धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी
रजत-जयन्ती
विशेषाङ्क

धर्मकीर्ति

A BUDDHIST MONTHLY

बैशाख पूर्णिमा

बु.सं. २५४०

वर्ष १४ अङ्क १

THE DHARMAKIRTI

Downloaded from http://www.dhamma.digital

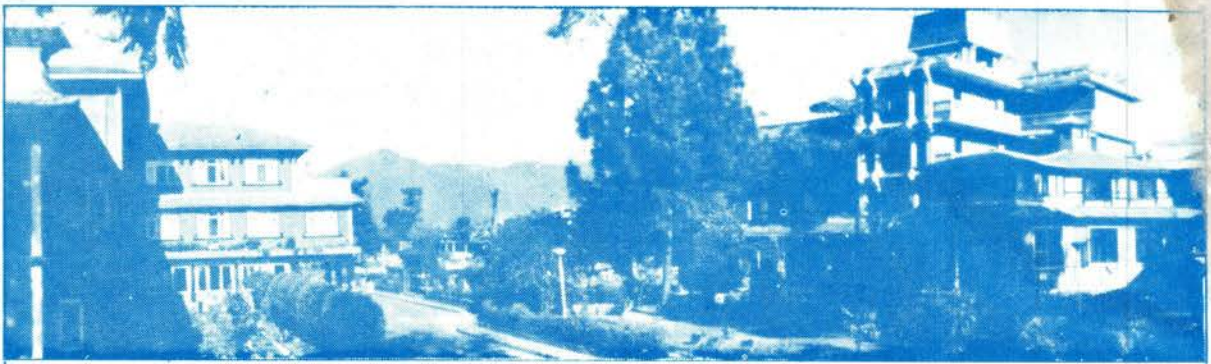

We Congratulate
Dharmakirti Buddhist Study Circle
on
Completing 25 Successful
Years!

Dhamma.Digital

New hotel Crystal
POKHARA (PVT) LTD.

Nagdhunga, Pokhara, Nepal.
Telex: 6004 CRYTLPKR NP
Fax: 977-61-20234
Phone: (061) 20234, 20035

For instant reservation:

Head Office: Chha 1-99 Jyatha Tole, P.O. Box 1253, Kathmandu-3, Nepal.
Phone: (01) 228011, 228561, Cable: NEWHOTEL, Kathmandu
Telex: 2626 NEWHTL NP, Fax: 977-1-228028

पुरानो धनुषले झैं वितेका घटनाहरूको मात्र चिन्ता गरेर अफशोच गर्नु मूर्खता हो ।

Downloaded from http://www.dhamma.digital

संयोजक
(धर्मकीर्ति रजत-जयन्ती अङ्क)
सोभियतरत्न तुलाधर

व्यवस्थापक
चिनीकाजी महर्जन

प्रमुख व्यवस्थापक
विद्यासागर रञ्जित

सम्पादक
अनगारिका वीर्यवती

प्रधान सम्पादक
भिक्षु अश्वघोष महास्थविर
फोन- २१५०२०, २२७१५०

प्रकाशक व विशेष सल्लाहकार
अनगारिका धम्मवती

कार्यालय
धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी
धर्मकीर्ति विहार
श्रीघः नघः टोल
पोष्ट बक्स नं. ४९९२
काठमाडौं
फोन : २२०४६६

बुद्धसम्वत् २५४०
नेपालसम्वत् १११६
इस्वीसम्वत् १९९६
बिक्रमसम्वत् २०५३

विशेष सदस्य	रू.	१०००/-
	वा सो भन्दा बढी	
वार्षिक	रू.	३५/-
यस अङ्कको	रू.	२०/-

धर्मकीर्ति
(बौद्ध मासिक)

THE DHARMAKIRTI
A BUDDHIST MONTHLY

2540th VAISAKH FULL-MOON DAY
May 3rd 1996

वर्ष- १४	अङ्क- १	स्वांयापुन्ही	२१ बैशाख २०५३

★ **"शत्रुले शत्रुलाई जति हानी पुऱ्याउन सक्छ त्यो भन्दा बढ्दा हानी कुमार्गमा लागेको चित्तले पुऱ्याउँछ।"**

★ **"इन्द्रिय दमन नगरी सत्यज्ञानबाट दूर भई आफ्नो मनलाई स्वच्छ नराख्नेलाई गेरूवा वस्त्र सुहाउँदैन।"**

★ **"बिल्कुल निन्दित या बिल्कुल प्रशंसित पुरूष न उहिले थियो न अहिले होला न कहिल्यै होला।"**

★ **"भरसक आफू भन्दा गुणी मानिससँग बस्नु जाति छ, मुर्खको संगत गर्नु भन्दा सदृढ मन राखी एकलै हिड्नु जाति छ।"**

★ **"यौवन अवस्थामा धन नकमाएर, ब्रह्मचर्य पालन नगरेर बस्ने व्यक्तिले माछा नभएको पोखरीमा ढुकेर क्रौंच पंक्षीले जीवन सित्तैफाले झैं आफ्नो जीवन खेर फाल्नु पर्नेछ।"**

Downloaded from http://www.dhamma.digital

Convener
(Dharmakirti Silver Jubilee Issue)
Mr. Soviet Ratna Tuladhar

Manager
Mr. Chini Kaji Maharjan

Chief Manager
Mr. Bidya Sagar Ranjit

Editor
Anagarika (Bhikkhuni) Viriyawati

Chief Editor
Bhikkhu Ashwaghosh Mahathera

Publisher & Special Advisor
Anagarika (Bhikkhuni) Dhammawati

Office
Dharmakirti Buddhist Study Circle,
Dharmakirti Vihar,
Shree Gha, Naghal Tole,
Post Box No. 4992,
Kathmandu, Nepal.
Phone No. (977)-(1)-**220466**

यस अङ्कमा धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीका सदस्यहरूले गोष्ठीको साप्ताहिक कार्यक्रममा सहभागी भै लेखन प्रतिभा विकाश गरी लेखिएका लेखहरू मात्र (भिक्षु अश्वघोष, अनगारिका धम्मवती र अनगारिका गुणवतीको बाहेक) समावेश छन्।

अगाडि कभर पेज:

अनगारिका (भिक्षुणी) धम्मवती
धर्मकीर्ति विहार
तथा
धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीका
संस्थापक तथा अध्यक्ष

सम्पादकीय

बुद्धको शिक्षामा धर्मचक्र

धर्मचक्र भन्ने वित्तिकै बुद्धले सर्वप्रथम उपदेश दिनु भएको धम्मचक्क सुत्तको सम्झना आउँछ। धर्मचक्रको अर्थले गतिशील भन्ने जनाउँछ। तर यस विषयतर्फ धेरै जसोले त्यति ध्यान दिएको देखिँदैन। धर्मचक्र सुत्र भने खूब पाठ गर्छन् तर गतिशील हुन खोज्दैनन्। धर्मचक्र सूत्र अनुसार हामी र हाम्रो समाज गतिशील बनाउनको लागि सम्यक दृष्टि र सम्यक संकल्प अति आवश्यक तत्त्वहरू हुन् अर्थात् गुणहरू हुन्। हुन त समाजलाई प्रगतिशील बनाउनको लागि नै गौतम बुद्धले धर्मचक्र सूत्र देशना गर्नु भएको हो। आजभोली प्रगतिशील शब्द प्रयोग गर्दाखेरी राजनैतिक दृष्टिले मात्र हेर्ने गर्छन्। साँच्चै भन्ने हो भने बुद्धको धर्मचक्र शिक्षामा अन्धविश्वास, जातिभेद, परम्परागत कुसंस्कार र कुसंस्कृतिको गन्ध पटक्कै छैन। त्यस अर्थमा धर्मचक्र शिक्षा प्रगतिशील नै हो। परिस्थिति अनुसार प्रगतिशीलको ठाउँमा गतिशील शब्द प्रयोग गर्नु समयोचित देखिन्छ।

बुद्धको बिचार अनुसार समाज आध्यात्मिक र भौतिक दुवै क्षेत्र तर्फ गतिशील हुनुपर्ने हो। तर त्यसो भैरहेको देखिँदैन। तर कुनै कुनै संस्था भने भौतिक क्षेत्रमा मात्र गतिशील भैरहेको देखिन्छ। यो पनि राम्रै कुरा हो भन्नुमा अत्युक्ति नहोला। हाम्रो नेपालमा च्याउ उम्रेजस्तै विभिन्न संघ संस्थाहरूको संख्या बढ्दै गएको देखिन्छ। तर तिनीहरूमा गतिशीलता भने त्यति देखिँदैन। पदाधिकारीहरू आफू आफूमा असन्तुष्ट भएर गतिहीन भैदिन्छन्। तैपनि केही धार्मिक संस्थाहरू त हाल आ-आफ्नो क्षेत्रमा गतिशील नै भैरहेको देखिन्छ। उदाहरणको लागि धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी स्थापना भएको २५ वर्ष पूरा हुन लाग्यो, तैपनि यसको गतिशीलतामा ढीला सुस्ती देखिएको छैन। प्रत्येक शनिवार बुद्धधर्म सम्बन्धि अध्ययन गर्ने कक्षा सुचारूरूपले चलिरहेकै देखिन्छ। पत्रिका प्रकाशन र पुस्तक प्रकाशन पनि निरन्तर रूपले चलिनै रहेको छ। प्रत्येक वर्ष बुद्ध पूर्णिमाको उपलक्ष्यमा रक्तदान कार्यक्रम पनि गतिशील नै भैरहेको छ। त्यति मात्र होइन गाउँ-गाउँमा धर्मप्रचार, स्वास्थ्यसेवा, नेत्रदान तथा समय समयमा विदेशी विद्वानहरूलाई स्वागत चलिरहेकै छ।

युवा बौद्ध समूह-काठमाडौंले जनजातीमा बौद्ध जागरण कार्यक्रम बनाई त्यसलाई गतिशील बनाउन सक्षम भइरहेको छ भने युवक बौद्ध मण्डल, नेपाल - ललितपुर पनि प्रत्येक शनिवारको प्रवचन र बौद्ध जागरण कार्यक्रमलाई गतिशील बनाइ राखेको छ। त्यस्तै युवा बौद्ध साथी - धरान, युवा बौद्ध संघ - तानसेन, युवा बौद्ध पुचः - भक्तपुर पनि सक्रिय देखिन्छ। त्यस्तै युवा बौद्ध समूह - रूपन्देही मार्फत मगरहरू, युवा बौद्ध समूह सप्तरी मार्फत थारूहरू इत्यादि पनि गतिशील र प्रयत्नशील छन्। बुद्धको धर्मचक्रले दिएको शिक्षा नै गतिशील हुनु हो। तर राष्ट्रिय बौद्ध संस्था धर्मोदय सभा ५० वर्ष नाघेर पनि राष्ट्रिय बौद्ध सम्मेलन एउटा कार्यमा मात्र सीमित भएर गतिशीलता देखाउन नसक्नु दुःख लाग्दो कुरो हो। शुरू शुरूमा गतिशील थियो। आशा छ २५४० औं बुद्ध पूर्णिमा देखि गतिशील हुने प्रेरणा लिने छ। ■

Downloaded from http://www.dhamma.digital

विषयसूचि

क्र.सं.	विषय	लेखक	पेज नं.
	नेपाल भाषा		
१.	धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीयात पौ	- मा (दो) गुण गुरूमाँ	५
२.	नारी बन्धन व बुद्धधर्मे मुक्ति	- सोभियतरत्न तुलाधर	९
३.	विवेकबुद्धि	- रीना बनिया	११
४.	धर्मया स्वंगु लँपु	- अमृतरत्न ताम्राकार	१३
५.	गुप्तगु खँ सुयात कने ज्यू ?	- लोचनतारा तुलाधर	१७
६.	अयला:यात (चिनाखँ)	- अमीर कुमारी शाक्य	१९
७.	जीवनया लक्ष छु?(चिनाखँ)	- रोसनकाजी तुलाधर	२१
८.	धात्थेंहे ख:ला ? (चिनाखँ)	- सोभियतरत्न तुलाधर	२१
	नेपाली भाषा		
९.	थरीथरीका बुद्धमार्गीहरू	- भिक्षु अश्वघोष महास्थविर	२३
१०.	विषालु बोटमा पानी दिनु हुन्न	- धम्मवती "धम्माचरिय"	२७
११.	धर्मकीर्ति विहार-एक परिचय	- इन्द्रकुमार नकर्मी अरूणसिद्धि तुलाधर	३१
१२.	धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीको स्थापना कसरी भयो?	- रीना बनिया	४५
१३.	बच्चालाई राम्रो बानी कसरी सिकाउने ?	- रेनु स्थापित	४८
१४.	यशोधरा राहुल माता	- कान्ति कंसाकार	५०
१५.	साँच्चैको मंगल कुन हो ?	- बरदेश मानन्धर	५२
१६.	धर्म के हो ?	- सुमनकमल तुलाधर	५४
१७.	संस्कार	- मीना बनिया	५७
१८.	अन्ध विश्वास हटाऔं-आत्मविश्वास जगाऔं !	- उद्योगरत्न तुलाधर	६०

कृ.उ.प.

Downloaded from http://www.dhamma.digital

विषयसूचि

१९. बौद्ध सम्राट अशोक - रचना शाक्य ६१

२०. स्वच्छ जीवन-शीलपालना - ज्ञानेन्द्र महर्जन ६३

२१. विद्वान कसलाई भन्ने ? - विकासरत्न तुलाधर ६५

अंग्रेजी भाषा

२२. Activities of Dharmakirti - Present by Soviet Ratna Tuladhar ६७

२३. The Message of Vaisakh Poornima – Chandresh Tuladhar ६९

२४. Characteristics of Buddha - Prakash Bajracharya ७१

२५. The Practical Aspect of Buddhism in the Modern World - Sameer Sthapit ७३

२६. Sayings of the Buddha ७६

विविध

२७. धर्मकीर्ति पत्रिकाका विशेष सदस्यहरू ७८

२८. धर्मकीर्ति विहारको संगठनात्मक स्वरूप ८१

२९. धर्मकीर्ति विहार संरक्षण समिति कार्यकारिणी समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरू ८१

३०. धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीका कार्यकारिणी समितिका सदस्यहरू ८२

३१. धर्मकीर्ति मासिक पत्रिका प्रकाशन समितिका सदस्यहरू ८२

३२. धर्मकीर्ति पुस्तक प्रकाशन कमिटी ८२

३३. धर्मकीर्ति स्वास्थ्य कमिटी ८३

३४. धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी पुस्तकालय सञ्चालन कमिटीका सदस्यहरू ८३

३५. धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी शनिवार कक्षा संचालन कमिटीका सदस्यहरू ८३

३६. धर्मकीर्ति विहार गतिविधि ८४

३६. सम्पादकीय २

Downloaded from http://www.dhamma.digital

मा (दो) गुण गुरूमाँया
धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीयात पौ

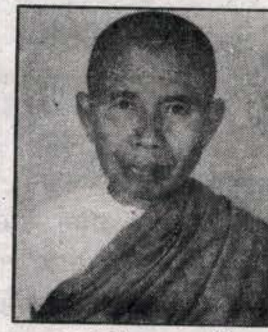

अ. (दो) गुणवती

(हनेव:ह मा गुण गुरूमाँ (अनगारिका गुणवती) धम्मवती गुरूमाँ नापं तुं नेपा: विज्याम्ह वर्मी नागरिक ख:। वसपोलं धर्मकीर्ति विहार व धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया निंति आपालं ग्वाहाली व ह:पा विया विज्यागु दु। नेपालय् ३०-३१ दँ तक च्वना बुद्ध-धर्मया सेवा याना विज्यागुलिं वसपोलयात म्यान्मार (वर्मा) सरकारं नं विशेष उपाधि विया सम्मान या:गु दु। नापं वसपोल थौकन्हे वर्माय् थ:त प्राप्त जूगु जग्गाय वर्मा-नेपाल विहार नामं विहार निर्माण याना विज्याना च्वंगु दु। धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया निमन्त्रनाय् नेपा: विज्याये मलाना च्वंगुलिं थुगु पौ च्वया आषिर्वचन विया विज्यागु ख:। थ्व पौ गुरूमांया थ:गुहे शैली जूगुलिं गथे ख: अथे हे प्रस्तुत याना च्वना। - सम्पादक।)

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया नायोपि: सकसितं बुद्धानुभावं सदां कल्याण जुइमा।

मैत्रीतया छोयाह:गु पौत पुक्क प्राप्तजूगुदु। पौ स्वया जित सापहे लय्ताया च्वं च्वना।

अध्ययनगोष्ठीया थ्वसि रजतजयन्ती जूइन धका खवर न्यनाबले जिगु मन हर्षबेपीया च्वना, आनन्द जुयाच्वना।

जिगु चित्तनं टिकेत काम्वाक नेपाले थ्यना च्वना। न्हापा[२] शूरजूगु अध्ययन गोष्ठीया प्रोग्रामत व ज्या खँ आदि मिखाया न्ह्योने थ्यक:वल।

अध्ययनगोष्ठीया जन्मदिनबले प्रदर्सन क्यनात:गु भगवानबुद्धमूर्ति, किताबत, व स्वाँ, पाउं पेंतेन क्रस इत्यादिया समानतनं गथे तीबीले स्वयाथें हे मिखा या न्ह्योने छलंक खनावल।

अले जिगुमननं गबेजाक धर्मकीर्तिया दुने चाचाहिला च्वं च्वना। अले असन-मखन भतैहिती इत्यादि स्वीदँ स्वीछदँमछि च्वना च्वनिगु थाय् यातनं चाहिला च्वंच्वना।

ज्या छगूदया छम्हस्यां स:त:वबलेतिनि जिगुचित्त वर्मा थ्यकवया।

अकिं धम्मपदय्-

"दूरंगमं एकचारं-अशरीरं गूहासयं।

ये चित्तं संयमेस्सन्ति-मोक्खन्ति मारवन्दना" धका भगवान बुद्ध अग्ग्यां दय्काबिज्यात।

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययनगोष्ठीया बिषेसता:

थ्व अध्ययनगोष्ठीयाथासे दुहाँ वयाच्वपिं मस्त दाक्वहे- उपोयाना - नांदु, कोमलस्वभावदु, शान्तोष दु, क्षेमता दु, सेवाभाव दु, मैत्री करूणा व गुहालीयागु बानी दु, मिले चलेजू बौद्ध धर्म सम्बन्धी च्वयुस:पिंनं ख:।

अध्ययनगोष्ठी मस्त व पिने च्वंपिमस्त यक्कोहेपा:। पूज्य अस्वघोष भन्तेनं धैबिज्याथें तपाइ मधा:से मपाइ धयाच्वंच्वना।

मा बौ धैपिं थ: मस्त ग्यानी जूसा-सय्का सीका वसा ज्यीका वसा त:सकंहे-हर्षजुईगु शान्तोष-जुइगु ख:।

उथेन्तुंहे गुरू धैपिसंनं थ:गु च्येला च्येली पिसं सय्या, सीया, जीया वसा ग्यानी जूसा सापहेलय्ता सापहे शान्तोष जुया च्वनेगु प्रीतिजुया च्वनेगु ख:।

Downloaded from http://www.dhamma.digital

थ्व फुक्कं-मा बौपिं व गुरूपिनिगु-दया-माया मैत्री-करूणाया चिनहेख:।

अध्ययनगोष्ठीया नांदैं:

अध्ययनगोष्ठीया मस्त न्ह्याथाय् वंसा नांदु...। अबले महासी सयादो नेपाले बिज्याना लुम्बिनी न्हेनु ध्यान तया लिहां बिज्याबले इन्दिया जूका कलकत्ता ध्यंक त:वनिबले महासी सयादोया च्येलाभन्तेपिं व च्येलाउपासकपिसं अध्ययनगोष्ठीया मस्त खना साप खुसिजुया च्वंन; थव मस्त त:सकंहे ग्यानीपिं, त:सकंहे स्यिक्षागापिं ख: धका यक्कोहे[२] प्रसंया यानाच्वगु शब्दला जित आतकंहे लुमंनि।

उलिंजकमखु - भन्तेपिं गुरूमांपिं थकालिपिन्त खंसा आदर, गोरब तयगु बानी व कोमल स्वभावनं दुपिंख:।

अले न्ह्यागुज्यायामासां मिलेचलेजुया याइपिं, न्ह्यागुज्याजुइमा कुतोयाना गुहालियाइपिं - अले छक निक खँ व बिचार (भचा पाइबले) भचापानाच्वंबले हालिमासां कच[२] जुइमासां रिस मत:स्ये क्षेमतादुपिं ख:।

अले न्ह्याथाय् गांगामे धर्मप्रचारयाय्त मटर च्वंना वनिबले फितु थाय् मदया - मेपिन्त थाय्बिया कातुकाक च्वनेमासां योखाया दनावनिमासां मैत्री करूणा तया च्वनावनिफुपिं - गामे वनिबले छक निक जा मगा कें मगासां बजि व अचार जूसां - शान्तोष जुया नय् फुपिं च्वने फुपिं ख:।

थ्व बौद्धअध्ययनगोष्ठी नीन्यादँया दुने अनेने प्रकारयागु ज्या याना अध्ययनयाना धुंकुगुजुया गोष्ठी च्वपिं मस्तय्सं बुद्धि छिपे जुइ धुंकल ज्वीमा।

अकिं पात्रिकानं च्वय्स:पिं दय् धुंकल। बौद्ध धर्म सम्बन्धी - भाषन याय स:पिनं दय् धुंकल।

जिगु बिचारला थ्व विषेसता जुइकेत - वा - बुद्धि छिपेजुइकेत भगवानबुद्ध उपदेश न्यनाजूगु ख:।

बुद्धयागु उपदेस बुद्धयागु स्यिक्षा धैगु छक निकजक न्यना, छक निक जक शिक्षा कया मगा - बारं बार न्यना, बारं बार शिक्षा कया, ध्वीका सीका नुगले थाका छापेयाथें जुइकेमागु ख:, अलेतिनि बौद्ध अध्ययनगोष्ठीया बिसेषताजुइ।

अले... थ्व धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययनगोष्ठी ज्या शुर याइम्ह धम्मवतीगुरूमांया पाखें हे धा:माल। संसारे नेभायागु झ: मदुगुजूसा संसारे ख्याउँसे च्वनाच्वनि।

अथेहे-यदि - धम्मवती गुरूमांनं बौद्ध धर्म सय्का सीका मवगुजूसा - थ्व अध्ययन गोष्ठी वया च्वपिसं धर्म - प्रकासया झ: खेकि दैंमखु - अले अध्ययनगोष्ठीनं बनेजुइ मखु थें ताया च्वना।

अकिं क्रितिकृतताागुणदुम्ह धम्मवती गुरूमां यातनं यक्को[२] धन्यवाद।

अले अध्ययनगोष्ठीयालागी न्ह्याबले[२] ब्वाय्[२] जुजुं लिमलाकाच्वंम्ह - सदां गुहाली बियाच्वंम्ह महास्थवीर पूज्य अस्वघोष भन्तेयातनं जिगु वन्दना व यक्को[२] धन्यवाद दु।

मेमेपिं अध्ययनगोष्ठीयात गुहालीयानाच्वपिंतनं यक्व धन्यवाद दु।

अले धम्मवती गुरूमांनं जित नेपाले ब्वनाह: गुलिं अध्ययनगोष्ठी नकतिनि शुर जूबले-प्रदर्सन-याय्त स्वाँ पाउं आदि - थ:मं फुथें चाथें गुहालीयाना तयागु पुन्य कर्म पुषा पीदत धका लय् ताया च्वंलिस्ये धम्मवती गुरूमायातनं यक्को[२] धन्यवाद बिया च्वं च्वना।

अध्ययनगोष्ठीपिसं नीन्यादँया दुने अनेने प्रकार यागुज्या यक्को[२] पुन्य कर्म याना वय्धुंकल।

थ:मं याना तय्धुंकुगु कुशल कर्मपुन्ययात हानं[२] बरोबर लुमंकि फुसा,

"उप्पन्नानं कुशलानं भिय्योभावाय वायमो" धका - भगवान बुद्ध उपदेस बिया बिज्याथें पुन्य

Downloaded from http://www.dhamma.digital

बडेज्वीगु जुल।

अले

अगवानबुद्धया सासन दोदुबले सासनयागु ज्या थ:गुज्या बापा: याना दिसँ - याय् फेकादिसं-बिज्याहुँ।

भगवान बुद्ध जन्मजूगु देशे जन्म जुपिसं-त:सकंहे भाग्यमानिपिं ख:।

ध्व भाग्ययात सितिंमवंक सुरक्षायाना तयादिसं।

अन्ते, "समग्गानं तपोसुखो" धका भगवानबुद्ध यागु उपदेश-अनुसारं-अध्ययनगोष्ठीपिं दक्व न्ह्याबले मिलेचले जुया अध्ययनगोष्ठी रजन जयन्तीयात बांलाक उत्सव यायफेमा दुमदामहे याय् फय्कादिसँ।

अध्ययनगोष्ठी पिन्तनं - नीन्यादं दुम्ह अध्ययन गोष्ठी ल्याहाँम्ह यातनं सुखी निरोगी जुया सुखपूर्वकं म्वाना दीर्घायु ज्वीमा।

अध्ययनगोष्ठी - रजतजयन्ती धुंका शुवर्णजयन्ती -हेरजयन्ती - माणिक जयन्ती थ्यंक न्ह्याना वनेफेमा। सदां स्थीर जुइमा, बृद्धि जुइमा, धका प्रार्थनायाना च्वंलिसे जिगु कलाम थनतुंहे दीका छ्वय्।

मा गुणगुरूमा
म्यांमा-नेपाया विहार
रंगुन

(हानं लिसा छ्क च्वय्)

जित ध्व निला स्वलाया पाखें सापहे लिमलाना च्वना-च्वन - कारणछुधा:सा जिमि - त:निनीया म्ह्याय् अनागारिका छम्ह व चीधी निनीया म्ह्याय् अनागारिका छम्ह निला मपा - परलोक जुल, वर्ष ८० - द व ६६ - द दुपिं हेख।

जितनं "अधुवंमे जीवितं
धुबंमे मरणं धका"
निनिहे मरणानुस्मिति याना च्वना च्वना।

हानं जिनापं च्वनाच्वम्ह केहें छम्हस्यां - तसकंहे बिरामी जुयाच्वन - आतिनि जीया वल - अकिंयाना जिगु पौ छोयाह्त्य्त लिपालानाच्वंन - क्षेमा फ्वने माफ याना दिसँ।

अले-

ध्व रजतजयन्तीयात जि स:स:थें च्वयाहयागु आख:तनं द्वंगु उपोहेज्वीफु गुलिं२ विभत्ति मिलेमजूगु - रसदीर्घ नं द्वंगु इत्यादि ज्वीफु भाषाकथंमहंगुनं यक्को जुइफु।

अकिं - सुद्ध मजूगु आख:यात सुद्धयाना ब्वनादिसँ मिलेयानादिसँ।

हानं - ध्व पौ च्वया च्वनेबले क्यनेत लिक नेपायापि छम्ह हेमदु। अकि भाषा पुमवंगु आदि व अभ्यास तापाना च्वगु-लिनं ख - अकिंयातनं माफ फ्वने।

****

ध्व अध्ययनगोष्ठी रजतजयन्ती बले वनेगु इच्छा जूसां इच्छायागु अनुसारं मजूगुलि अपषोच जुल।

आ न्हूगुविहारनं शूर जुया च्वन-

ध्व रजतजयन्ती यागु बारे जि स:स:थे छकुचासं च्वयाहया। जितनं दुथ्याका त:गुलि यक्व२ धन्यबाददु सकसित जेजे ज्वीमा।

बर्मा नेपा विहार सिदसा आवंनिसें सकसित स्वागतम दु।

मेगु लिपा मा. गुण गुरूमा।

ठेगाना:
DAW GUNAWATI,
MYANMAR - NEPALI VIHAR,
STREET NO. 6, MYAUUKLAPA,
YANGOON,
MYANMAR (BURMA)

■

Downloaded from http://www.dhamma.digital

ज्योति समूह

उत्पादनशील उद्योग:

फलामे छड, जी.आई. तार, एनिल्ड, कांटेदार तार, किल्ला कांटी, बाल्टिन, ढक, हैण्ड पम्प, काष्ट आयरनका उत्पादनहरू, औद्योगिक तथा मेडिकल अक्सीजन ग्यास, सूती, पोलिष्टर तथा मिश्रित धागो।

हिमाल आयरन एण्ड स्टील (प्रा) लि.
हिमाल वायर्स लि.
हिमाल अक्सीजन (प्रा) लि.
ज्योति स्पिनिंग मिल्स लि.

विख्यात कम्पनीहरूका बिक्री वितरण:

अशोक लेलैण्ड गाडीहरू, मेसी फर्गुशन ट्रैक्टर, औषधि, फिलिप्स ल्याम्प, फिटिंगस्, टि.भि., रेफ्रिजेरेटर, टेलिफोन, होण्डा मोटर साईकल, पम्प, जेनेरेटर, हिरोहोण्डा, काइनेटिक होण्डा, श्रीराम होण्डा जेनेरेटर, मेडिकल तथा औद्योगिक ग्यासहरू, ईशाव इण्डियाका वेल्डिग इलेक्ट्रोड्स, ट्रान्सफरमर, आई. एल. ओ. का डिजोल्भड एसिटिलिन (डी. ए.) र यी सबका स्पेयर पार्टस तथा बिक्री पछिका सेवाहरू समेत।

भाजुरत्न इन्जिनियरिंग एण्ड सेल्स (प्रा) लि.
स्याकार कम्पनी (प्रा) लि.

हेड अफिस:

ज्योति भवन, पो.व. नं. १३३
कान्तिपथ, काठमाडौं, नेपाल।
फोन नं. : २२५४९०/२२६३२७
तार : वेसमणि, काठमाडौं
टेलेक्स : २२६४ ज्योति एन. पि.
फ्याक्स : (९७७) १ २२६३१४
शाखाहरू : नेपाल अधिराज्यभर

Downloaded from http://www.dhamma.digital

नारी बन्धन व बुद्धधर्मे मुक्ति

✍ सोभियतरत्न तुलाधर

नारी! मिसा! सु? जन्म ज्वीबले छुं मस्यूम्ह ह्याउँमचा। सुयां ह्याय्मचा, लिपा ज्वीवं भौमचा, अले मां हानं लिपा वा छपुहे मदुम्ह अजि।

गथे मिजं, अथे हे मिसानं जन्मे ज्वी, हुर्के ज्वी, बढे ज्वी। छुं नं पागु मखु। संसारे बच्छि मनूला मिसा हे। निम्हं उत्तिकं हे आवश्यक। हक, अधिकार, मुक्ति स्वतन्त्रता निम्हेसितं मा:। उकें, नं मिजंयात बन्धने तय ल्व:, नं नेपालय् मिसायात हे बन्धने तय ल्व:। तर जुया च्वन मिसापिन्त दमन व शोषण। उकें पिकाय् माला च्वन स्वतन्त्रताया स:। नेपालय् मिसातय्त दमन मुख्यतया थुकथं यानात:गु दु।

मिजंनं मिसा प्रति – मिसातय्त छगु कतांमरि व विलाशया न्ह्यवोसाया रूपे ज्याकया। कला:नं, म्ह्यायनं करपिं मिजंत लिसे खँ ल्हातकि शंङ्काया दृष्टिं स्वया।

मनूत दक्कों छँ हे च्वना आचरण स्वभाव बांलाका यंकूसा थौंकन्हेथें पञ्चशील बीगु, कायृगु, प्रार्थना याय्गु चलन तकं आवश्यक ज्वी मखु।

मिसां मिसा प्रति – थ:त माजुं ब्यूगु दु:खया पलेसा भौमचायाके कया। सुं मिसा बौद्धिकस्तरे च्वे लाना शिक्षित जुया भचा न्हूतालं जुलकि वया विरूद्धे मिजंतसें सिवे मिस्तेसं हे निं विरोध याना।

धार्मिक व सामाजिक बन्धन – मिसा जन्म ज्वीवले ख्वा खिउंका। धार्मिक ज्याय् नं मिसातेत क्वय् तया। इहिपा धुनेवं मिसाया जात मिजंया जाते हीका। भ्वातिंया रूपे च्वनेत विवश याना।

दुश्चरित्र समान्ती ज्या – देउकी प्रथाया चलन ल्यंका। स्वच्छ याय्गुया नामं गांया न:लिपिं भौमस्त छुं चाया निम्ति थ:थाय् थ्यना:।

अशिक्षित व कय्कुं नुग: – नय्गु ज्वरे याइपिं, वस: हीगु आदि छैं ज्या याइपिं, मिसा स्वतन्त्रताया पक्ष ल्यूपिं मिजंतेत हेवाय् चवाय् याना, कुंखिना इमिगु ज्या याय्गु समानताय् म्वाय्गु इच्छा यात स्याना।

कानूनी बन्देज – मिजंतेत सिवे मिसातेत ज्याला म्हो जक बीका। मचायात दुरू त्वंकुं त्वंकुं ज्या याय्मागु अवस्था ब्वलंका।

मुख्य उपिं खुगु कारणं याना मिसात स्वतन्त्र रूपं म्वाय मखना च्वंगु ख:। गुकियात हते याय्गु मिसातेगु जक मखु मिजंतेगु नं कर्तब्य ख:। नारी बन्धन छगु प्रकारया अपराध ज्या ख:। उकिं मनूतेगु आदत, बानि, व्यवहार, चालचलन, शिक्षा दिक्षायात, मनूतेगु समाज संस्थायात नापं वया जीवने प्रभाव पारे याइगु मेमेगु वस्तुयात हिलाबिया उजोगु अपराधी ज्वीगु परिस्थिति म्हो याना नारी मुक्तिया लुखा चाय्का बीमा।

जबतक मिसा आर्थिक तवरं स्वतन्त्र ज्वी मखु, इहिपा हे वया जीवन निर्वाहया पेशा जुया च्वनी तबतक स्वतन्त्रता धका हाला ज्वीगु छगु बनावटी, व्यर्थगु, ई फुकेगु वाहीयात ज्या जक जुया च्वनी। यदि नय्गु फीगु च्वनेगु स्वतां चीजया लागि मिजंयाके वा सुं करपिन्के ल्हा: फ:वने म्वाल धा:सा, मचा बुइगु, बिरामी, बुढी ज्वीगु अवस्थाय् भात अले मस्तेगु हे भरोसाय् च्वने म्वागु अवस्था जुल धा:सा, म्ह्याय्पिन्त नं. काय्पिन्त थें उत्ति हे अंश भाग दत धासा वास्तवे उगु हे अवस्थायात स्वतन्त्र धाय् छिं।

तर स्वतन्त्रता छुं वस्तुथें कालबिल याय्गु ज्या नं मखु। थ्व बुद्धिं हे याइगु ज्या ख:। उकें अधिकार जक धयां मज्यू कर्तब्य नं पालन याना यंकेमा। मिसा स्वतन्त्रताया अर्थ मथूनिपिन्सं स्वतन्त्रताय् म्वाय्त स्वयवं इमित का छिमित स्वतन्त्रता दत धका त्वता बीवले लगाम मदुम्ह सलथें नं ज्वी फु। उदाहरणया लागि हिप्पी पंकतसें थ्वीका काइगु स्वतन्त्रताया अर्थयात काय्फु। बुद्धगुण अनुशरण याइपिं, परियत्ति शिक्षा कैतपिं, ध्यान भावनाय् अभ्यास दुपिं मिस्त उप्पो धैथें आचरण बांला धैगु खँ ला सकसिनं स्यूगु हे खँ ख:।

Downloaded from http://www.dhamma.digital

बुद्ध मिसा व मिजं बिचे भेदभाव याय्‌गु पक्षे मदु। थ्व संयुक्त निकायले दुगु छगु घटनां सी दु। छन्हु कोसलया जुजु प्रसेनजित भगवान् बुद्धयाथाय् बिज्याना च्वनी। उगु हे इले छम्ह मनू नं लानी मल्लिकां म्हयाय् ब्वीकल धैगु समाचार हइ। थुकिं जुजुया मन खिन्न जुइ। उबले बुद्धं सान्त्वना बिया बिज्यासे न्वाना बिज्याइ कि यक्कों मिसात नं बुद्धिमती, शीलवती, पतिव्रता व माजुया सेवा याय्‌त तत्पर ज्वीपिं दु। उलि जक मखु वयापाखें ब्वीम्ह काय् नं चाकलिं त्याके फुम्ह वीर ज्वी, नापं राज्य चले याय्‌नं कुशल ज्वी। उकें वयात बांलाक हेरचार याय्‌गु हे महाराजया कर्तब्य खः। थ्व घटनां सी दु काय् व म्ह्यायलय् याइगु भेदभाव नीतियात बुद्धं विरोध याना बिज्याः।

बुद्धं मिसातेत नं बुद्ध शासने हया भिक्षुणी ज्वीगु लुखा चाय्‌का बिज्यात, दलित उपेक्षित मिसातेत नं मिजंतेतथें हे समान अधिमार बिया उबले २५०० वर्ष न्ह्योया समाजे हे क्रान्तिकारी ज्या याना क्यना बिज्यात। दासी जुया जन्मे जुम्ह खुत्यांखुत्यां काम्ह पुडकीम्ह खज्जुत्तरा, पुत्र वियोगं वीं जुम्ह किशागौतमी, परिवार वियोगं म्हय् लँ दु मदु तकं मचाम्ह पटाचारा, वेश्यावृत्ति लगे जुम्ह आम्रपाली, डाकाम्ह भातं थःतः स्याय् त्यना भातयात तकं स्याम्ह भद्रा कुण्डल केशा थें जापिन्त तकं बोध याना त्रीरत्नया शरणं दुकया बिज्यात। थ्व दक्को वसपोलया मिसाप्रति दया करूणा दुगुया चिं खः।

अथे हे घमण्डी छुच्चा, धेवां उन्मुतम्ह सुजाता अनाथपिण्डिकया भौमचायात हिंसक-मिसा, खुनी-मिसा, नकीं-मिसा, मां-मिसा, केहें-मिसा, पासा-मिसा, दासी-मिसा मध्ये छ गुगु स्वभावयाम्ह मिसा छः धका न्यना न्ह्यलं चाय्‌का बिज्यात। थथे स्वभावया दृष्टिं मिसायात न्ह्यगु भागे थला बिज्यागुया मतलब खः सकल मिसातसें थः गुगु प्रकार याम्ह मिसा खः थम्हं हे म्हसीकेगु। गुगु प्रकार याम्ह ज्वीगु इच्छा दु बिचा याय्‌गु। कला-भातया ल्वापू दुःखया मू हा म्हसीकेगु। अले ल्वापूया हायात थम्हं हे हानिसें लिना छ्वय्‌गु। थुकिं सी दु कि बुद्धं मिसातेत हेला याना बिमज्याः बरू मुक्तिया लँपू क्येना बिज्याः।

यदि सकस्यां बुद्ध धर्म अध्ययन यानाथें व्यवहारे छेलेगुनं यात धाःसा लिपा वइगु काले, लिपा लिपाया पुस्ताय् छगु न्हूगु समाज व न्हूगु छगु मानवताया जन्म ज्वी गन मिजंतेगु छगु पीढी वइ गुम्हेस्यां गबलें थ्व सी मखु कि धेवां वा मेगु गुगुनं शक्तिं सुं मिसायागु इज्जत सम्मानयात न्याना काय् फै। अथे हे मिसातेगु नं अयोगु छगु पीढी वइ गुम्हेस्यां थ्वहे तकं सी मखु कि सच्चा मने (प्रेमं) सिवाय् छुं मेगु विचारं नं थःम्हं थःत सुं मिजंयात समर्पण याय् ज्यू। यदि दक्को मनूतेसं मैनां "गोपि कृष्ण को" धाय्‌थें जक पञ्चशील ग्रहण मयासे व्यवहारं हे ग्रहण याना क्यन धाःसा जक अयोगु समाजया निर्माण ज्वी। **मनूत दक्कों छँ हे च्वना आचरण स्वभाव बांलाका यंकूसा थौकन्हेथें पञ्चशील बीगु, काय्‌गु, प्रार्थना याय्‌गु चलन तकं आवश्यक ज्वी मखु।** नारी दिवस, नारी वर्ष हे मानेयाय् म्वाक नारी स्वतन्त्रता दुगुया कारणं नारी मुक्तिया लागि संघर्ष नं याय् माली मखु।

अथे स्वतन्त्र समाजया निर्माण याय् ज्यू धैगुया उदाहरण क्यनेत बुद्धं भिक्षु संघ, भिक्षुणी संघ स्थापना याना बिज्यागु खः। मिजंतेतथें मिसातेत नं सम्मान पदवी बिया समानताया आदर्श न्ह्यब्वया बिज्यागु खः। मिसातेसं बुद्धधर्म अध्ययन याय्‌गुली छुं बन्देज मदुगु, संघ संस्था चाय्‌केगुली छूट दुगु मिसातनं प्रव्रजित जुया फुसा पल्पसा थें त्वया ख्यूंजलं त्वपुया तःगु समाजयात झःझः धाय्‌केगु मफुसा छगः नगु जक जुयासां पिलिपिलि थिना मेपिन्त लँ केनेत छूट दुगुहे बुद्धधर्मे नारी स्वतन्त्रता दुगु मुक्तिया लँपू चाःगु क्वातुगु दसू खः।

(साभारः धर्मकीर्ति, वर्ष ४, अङ्क ९)

■

Hearty Congratulations
on
the auspicious occasion of Dharmakirti Silver Jubilee
and
Best wishes to all our customers & well wishers on
HAPPY VESAK FULL MOON (SWANYA PUNHEE)
followed by a Prosperous & Peaceful Buddhist New Year 2540 B.E.

DHARLING JHANGBA CARPET INDUSTRIES

(A Manufacturer of Hand Knotted Woollen Carpet)
MADE IN NEPAL
Swoyambhu, Phone: 278806, 278163

Downloaded from http://www.dhamma.digital

विवेकबुद्धि

✏ रीना बनिया

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी शुक्रवार पतिकं श्रीघ:ले च्वंगु धर्मकीर्ति विहारे न्हिने ४ बजेनिसें ६ बजेतक (थौंकन्हे सुथय् ८:३० ताइलय्-सं.) बौद्ध शिक्षा ध्वीका बीगु ज्या यानाच्वंगु दु। उकी भर्ना जुया बुद्धजीवनी व बुद्धधर्म अध्ययन याना यंका। बुद्धया शिक्षां मनूया मू यक्व हे त:धं धयागु सीका कया। मनुष्यया महानता हे विवेकबुद्धि ख: विवेकबुद्धि मदुम्ह मनूया मू दैमखु, वया व्यक्तित्व मदु धयां अपो खँ ज्वीमखु। उकिं मनूया मू धयागु हे विवेक बुद्धि ख:।

विवेक बुद्धि धयागु छु? जिं थूथें सुना नं छुं खँ धाइगु बखते ख: मखु, छु धागु थें धका बाँलाक ख:कथं कल्पना याना स्वेगु, ख:थें ध्वीका काय्गु शक्ति, थाय् स्वया ज्या याय् सैगु, खँ ल्हाय् सैगुयातहे विकबुद्धि धाइ। विवेक मन्त कि मनू राक्षस ज्वी।

अहिंसक नं गुरूभक्तिइ लात। विवेकबुद्धि छखे लावन। गुरूया नं विवेक बुद्धि खतं नल। अहिंसक अंगुलीमाल नामं डाकु जुल।

विवेकबुद्धि मदुम्ह मनूयाके शंका, ईर्ष्या, क्रोध व अभिमान न्ह्यावलें दया च्वनी। जिद्दि पहलं तोपुया तइ। नुग: केकुना च्वनी। विचार चक्कनी मखु। उकिं धाय्फु विवेक-बुद्धि मदुगुलिं मनूतसें यक्वं पाप क्वबिया च्वंगु दु। उदाहरण लागि अंगुलीमालया बाखँ न्ह्यथने-

अंगुलिमालया न्ह्यापाया नां अहिंसक ख:। गथे नाँ अथे हे ज्यानं बाँला। अनुशासन प्रिय (ज्ञानी)। आख व्वनेगुली सुना नं वयात क्वत्यले मफु। उकिं गुरूया अहिंसक साप यो। वं न्ह्यावलें सिरपा कया नां कमाय् यात। गुरूं मेपिन्त न्वाइबले अहिंसक थें ज्ञानि ज्वीमा: धाइगु।

तर पासापिसं ज्ञान ध्वीका काय्गु छखें तया ईर्ष्या याना, क्रोध पिकया बदला काय्गु व अहिंसकयात स्यंकेगु कुमती तल। अले विवेकबुद्धि ढले च्वीक यंकल। नाना तरहया मखुगु खँ देका चुकली यात नं गुरूं अहिंसकयात माया याय्गु मतोतू।

छन्हु सकलें जाना अहिंसकं गुरूमाँनाप मखुथे सम्बन्ध तयाच्वंगु खँ देका चुक्ली यात। संयोगं छन्हु अहिंसकया कपा स्याना च्वंबले गुरूमाँया दयावना वास: बुका कपा उसि उसि यानाच्वंगु गुरूम्हेस्यां खन। अले गुरूयागु विवेकबुद्धि नं खतं नल। ईर्ष्यालु विद्यार्थीतेगु खँ लँपुया वल। ध्व अहिंसक भिंम्ह धका च्वनागु मखु खनी। ध्व विश्वासघातीम्ह खनी। ध्वयात स्याय् माल धका मनूतेगु पतिंमा: गुरूदक्षिणा फ्वन। मनू मस्याय्कं मनूतेगु पतिंमा: गनं कया है। मनूत स्या वनीबले मनूतसें अहिंसकयात स्याना बी अले याउँल।

अहिंसक नं गुरूभक्तिइ लात। विवेकबुद्धि छखे लावन। गुरूया नं विवेक बुद्धि खतं नल। अहिंसक अंगुलीमाल नामं डाकु जुल। ध्व घटना विवेकबुद्धि मदुगुया चिं ख:। ध्व बाखनं सी दु ईर्ष्या, क्रोध, जिद्दि, अभिमान, लोभ दत कि विवेकबुद्धि दैमखु। अंगुलिमालयाके नं गुरूभक्तिं याना गुरूं धागु खँ ठीक मजू धका ध्वीका काय् मफुत। वया पासापिंके नं ईर्ष्या याना विवेकबुद्धि मन्त। क्रोधं याना गुरूयाके नं विवेकबुद्धि मन्त।

मेगु नं छगू बुद्धकालीन घटना न्ह्यथने। भगवान बुद्धया काय् राहुल धयाम्ह नं प्रव्रजित जुल (भिक्षु जुल)। व राहुल कुमार न्हिंन्हिं यचुक पिचुक बँ पुना ज्या याय् न्ह्याँ। थलबल यचुक सिला थासे ते न्ह्या:। अले भगवान बुद्धं मेपिं भिक्षुपिन्त (अल्सिपिन्त) धाइ- राहुल गुलिं ज्ञानि। अल्सि मचासे ज्या याय् न्ह्या:। छिपिं गथे अस्यो जुया च्वनागु धका न्वाइगु। अले मेपिनि

Downloaded from http://www.dhamma.digital

राहुल खना तँ पिहाँ वो। बुद्धयात नं पक्षपाती धाइगु।

ईर्ष्या जापिसं छन्हु राहुलया बँपुइ धुंकुथाय् धू पास: पास: कया ह्वला बुद्धयाथाय् वना धा:वन। साप ज्ञानिम्ह राहुलया पह छपिसं मखं। थौ आतकं दना मवोनि, फुकमनं धू जक।

अले भगवान बुद्धं राहुल कुमारयात स:ता धया बिज्यात- छ आतकं घना च्वना ला? बँ मपुना ला?

राहुल कुमारं विचार यात- पासापिनिगु जाल ख:। अथे मती तया अँ! थौ बंपुइ लोमन थें च्वं धया तुफि ज्वना सुंक हाकनं बँपुना धू वांछोया बिल अबले ल्वाय्गु अधिकार दुसां नं राहुलं सुंक सहयाना मूर्खतनाप छु हालेगु धया थें मती तया विवेकबुद्धिं ज्या काल।

थन नं ईर्ष्या याना विवेकबुद्धि मदेका म्हासु वस: पुना त:सा न राहुल कुमारयात स्यंकेगु जक नियत यागु मखु भगवान बुद्धयात समेत पक्षपाती धका दोष बिल। विवेकबुद्धि मन्त धाय्वं थुलितकं जुइफु।

गुलिसिनं धाइ भावना यात धाय्वं ईर्ष्या तना विवेक बुद्धि दया वइ। तर भावना जक यानां ईर्ष्या तनी मखु। दुने मनंनिसें थ्वीका येंकेमागु खँ ख:। ह्यावलें होश तयाच्वने मागु खँ ख:। होश मन्त कि मनूत विस्तारं स्वार्थी ज्वी अले विवेकबुद्धि तना मनूया मू मदया वनी थ्वीका काय्गु शक्ति मन्त कि करपिनिगु दोष जक खनी। धाइगु नापं दु- "करपिनिगु छचने सिब्वाँय् वगु खँ, थगु छचने किसिब्वाँय् वंगु मखं।"

बुद्धया शिक्षा अनुसार करपिनिगु दोष मालेगु बानि तोता थ:म्हं छु याना छु मयाना धका माला स्वेगु, थ्वीका काय्गु उत्तम। थ्व खँ थ्वीका काय्त विवेकबुद्धि मा:।

(साभार: धर्मकीति, बु.सं. २५२१)

■

नेपालका महान् सपूत
सिद्धार्थ गौतमको
जन्म, सम्बोधि र महापरिनिर्वाण दिवस
तथा धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीको रजत-जयन्तीको
२५४० औं बैशाख पूर्णिमा उपलक्ष्यमा
हार्दिक शुभ-कामना

एल. पी. ज्योति एण्ड कं. (प्रा) लि.
ठमेल क्वापुखु, काठमाडौं
पोष्ट बक्स नं. ३५२
फोन: २२१३०७

Downloaded from http://www.dhamma.digital

धर्मया स्वंगु लँपु

✍ अमृतरत्न ताम्राकार

धर्मया लक्ष बहुजन हिताय बहुजन सुखाय खः धर्म धैगु हे सुं मनुतय्त सेवा, ग्वाहाली, उपकार याय्गु खः। स्वाँ सिन्ह जाकी तया पूजा याना जक धर्म जुइ मखु तर थौंकन्हे मनूत धर्म धर्म धका हाला सत्य छु खः? असत्य छु खः? धका बाँलाक अध्ययन मयासे गुरूँ छु धाल वहे जक याना धर्म धका पालन याना च्वंगु दु। थथे मिथ्यादृष्टि लाका धर्मयाना धर्मया छुं हे महत्व दइ मखु। सुं धर्म गुरूँ धाथेंतुं झीसं पालन याय्मा धैगु छुं हे मदु व खँयात बाँलाक अध्ययन याना अप्पोसित दुःख कष्ट मजुइगु, बहुजनया मने चोट मलाइगु खत धाःसा जक झीसं स्वीकार याय्मा।

थौंकन्हे मनूतय्सं थःपिसं विचाः मयासे धर्म गुरूं छु धाल वहे जक पालन याना धर्मयात स्यंका च्वंगु दु। विस्तारं धर्म विकृतिया लँय् वनाच्वंगु दु। थथे जुया मनूतय्सं धर्मया नां छगू न्ह्योने तया थःगु स्वार्थपूर्तिया माध्यम याना हयाच्वंगु दु। धर्म धैगु हे झीगु मनुष्य जीवनयात बाँलाक हना यंकेया लागी छगू लँपु खः तर सुं छम्ह व्यक्तिया स्वार्थपूर्ति याय्या लागि धर्मयात मखुगु लँपुइ यंके मज्यू। धर्मयात विकृति मयाय्गु खःसा भन्ते, गुरूमाँ व उपासक उपासिकापिनिगु तःधंगु जिम्मेवारी दु।

करपिन्त नुगले स्याकेगु ज्या याना भन्ते गुरूमाँपिन्त वन्दना याना जक धर्म जुइ मखु।

धर्मया खँ कनेबले नं झीगु सामाजिक व्यवहारे ज्याखेले जुइ कथं धर्मया खँ कनेमा। धर्म धैगु दुःखं मुक्त जुइगु लँपु खः। धर्म निवार्ण प्राप्त याय्गु लँपु धाय्बले थौंकन्हेयापिं साधारण मनूतयेसं छुं हे थुइमखु। अथे जुलकी मनूतये धर्मपाखे आस्था कम जुया वनी। उकिं धर्म धैगु व्यवहारं स्वय्बले दुःखंमुक्त जुइगु लँपु जक खः। पाली त्रिपिटकय् स्वल धाःसा नं धर्मया व्याख्या दुःख व दुःखं मुक्त जुइगु लँपु जक खः। धर्म धैगु, धार्मिक, सामाजिक व राजनैतिक क्षेत्रय् ज्याखेले दु। अले मदय्कं मगाः।

बुद्धं धैबिज्यागु दु-"जिं छु धाल वहे पालन याय्मा धैगु छुं हे मदु। उकियात बाँलाक अध्ययन याना थुइका जक पालन या।"

झीसं धर्म याय्त थ्व स्वपु लँ मदय्क मगाः- (१) परियत्ति (२) प्रतिपत्ति (३) प्रतिवेध।

(१) **परियत्ति**- परियत्ति धैगु पाली शब्द खः। पाली भाषं शिक्षायात परियत्ति धाइ। धर्म याय्त झीसं न्हापां बौद्ध शिक्षाया अध्ययन याय्मा। धर्मया सैद्धान्तिक पक्षया ठीक कथं पूरा जानकारीया लागि शिक्षाया अध्ययन मदय्कं झीसं धर्मयात व्यवहारे गय्याना छ्यलेगु सिइमखु। शिक्षाया बाँलाक अध्ययन याना थःमेस्यां चिन्तन मनन याना बाँलाक थुइका काल धाःसा जक व्यवहारे गय्याना छ्यलेगु धैगु सिइ। झीपिं मुक्कं धर्मया सैद्धान्तिक अध्ययन जक याना च्वनागु खः। झीगु जीवन पद्धति गथे जुइमा व नं बाँलाक अध्ययन याना स्वय्मा। अध्ययन धैगु हे मेपिसं स्यना, कना थकुगु खँ जक झीसँ ब्वनेगु खः। उकिं व खँयात बाँलाक अध्ययन याना थुइका कया जक व्यवहारे छ्यले मा अध्ययन याना मथुइकं व्यवहारे छ्यले मज्यू । झिपिं अध्ययन याय्गुली जक सीमित जुल धाःसा करपिनि सा जवा व भरिया जक जुइ। थौंकन्हे सारा देशे अध्ययन जक सीमित जुल व्यवहारे गथे छ्यलेगु धैगु मसिल अले धर्मय्नं विकृति वया च्वन। गुरूं धाःथें अध्ययन जक यात तर थःगु चिन्तन मननद्वारा थुइका काय्गु विचाः मयासे धाःधाःथे अनुकरण याना च्वन। सत्य असत्य बिचाः मयागुलिं दक्को धर्मय् नं विकृती पिहाँ वयाच्वन।

उपासक उपासिकापिनिगु कर्तव्य दान जक बिइगु मखु। दान छाय् बिइगु, गयोपिन्त दान बिइगु व अध्ययन याना थुइका जक दान बिइमा। भन्ते, गुरूमाँ संरक्षण याय्गु नं उपासक उपासिकापिनिगु कर्तव्य खः। भन्ते

Downloaded from http://www.dhamma.digital

गुरूमापिन्त न्ह्यावलें मिखा ब्वया च्वनेमा, बरोबर विहारे वया उपासकपिन्सं सोया च्वनेमा। उपासकपिन्सं रेखदेख मयागुलिं भन्ते, गुरूमाँपिं स्वतन्त्र जुया, चरित्र व मनोप्रवृत्ति हे पाना वन, धर्मय् विकृति वल। प्रबन्ध बाँमलागुलिं धर्मया नामे व्यापार प्रवृत्ति शुरू जुल। गृहस्थी जीवनयात त्याग याना प्रव्रजित जीवन हना च्वंपिं भन्ते गुरूमाँपिन्सं आ: बिलासी जीवन शुरू याना हल थ्व फुक्कं उपासक उपासिकापिनिगु अध्ययनया कमजोरी याना ख:। धर्म गुरूं धालकी न्ह्यागु नं ठीक धाइपिं उपासक उपासिकापिन्सं याना ख:। उकिं धर्म यायृत मदयृक मगागु लँपु छगू शिक्षा (परियत्ति) या अध्ययन ख:।

(२) **प्रतिपत्ति-** प्रतिपत्ति धैगु बौद्ध जीवन पद्धति बाँलाकेगु ख:। धर्मयागु मेगु लँपु बौद्ध चरित्र शुद्ध याय्गु: ख:। झीसं अध्ययन यानाथें व्यवहारे छ्यूला चरित्र सुधार याना कर्तव्य पालना याय्गु हे बौद्ध चरित्र ख:। बौद्ध शिक्षा अनुसार व्यवहारे छ्यूले धाय्बले नं गृहस्थी जीवन हना च्वंपिन्त यक्को बाधात दया वल। बौद्ध शिक्षा छुं कथं जक जूसां पालन याय्गु कर्तव्य ख:। भिक्षु जुया प्रव्रजित जीवन हना च्वंपिसंला दक्को पालन याये थाकु धा:सा गृहस्थीपिनिगु लागि तसकं थाकुगु खँ ख:। बौद्ध चरित्र मदुसां गरीब दु:खीपिन्त उपकार याइपिन्त सकस्यां मानेयाइ। शील पालन याये मफुसां थ:गु कर्तव्य पालन याना उपकार यात धा:सा वं धर्म या:गु जुइ। करपिन्त पंगल: मजुया दु:खछता मबिइगु नं धर्म ख:। बौद्ध शिक्षा कथं अन्धविश्वासं मुक्त जुइगु खँ तसकं त:धंगु खँ ख:।

प्रतिपत्ति धैगु छुं साम्प्रदायिक धर्म मखु। झी प्रतिपत्ति लगे जुया च्वन धा:सा यक्को बाधात वइ अले झीगु मने नं बाधा वइ उकिं प्रतिपत्ति धैगु मनयात बसे तय्गु हे ख:।

थौकन्हे मनूतयेसं बौद्ध चरित्र क्यनेया लागि यक्को खर्च सर्च याना महापरित्राण याकी, भोजन याकी, दान बीइ नां काय्केया लागि जक धर्मयाइ थथेयात धा:सा थ्व बौद्ध चरित्र मखु। सलंस: खर्चयाना भन्तेपिन्त भोजन याका दान धर्मयाइ तर छम्ह गरीबम्ह भरियायात न्यातका (५/-) दां कम याना ज्याला बिइगु थ्व बौद्ध चरित्र मखु। थ्व छगू ब्वय्गु धर्म जक ख:। भन्ते, गुरूमाँपिन्त जक सेवा याना गरीब दु:खीपिन्त हेपे याय्गु। सुंमनूतय्त मने चोट परे जुइक ज्या याय्गु थ्व बौद्ध चरित्र मखु। दुनेंनिसें निस्वार्थ भावं धर्मयागु जुइ मखु। शिक्षायात पालन यात धा:सा जक बुद्धयात मानेयागु जुइ।

थौकन्हे मनूत धर्मया नामय् धेंधेंबला याना च्वंगु दु। नय्गुलिई खर्च याय्गु हे जक धर्म ताय्का च्वन। मेपिन्सं गथेयात अथे हे याना जक धर्म जुइ मखु। मनय् घमण्ड व हाकु थाका भन्ते गुरूमाँपिन्त दान याना जक धर्म जुइ मखु। **करपिन्त नुगले स्याकेगु ज्या याना भन्ते गुरूमाँपिन्त वन्दना याना जक धर्म जुइ मखु।** प्रतिपत्ति यात पालन याय्गु धैगु हे निस्वार्थ भावं ज्या याय्गु ख:। ज्या याय्बले आनन्द वइगु हे झीके प्रतिपत्ति दतकी ख:।

(३) **प्रतिवेध-** प्रतिवेध धैगु फल पावे जुइगु ख:। धर्मया स्वंगूगु लँपु प्रतिवेध ख:। अध्ययन यानाथें व्यवहारे छ्यूले धुनेवं थ:गु चित्तया बारे अनुसन्धान याय्गु। अध्ययन यानाथें व्यवहारे छ्यूला यंका थ:गु मन गनलात धका: थमेस्यां बाचाय्का च्वनेगु हे प्रतिवेध ख:। मन धैगु तसकं ची धाकु। झीसं यक्को वाचाय्का च्वंसां तबी नं भतिचा बिचा: याये मफुत कि मनं मेगु लँपु ज्वनी। उकिं झी न्ह्यावलें सतर्क जुया मनय् वया च्वंगु विकार व विकृतियात तोता छ्वयेगु हे प्रतिवेध ख:। शरीरया गतिविधियात वाचायेका च्वनेगु, थथे वाचायेका च्वन धा:सा मन्य विकृति मदया वनी, अले मन शुद्ध जुइ। झीगु चित्त शुद्ध जुल धा:सा जक झीके परम शक्ति वइ। थुकियात हे प्रतिवेध धाइ।

झीके प्रतियत्ति, परिपत्ति दया प्रतिवेध मन्त धा:सा झीसं धर्म यागु जुइ मखु। गथे कि झीगु मन ची मफुत धा:सा झीसं अध्ययन याना व्यवहारे छ्यूला च्वंसां तबि मन मेथाय् वन धाय्वं धर्मया नाप नापं मेगु लँपु नं ज्वनी अले झी थ:गु स्वार्थपत्ति लाना धर्मयात थ:गु स्वार्थय् न्ह्याकल धा:सा धर्मया प्रतिफल छुं दैमखु।

Downloaded from http://www.dhamma.digital

थौंकन्हे मनूतयेके परियत्ति, प्रतिफल दया नं प्रतिवेध मदुगुलिं धर्म यायां मचायक हे छल्कपटी याना च्वंगु दु। यदि होस् दत धाःसा चालबाजि म्हिता च्वंगु नं चाइ। मनयात वाःमचायेकूगुलिं धर्मया नामये स्वार्थ जुया च्वंगु खः। मनयात बसे तये मफुगुलिं लोभ लालचे अपो फसे जुया वल। यदि धर्म गुरूपिं व उपासक उपासिकापिन्सं थःगु मनयात न्ह्यावलें सतर्क जुया वाःचायेका च्वंगु खःसा धर्मय् विकृति वइ मखु। धर्म याना थःगु स्वार्थ स्वइ मखु जुइ।

धर्मया स्वंगु लँपु झीत तसकं आवश्यक खः। धर्म यायां थ्व स्वंगू लँपुमध्ये छगू लँपु जक तन धाःसां झी धर्म यानाथाय् थ्यनी मखु। थ्व स्वंगु लँपु लिना झीसं धर्म यात धाःसा जक धर्मया प्रतिफल प्राप्त जुइ। यदि धर्मयात म्वाका तय्गु खःसा धर्म गुरूपिं, उपासक, उपासिकापिन्सं थ्व स्वपु लँ लिना न्ह्याः वनेमा। अले धर्मयात विकृतिपाखें बचे याइ। पुरोहितवादपाखें बने जुइ। थौंकन्हेया समाजकथं धर्मयात न्ह्याका यंके फइ।

(साभारः धर्मकीर्ति, वर्ष १० अंक ८)

■

आकर्षक नयाँ ब्याज दर

अवधि	वार्षिक ब्याज दर
५ वर्षे	१६%
४ वर्षे	१५.५%
३ वर्षे	१५%
२ वर्षे	१४%
१ वर्षे	१३.५%
९ महिने	१२.५%
६ महिने	११.५%
३ महिने	१०.५%

निक्षेपको दोब्बर

ब्याजदर मुक्त

मुद्दती खाता खोल्ने, ब्याज झिक्ने

थप सुविधा

शनिवार पनि कारोवार

नेपाल शेयर मार्केट्स कं. लि.

(नेपाल राष्ट्र बैंकबाट इजाजत प्राप्त)

रामशाहपथ, काठमाडौं, फोनः २२०२०४/२४४३६५

मिखा थ्व सन्सार खंकेगु छगो झ्याः खः। थुकिया रक्षा यानातयेत छित माःकथंया सुलचं (चश्मा) या निम्ति लुमंका दिसँ।

२०४० औं वैशाख उत्सव

व

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया

रजत जयन्तीया लसताय्

सकलयात

मैत्री चित्त भिन्तुना

देछाना।

अप्टिक नर्भ

न्हूसतक, यैं, फोनः २१७८५६/२२४४३३ (छें)

पायोनियर अप्टिसियन्स

रामशाह पथ, पुतली सडक यैं।

Downloaded from http://www.dhamma.digital

DOMESTIC FLIGHTS OPERATED FROM KATHMANDU

VALID FROM 01 MARCH 1996 TO 30 JUNE 1996

SECTOR	TOTAL FREQ.	FLT. NO.	A/C	DEPARTURE TIME							REMARKS
				SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT	
BHADRAPUR	2/7	311	DH6	-	-	-	1515	-	-	1515	
BHOJPUR	2/7	109	DH6	-	0700	-	-	-	0700	-	
BHARATPUR	7/7	149	DH6	1050	1050	1050	1050	1050	1050	1050	
BIRATNAGAR	7/7	103	ARVO	1600	1600	1600	1600	1600	1600	1600	
BHAIRAWA	2/7	153	DH6	-	1220	-	-	-	1220	-	
DHANGADHI	2/7	177	DH6	-	-	1300	-	-	-	-	DHI/XMG
		185	DH6	-	-	-	-	-	-	1225	
DANG	1/7	183	DH6	-	-	-	-	-	-	1515	DNP/KEP
CHAURJHARI	1/7	173	DH6	-	-	-	1500	-	-	-	HRJ/KEP
JANAKPUR	7/7	107	DH6	1400	1400	1400	1400	1400	1400	1400	
NEPALGUNJ	7/7	175	DH6	1545	1545	1545	-	1545	-	-	
		173	DH6	-	-	-	1500	-	-	-	via hrj
		179	DH6	-	-	-	-	-	1500	-	via SKH
		183	DH6	-	-	-	-	-	-	1515	via DNP
LAMIDANDA	3/7	135	DH6	-	0850	-	0850	-	0850	-	
LUKLA	16/7	121	DH6	0700	0700	0700	0700	0700	0700	0700	Tourist Flt
		123		0910	0910	0910	0910	0910	0910	0910	T/P/Flt
		125		-	-	-	0700	-	-	0900	
MEGHAULI	7/7	155	DH6	1230	1230	1230	1230	1230	1230	1230	
MOUNTAIN	14/7	100	AVRO	0700	0700	0700	0700	0700	0700	0700	
		101	AVRO	0830	0830	0830	0830	0830	0830	0830	
POKHARA	21/7	141	AVRO	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	
		145	DH6	1400	1400	1400	1400	1400	1400	1400	
		167	DH6	1600	1600	1600	1600	1600	1600	1600	
PHAPLU	4/7	117	DH6	0700	-	0700	-	0700	-	0700	
RAMECHHAP	3/7	131	DH6	1405	-	1405	-	1405	-	-	
RAJBIRAJ	2/7	197	DH6	-	1515	-	-	-	1515	-	RJB/BIR
RUMJATAR	3/7	133	DH6	0850	-	0850	-	0850	-	-	
SIMARA	7/7	161	DH6	1245	1245	1245	1245	1245	1245	1245	
SURKHET	1/7	179	DH6	-	-	-	-	-	1500	-	SKH/KEP
TUMLINGTAR	3/7	191	DH6	1515	-	1515	-	1515	-	-	TMI/BIR
MAHENDRANAGAR	1/7	177	DH6	-	-	1300	-	-	-	-	via DHI

Royal Nepal Airlines

Phone: 220757

Downloaded from http://www.dhamma.digital

"गुप्तगु खँ सुयात कने ज्यू ?"

✍ लोचनतारा तुलाधर

"गुप्तगु खँ प्रकाश यायेगुलिइ पण्डितपिसं प्रशंसा याइ मखु।" थ्व खँ महोसध जातकय् बोधिसत्व महोसध कुमार धायेका च्वंबलय् धया बिज्या:गु ख:। महोसि कुमारया तीक्ष्य बुद्धिं याना: वस्पोलया पण्डित्याइँ तसकं प्रचार जुल। उकिं महोसध कुमार "महापण्डित महोसध" नामं जाल। महोसध पण्डित मिथिला देशया विदेह जुजुया न्याम्ह मुख्यपिं मन्त्रीत मध्ये छम्ह ख:। न्याम्ह मुख्य मन्त्रीपिं मध्ये दक्कलय् थकालिम्हसां बुद्धिमत्ताया हिसाबं मेपिं प्यम्ह मन्त्रीत स्वया थकालि ख:। अय्जुगुलिं वस्पोलयात प्यम्ह मन्त्रीतसें साप हे मही। जुजुयात मखु मखुगु खँ कना:, उगुंथुगुं खँ चुकली याना दण्ड बीकेगु स्वइगु। महोसधयात राज्यं पितिंकेगु, ज्यान सजाय वीकेगु थेंयागु अनेक षडयन्त्र या: जुइगु ख:। तर महोसधया दूरदर्शिता व विवेक बुद्धिं याना इपिं प्यम्ह मन्त्रीपिनिगु षडयन्त्र विफल जू वनीगु ख:।

गुप्तगु खँ कने बलय् याकनं द्वेष पिहां वय् य:पिं (१) शत्रुत (२) अनेतनेगु वस्तु बिया: हेका पासा दय्कीपिं मनूत (३) म्हतुं छगू धया: मनय् छगू याइपिं तमप्यंपिं मनूत (४) मिसात।

छनु अथे हे प्यम्ह मन्त्रीपिं सेनक, पक्कुस, कामिन्द व देविन्दपिनि सल्ला ब्याका विदेह जुजुयात धा:वन- "महाराज! महोसध पिने स्वयेबलय् साप भिंम्ह, खँ ल्हाइबलय् चाकुसे माकुसे च्वंक खँ ल्हाइम्ह ख: तर मनय् दुने मभिंगु बिचा: दुम्ह ख: वं छ:पिन्त स्यंकेगु खँ जिमित मकंसे दाउ ताकय् याना च्वंगु दु गुगु खँ जिमित हे मकं।" अय्सां जुजुं इमिगु खँ छकलं विश्वास मया बरू थथे धाल- "जिं छिमिगु खँ विश्वास मयाना। महोसध जिमि शत्रु मखु।" अलय् सेनक मन्त्री धाल- "महाराज! यदि जिमिगु खँय् विश्वास मदुसा महोसधहे स:ता: न्यना विज्याहुँ कि गुप्तगु रहस्यगु खँ सुयात कने त्यो। यदि छ:पिनि शत्रु ख: सा स्वीतं कने मज्यू धाइ। शत्रु मखु धैगु सा थुमसित कनेज्यू धका: न्ह्य:ने तइ।" "अय्सा जिं थ:म्हं हे न्यना स्वे।" धका: जुजुं धाल। धात्थें छनु न्याम्ह मन्त्रीपिं न्ह्य:ने तया: जुजुं सम्बोधन यात- "विदेह देशया मन्त्रीपिं न्याम्ह! जिगु मनय् लुया च्वंगु न्ह्यस: छगू न्ह्:ने तये त्यना बांलाक न्यना: लिस: ब्यु। निन्दा याये योग्यगु व प्रशंसा याये योग्यगु थुपिं निगुलिं गुप्तगु खँ सुयात कने ज्यू।" जुजुया खँ न्यना सेनक मन्त्री निवेदन यात थ्व खँय् छल्पोलया नं इच्छा कना बिज्या:सा छल्पोलया इच्छा नाप जिमिगु प्रज्ञा नं दाजे याना स्वये।" जुजु नं क्लेशं मुक्तम्ह प्रज्ञावान्म्ह ला मखु। जुजुं थ:गु इच्छा अनुसार थथे धाल "चरीत्रवान्म्ह थ: कला:यात अति गोप्यगु खँ कने ज्यू।"

अलय् मन्त्रीपिसं छसिनिसें थ:थ:गु बिचार न्ह्यब्वल-

सेनकं धाल- "मिलय् जूम्ह पासायात कने ज्यू।"

पक्कुसं धाल- "थ: दाजु अथवा किजायात कने ज्यू।"

कामिन्दं धाल- "थ: काय्यात कने ज्यू।"

देविन्दं धाल- "थ: मांयात कने ज्यू।"

अलय् महोसधया पालय् थथे धाल- "गुप्तगु खँ थ:गु इच्छा सम्पूर्ण मजूतल्ले सुयातं कने मज्यू। गुप्त याना तये मा:गु खँ प्रकाश याये गुलिइ पण्डितजनपिसं प्रशंसा याइ मखु।" महोसिया लिसलं जुजुया मन स्वकु कुहां वन। महोसधं नं जुजुया ख्वालं हे थ: प्रति असंतोष जूगु खँ वा:ताये धुंकल। थ:गु छेंय् लिहां वया च्वंम्ह महोसधं इपिं प्यम्ह मन्त्रीपिसं गुप्तगु खँ थुम्ह थुम्हसित कने ज्यू धका: तोकय् याना कंगुया रहस्य मालेगु कोशिस यात। थुखे जुजु सेनक मन्त्रीयागु हाहालय् वना: महोसध खना: तंम्वया: वयात स्यायेगु याना: खड्ग तकं सेनकयात ल:ल्हात। अलय् प्यम्ह मन्त्रीपिं लय्लय् ताया: थ:पिं नाप च्वना मुना खँ ल्हायेगु थासय् वन। इपिं मुना:

Downloaded from http://www.dhamma.digital

लय्लय् ताया थःथःपिनिगु गुप्तगु रहस्यगु खँ नँ वं वैत वं वैत कन। थथे जूवलय् महोसधं अन रहस्यमय ढंगं इमिगु खँ फुक्क तायेकल नापं थःत स्याये त्यंगु खँ नं सिल। थुखे दरवारे जुजु थःम्ह मखुथे यानागुलिइ पस्ताये चाया च्वन। जुजुया खड्ग लःल्हाथे धुंसेनिसे मनय् शान्ति मदयाः आछु आछु कनाःथः महारानीयात थुगु खँ फुक्कं विस्तृत कना बिल। थुकी याना महारानी पाखें जुजुं थःत स्याये त्यंगु खँ महोसधं बांलाक स्यूगु खः। थथे जूगुलिं कनय् खुनु थःत स्याइगु ई बी धुंसेलि तिनि महोसध दरवारय् हाजिर जूवन।

महोसध हाजिर जूवयेव जुजं खँ छुं हे मस्यूपहः यानाः न्यन- "महोसध! थौं छाय् छ लिवाक हाजिर जूवयागु?जि खना तंम्वल ला अथवा छंत छुं मेगु शंका जुल?"

"महाराज! म्हिग जिगु लिसः न्यनाः छपिं तंम्वया जित थौं सुथय् दरवारय् लुखाय् पाला छ्वेगु गुप्त खँ महारानीयात कना बिज्याना मखुला? व खँ जिं नं स्यूगुलिं मवसे च्वंच्वनागु खः। जिं गुप्तगु खँ सुयातं कने मज्यू धकाः कनागु उकिं हे खः। छल्पोलया गुप्तगु खँ ला महारानी पाखें सिल धाये, थुपिं प्यम्ह मन्त्रीपिनिगु गुप्तगु खँ जिं गय् सीकल जुइ ? सेनक मन्त्री शालयागु बगींचाय् बेश्या छम्ह स्यानाः तिसाः, वसः खुया काःम्ह ज्यानमारा खुँ खः गुगु खँ वं थः पासायात कना तःगु दु। पक्कुस मन्त्री खंपाय् कुष्ठ रोग दुम्ह कोढी खः गुगु खँ वया किजा छम्हसिनं जक स्यू। कामिन्द मन्त्री लच्छिया छक्कः आमाइ पतिकं लाखेय् दुवीम्ह वें खः गुकिया रहस्य वया काय् छम्हसें जक स्यू। देविन्द मन्त्री राज परम्परायागु रत्न खुया काया तःम्ह खुँ खः गुगु खंः वया मामं जक स्यू। महाराज! गुप्त याना तये माःगु खँ प्रकाश जूवलय् आः छु जुल! महोसधया थ्व बयान प्यम्ह मन्त्री पिंके न्यने कने याना स्वयाः नं सत्य साबित जूबलये जुजुं इमित आवश्यक दण्ड बिल। अलय् हाकनं महोसधं जुजुयात थुकथं खँ थुइकल- "महाराज! गुप्त याये माःगु खँ प्रकाश याःपिसं तःधंगु दुःख सी यः। थज्याःगु रहस्यगु खँ सुं मेम्ह छम्हसित कन धाःसा व सीकूम्ह मनूयात म्हुतु प्वाः तिकेत थः च्यो समान जुयाः च्वने माले यः। हानं थःगु गुप्तगु खँ मेम्हस्यां सीकूबलय् निस्यें थःके ग्याः चिकु पह जक वयाः मनय् अशान्ती जुइ यः।"

थ्व च्वय् न्हच्यथनागु महोसध पण्डितया घटनाया सिलसिलाय् मेगु छगू खँ नं थुइकेबहः जू। व छु धाःसा सुं मनूया सीके मज्यूगु खँ मेम्ह मनुखं हानं मेम्ह मनूयात कनाः ल्वापु पिदनीगु थें याःगु आपालं घटनात झीथाय् जू। उकी माःसां म्वाःसां कने मज्यू, कने मते धाःगु खँ झीसं स्वीतं मकनेगु हे भिं जुइ। कने मते धाःगु खँ याकनं कने मास्ते वइगु छगू मनूया विचित्रगु बानी खः। थुकी याना छेँय्, परिवारय् अनेक कथंया ल्वापुया कारण जूवने यः। उकिं थ्व गुप्तगु खँ सुयानं मकनेगु यायेमाः धयागु खँ नं उपदेश भाःपाः नाला कायेगु यायेमाः। हानं **गुप्तगु खँ कने बलय् याकनं द्वेष पिहां वय् यः**पिं सु-सु धयागु खँ नं महोसध पण्डितं न्ह्यथना तःगु दु। इपिं सु-सु धाःसाः- **(१) शत्रुत (२) अनेतनेगु वस्तु बियाः हेका पासा दय्कीपिं मनूत (३) म्हतुं छगू धयाः मनय् छगू याइपिं तमप्यंपिं मनूत (४) मिसात।** ■

पच्चीस वर्षको धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीको
सार्थक निरन्तरतालाई अभिवादन!

विभिन्न ऊन तथा ऊनी सामानहरूको लागि सम्झनुहोस्।

नेपाल ऊल हाउस

भोटाहिटी, काठमाडौं
फोन नं. २२१८१९

Downloaded from http://www.dhamma.digital

अय्लाः यात

✍ अमीरकुमारी शाक्य

गयल्या छ अयलाः
सत्य जित:ला
मयो मयो खँला
छफुती हे त्वनेला

थयक बिचायाना जीं स्वय्बलेला
सत्य बाँमला छंगु नियतला
मनूतय्गु मानवता यात छं
लोमंका अथे बीत्योला।

छंगु जन्म ज्वीगु केवल
रासौं अन्न नष्ट याय्त
वहे अन्ने प्राण दिकिपिं
मानवया छं गथे भिंके यथि मखुला:?

ह्म जा मसिया छ बोक्सिला मखुला
नत्र मखुसा छ्रायल्य मनूत
थ: मां-बौ कला काय् - म्ह्याय् स्वयानं
माया याइगु अप्पो छन्त हे मखुला?

मयो मयो छला जित मिखा बागलं हे स्वय मयो
मानव जीन्दगि बरबाद याय्त
जोस बिया छं होस लाका कायेत
जुयमते छंगु श्रृष्टि हे थन
अले तिनि मानवं जीवनं ह्मसिक्य फइ।
होस याना अल्य जीवन छ्यल्य सइ।

(साभार: धर्मकीर्ति, बु.सं. २५१६ अङ्क)

शुभ-कामना !

प्रत्येक पूर्णिमाका दिन प्रकाशित हुने **"धर्मकीर्ति"** मासिक पत्रिकाको नियमित प्रकाशन होस् र २५ औं वर्षगांठ **"धर्मकीर्ति रजत विशेषाङ्क"** सबैलाई ज्ञान दिनसक्ने होस् भनी हामी **सोसाइटी अफ इलेक्ट्रिकल ईन्जीनियर्स नेपाल "सीन"** शुभ-कामना व्यक्त गर्दछौं। साथै यस सोसाइटीले आउँदो नभेम्बर १९९६ मा सञ्चालन गर्न लागेको सार्क स्तरिय विद्युत विषयक गोष्ठी यस्तै धर्मकीर्ति गाथा भएकाले इलेक्ट्रिकल इन्जीनियरहरूलाई सहभागी बनी दिनुहुन पनि अनुरोध गर्दछौं।

सोसाइटी अफ इलेक्ट्रिकल ईन्जीनियर्स नेपाल

फोन नं. २२५५७६ पो.ब.नं. ७३७०

Downloaded from http://www.dhamma.digital

२५४० औं वैशाख पूर्णिमाको उपलक्ष्यमा शुभकामना साथै धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीको रजत-जयन्तीको उपलक्ष्यमा गोष्ठीको उत्तरोत्तर प्रगतिको लागि हार्दिक कामना गर्दछौं।

अनावश्यक विद्युत खपत घटाई महशुल बचाऔं ।

नेपाल विद्युत प्राधिकरण

Downloaded from http://www.dhamma.digital

धात्थेंहे ख:ला ?

✏ सोभियतरत्न तुलाधर

प्रतिपत्ति पूजा याय्‌वा धाधां
आमिस पूजा जकं याकल छं।
आस्तिक धर्म अन्त मज्वीकं
शान्ति दइहे मखुतला हं!!

ज्ञान मार्गे वने वा धाधां
भक्ति मार्ग जकं ज्वंकल छं।
नास्तिक धर्म पिहां मवयकं
विवेक बुद्धि दइहे मखुतला हं!!

बुद्धया चीवर भ्वाथ: जुल धाधां
असंख्य सहयोग कयाच्वन छं।
जनताहे दना मव तले हं
चिवर हिलिइहे मखुतला हं!!

अफिम त्वंका मग्न याका
चेतन सून्य याकातल छं।
अफिम युद्ध मजूतले थननं
मुक्ति दँइहे मखुतला हं!!

क्रान्तिकारी सुधारक बुद्धयात
द्यो या पदवी बिया बिल छं।
पुरोहितवादया अन्त मयायेकं
परिवर्तन वइहे मखुतला हं!!

निर्वाण मोक्षया लंपू धाधां
दुगुचा जकं याका तल छं।
द्यो इश्वरया अन्त मयायकं
स्वतन्त्रता काय्‌फइहे मखुतला हं!!

(साभार: धर्मकीर्ति, वर्ष ४, अंक ४)

■

जीवनया लक्ष छु?

✎ रोसनकाजी तुलाधर

छको बिचा:या ज्ञानी पासापिं जीवनयागु लक्ष छु ख:?
वंथाय्, च्वंथाय्, स्वथाय्, खंयाय् फुकथनं हे दु:ख पुच:

तृष्णा-मिदथ्वी प्याखँ हुला ग्वमतू तल्य थूगु सुख ।
राग द्वेषया म्येजक हा हां भ्रमय् दुसुना च्वंगु व स:

जीवन फूलिसे छतपट ज्वीगु ख:ला पासा झीगु सुख ?
या भवचक्रय् सालायनीगु सिख: क्वखायगु धैगु सुख?

सुख अवश्यं खय्‌मा: लक्ष खंकेगु लँ जूसां अ:ख:
भेद थुकिइ हे दैच्वन पासा द्वन्द ध्व हे न्ह्यख: अ:ख:

स्वत्तुसोगु थुगु दृष्टि फेनेगु मध्यम मार्ग उत्तम ख:
प्यंगू आर्य सत्य म्हसिका दमन यायेनु संसार दु:ख:

गौतम जुल झी देया गौरब थुइकुम्ह थुगु सत्य फुकं
वनेनू पासा झी नं उगु लँ मानवताया लक्ष व ख:

■

छिटो-छरिटो-भरपर्दो

उच्चस्तरिय अफसेट प्रविधिवाट रंगिन छपाईको लागि

अवश्य सम्झनुहोस् ।

मैत्री मसलन्द उद्योग (प्रेस)
घ १-६३०, केल, मासंगल्ली-२७
काठमाडौं, नेपाल
☎ : २२१३७७

हाम्रो सेवा

शो कार्ड, स्टिकर, पोष्टर, लेवल, शुभ–कामना कार्ड, भिजिटिङ्ग कार्ड, विवाह कार्ड, क्यालेण्डर प्रिन्ट गर्नुका साथै फोटो कपी, बुक बाडिङ्ग, स्क्रीन प्रिन्ट, रुलिङ्ग, रबर स्टाम्प र अफसेटको पोलिस्टर प्लेट पनि बनाइन्छ ।

Downloaded from http://www.dhamma.digital

Happy 2540 Vaisakh Festival

&

Dharmakirti Buddhist Study Cirlcle

SILVER JUBILEE

the Bakery

CAFE

Dhamma.Digital

(Where people with young at heart meets!)

- Teendhara, Durbar marg. Tel: 242706
- Round about, Jawalakhel, Tel: 522949
- Near Fire Brigade, New Road. Tel: 240138, Fax: 240137

KATHMANDU, NEPAL

It's your Choice

Managed by

nanglo
INTERNATIONAL

Downloaded from http://www.dhamma.digital

थरीथरीका बुद्धमार्गीहरू

✍ भिक्षु अश्वघोष

बुद्धको शिक्षालाई ग्रहण गरी अनुशरण गर्ने व्यक्तिहरूलाई बुद्धमार्गी अर्थात् बौद्ध भन्ने गर्छन् तर सच्चा बुद्धमार्गी कसलाई भन्ने त? यसबारे बुद्ध धर्मावलम्वीहरूलाई त्यति ज्ञान छैन भन्नु अत्युक्ति नहोला। यहाँ थरीथरीका बुद्धमार्गीहरू छन्।

बुद्धको मूल शिक्षामा (१) शील (२) समाधि (३) प्रज्ञा र (४) विमुक्ति समावेश भएको हुन्छ।

थरीथरीका बुद्धमार्गीहरूमा तल उल्लेखित बुद्धमार्गीहरू पनि पर्छन्।

(१) श्रद्धा भएका तर शील नभएका:

एक प्रकारको बुद्धमार्गी यस्ता छन्, जसमा श्रद्धा मात्र बढी देखिन्छ। उनीहरूले धर्मको बारेमा खूब चर्चा गरिरहेका हुन्छन्, छलफल गरिरहन्छन् र पुस्तक पनि लेखिरहन्छन्। त्यति मात्र होइन प्रवचन र उपदेश समेत दिईरहन्छन्। तर आफूले अध्ययन गरी ज्ञान सिके अनुसार आचरण भने गर्न सकेका हुँदैनन्, आ-आफ्नो व्यवहारमा सुधार ल्याउन सकेका हुँदैनन्। अर्थात् शील पालन गर्ने कदम चालेका देखिँदैनन्। तर सदाचारी बन्नु नै धार्मिक व्यक्तिको पहिलो अत्यावश्यक खुट्कीलो हो।

> **सही प्रज्ञामा सम्यक दृष्टि र सम्यक संकल्प समावेश भएको हुनुपर्छ। ... श्रद्धा नभएको प्रज्ञाले व्यक्तिलाई स्वार्थी बनाइदिन्छ। प्रज्ञा र श्रद्धा नभएको काम सबै नून नपुगेको खाना जस्तै नीरस हुन्छ।**

(२) श्रदा र शील भएका तर समाधि नभएका:

दोश्रो प्रकारको बुद्धमार्गी यस्ता छन्, जसले शुद्ध धर्मको अध्ययन त गर्छन्, मन प्रसन्न पार्छन, सदाचारी भएर धर्मको बाटोमा लाग्न प्रयत्नरत छन् अर्थात् आफ्नो जीवन धार्मिक गतिविधिमा लगाए तापनि उनीहरूको समाधि कमजोर भैरहेको हुन्छ। उनीहरूको चित्त चञ्चल भैरहेको हुन्छ। यस्ता प्रकारका बुद्धमार्गीहरूको लागि बुद्धकालीन घटना एउटा उदाहरणार्थ प्रस्तुत गर्न चाहन्छु।

बुद्धकालीन समयमा कौशाम्वीमा शीलवान विद्वान कहलिएका दुई समूह भिक्षुहरू बस्दथे। एक समूहले कथा मात्र भन्ने गर्थ्यो अर्थात उपदेश मात्र दिने गर्थ्यो। अर्को समूहले नियम मात्र पालन गर्थ्यो। एकदिन उनीहरूको बीचमा एउटा सानो कुरामा झगडा परेछ। त्यस वखत उनीहरूमा होश नभएको कारणले समाधि हरायो। बुद्ध स्वयंले उनीहरूलाई झगडा नगर्नका लागि पटक-पटक सम्झाउनु भए तापनि अहंकारको बसमा लागेका ती भिक्षुहरूले बुद्धको वचन उलंघन गरी झगडा गर्दै थिए। पछि बुद्धको उपदेश अनुसार अन्य उपासक उपासिकाहरूले ती झगडालु भिक्षुहरूलाई ब्रह्मदण्ड दिएपछि अर्थात् सामाजिक बहिष्कार गरेपछि मात्र उनीहरूको होश फर्केछ। मतलव दाताहरूबाट दान नपाएपछि मात्र दुई समूह मिलेर गौतम बुद्धकहाँ गई आ-आफ्नो गल्ती महशुस गरी क्षमा मागेर शान्तपूर्वक जीवन बिताए। ती झगडालु भिक्षुहरूमा श्रद्धा र शील तथा धार्मिक गतिविति भए तापनि समाधिले गर्दा यस्तो घटना घट्न गएको महशुश गर्न सकिन्छ।

(३) श्रद्धा, शील र समाधि भएका तर प्रज्ञा नभएका:

तेश्रो प्रकारको बुद्धमार्गीहरू यस्ता छन्, उनीहरू धर्मको कुरा सुनेर सदाचारी भएर समाधि (ध्यान) मा लाग्छन् र उनीहरू आफ्नो मन चञ्चल नगरी धैर्यवान भएर बस्छन्। मन लगाई काम गदर्छन् र दृढ चित्त भई बस्छन्। तर उनीहरूमा प्रज्ञाको कमी हुन्छ अर्थात् कुनै पनि विषयमा उचित, अनुचित, ठीक, बेठीक, छुट्टाउन सक्ने शक्ति उनीहअरूमा हुँदैन। प्रज्ञा नभएको कारणले गर्दा उनीहरूमा पक्का बुद्धि हुँदैन र अहंकारले ठाउँ लिएको हुन्छ। यही अहंकारको बसमा परी उनीहरूले विचार गदर्छन- हामी ठूला मानिस हौं। हामी ध्यानमा लागेको धेरै वर्ष भैसक्यो। हामी पुराना योगी हौं र अरू नयाँ हुन्, आदि-आदि।

Downloaded from http://www.dhamma.digital

Best Wishes

to all on the auspicious occasion

of

the 2540th Vaisakh Purnima

and

Silver Jubilee

of

Dharmakirti Buddhist Study Circle

Dhamma.Digital

Last Frontiers Trekking (P.) Ltd.

P.O. Box: 881, Lainchaur, Kathmandu, Nepal.
Tel: (Off) 4-16146 Fax: 977-1-414512

Downloaded from http://www.dhamma.digital

(४) श्रद्धा, शील र समाधि भएका तर प्रज्ञाको मात्रा ठीक नभएका:

चौथो बुद्धमार्गीहरू हुन्- शील, समाधि र प्रज्ञा भए पनि आफूमा प्रज्ञाको मात्रा ठीक तरिकाले मिलाउन नसकी उनीहरूले दु:खरहित जीवनको रस थाहा पाउन सकिराखेको हुँदैन। यस्ता प्रकारका व्यक्तिहरूमा श्रद्धा नपुगेको र प्रज्ञाको मात्रा बढी भएको कारणले उनीहरूमा स्वार्थपूर्ण ज्ञानले मात्र भरेको हुन्छ। फलस्वरूप उनीहरूले निर्वाण रस (विमुक्ति रस) बुझ्न नसकी दु:खबाट मुक्त हुन सक्दैनन्।

उदाहरणको लागि छन्न भन्ने व्यक्ति सिद्धार्थको बालक काल देखि संगै बसेर हुर्केको साथी थियो। तै पनि पछि ऊ भिक्षु बनेर बुद्ध संगै बसेर पनि श्रद्धा विनाको प्रज्ञाले गर्दा उसको अहंकार बढ्यो। उसले आफूलाई बुद्ध सिद्धार्थ कुमार छँदा देखिको साथी मात्र होइन सिद्धार्थ कुमारले गृहत्याग गर्नु भएको बेला उहाँलाई राजदरवार बाट बाहिर लान साथ दिएको महत्त्वपूर्ण व्यक्तिको रूपमा सम्झी अहंकारी बन्न पुगे। यहाँ उसको शील बिग्रेको थिएन। समाधि पनि बलियो नै थियो। तर शुद्ध प्रज्ञा नभएको कारणले गर्दा उसले सत्यधर्मको रस बुझेको थिएन। शुद्ध प्रज्ञा भए पछि मात्र उनी दु:खबाट मुक्त हुन सक्यो।

(५) श्रद्धा, शील, समाधिको साथै ब्यावहारीक प्रज्ञा भएका:

पाँचौ बुद्धमार्गी हुन्- शील, समाधि र प्रज्ञा जस्तै ठीक मात्राको व्यवहारीक प्रज्ञा पनि भएको हुनाले उसका हरेक क्षेत्रमा ठीक, बेठीक, राम्रो, नराम्रो र उचित अनुचित सबै छुट्टाउन समक्ष हुन्छ। उसले दु:खको कारण पत्ता लगाई अलग छुट्टाई फ्याँक्न सक्ने भएकोले ऊ विमुक्ति रस प्राप्त गरी निर्वाणको बाटोमा पुग्न सक्ने सक्षम व्यक्ति भयो।

सही प्रज्ञामा सम्यक दृष्टि र सम्यक संकल्प समावेश भएको हुनुपर्छ। यी दुई विषय प्रज्ञाको अभिन्न अंग हुन्। श्रद्धा नभएको प्रज्ञाले व्यक्तिलाई स्वार्थी बनाइदिन्छ। प्रज्ञा र श्रद्धा नभएको काम सबै नून नपुगेको खाना जस्तैं नीरस हुन्छ। अब आफै पत्ता लगाउनुस् तपाईं कुन वर्गको बुद्धमार्गी हुनुहुन्छ?

■

नेपालको गौरव

शान्ति नायक गौतम बुद्धको

जन्म सम्बोधी

तथा

परिनिर्वाणको

२५४० औं उत्सव

तथा

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीको

रजत जयन्तिको उपलक्ष्यमा

सबैको सम्वृद्धि

तथा

शान्तिको कामना गर्दछौं।

B.S.C.U. बिजुली

बुटवल स्वदेशी चप्पल उद्योग प्रा. लि.

राजमार्ग चौराह, बुटवल-११

☎ : २०६९४/२०७४०

Downloaded from http://www.dhamma.digital

HEARTIEST CONGRATULATIONS

TO

DHARMAKIRTI BUDDHIST STUDY CIRCLE

on its 25th

ANNIVERSARY

WORLDWIDE TRADE LINKS
G.P.O. BOX 474
DHAKHWA BUILDING, NEW ROAD,
KATHMANDU, NEPAL
TEL.: 212856/224315/226527
FAX NO. 977-1-223329

HOTEL HARATI
IKHAPOKHARI, CHHETRAPATI,
G.P.O. BOX 289
KATHMANDU, NEPAL
TEL.: 226527/221969/212856
FAX NO. 977-1-223329

BIJESHWORI PLASTIC IND. (P) LTD.
G.P.O. BOX NO. 1282
BALAJU INDUSTRIAL DISTRICT,
BALAJU, KATHMANDU, NEPAL
TEL.: 272155/224315
FAX NO. 977-1-223329

Downloaded from http://www.dhamma.digital

"विषालु बोटमा पानी दिनु हुन्न"

✍ धम्मवती "धम्माचरिय"

"विषालु बोटमा पानी दिनु हुन्न" भन्ने उपदेश भगवान बुद्धबाट वेलुवन स्थित विहारमा आजातशत्रुको सन्दर्भमा दुष्ट देवदत्तलाई गुरू स्वीकारेर आफू समेत नर्क भोग गर्नु परेको निमित्त दिई भन्नु भएको हो ।

राजा अजातशत्रु जसले भगवान बुद्धप्रति विद्वेष राखेर अनेक जुक्तिद्वारा विद्रोह गर्ने पापी देवदत्त प्रति श्रद्धा तथा विश्वास गरी उनको इशारामा तन, मन, धन दिएर सघाएका थिए । आफ्नो पिता श्रोतापन्न प्राप्त धर्मराजा बिम्बिसारलाई देवदत्तकै कुरा मानेर मानसिक तथा शारीरिक दुवै तवरले पीडा दिई सत्ताच्युत गरेर मारीदिएको थियो । आफ्नो गुरू देवदत्तलाई गयाशिर्ष पर्वतमा विहार बनाई दान गरेको थियो ।

उनको मन्त्रले प्रभावित भै बाघ विस्तारै चलमलाउन थाल्यो। यत्तिकैमा हेरिरहेका साथीहरू डराएर भाग्न थाले। सञ्जिव मन्त्र पढ्दै गए, बाघ जुर्मुराएर उसको घाँटीमै झम्टे।

घटनाचक्रले मोड लिएर वास्तविकता खुलेर आएपछि अजातशत्रुको विनाश क्रम शुरू भयो । आफ्नो गुरू देवदत्त दुष्टकर्मको प्रायश्चित गर्न नपाई पृथ्वीमा ढस्सिएर मृत्यु भएको थाहापाएर आफ्नो कर्मफलको त्रासले चिन्तित हुन थाले । उनको मनमा अवीचि नर्कको भयानक कल्पनाले ठाउँ लिन थाल्यो । उनको अशान्त मनले कहिं सुख पाउन सकेन । उनलाई नर्कपालले बोलाइरहेको जस्तो भान हुन्थ्यो । उनको मानसिक सन्तुलन विग्रन थाल्यो । आखिरमा उनले आफ्नो त्रसित मन शान्त पार्न बुद्धसमक्ष क्षमा याचना गर्नु उचित ठानी बुद्धको शरण जाने निधो गरे । तैपनि आफूले बुद्धलाई दुःख दिएको, देवदत्तको दुष्कर्ममा सहभागी भई आफ्नो बुवाको हत्या गरेको तथा बुद्धका उपासकहरूलाई दुःख त्रास दिइसकेको हुनाले एकाएक बुद्धकहाँ जाने आँट भएन । आफू भित्र-भित्रै पश्चातापले जलिरह्यो।

त्यस बखत राजगृहमा कार्तिक पूर्णिमाको दिन सबैले दीपावली गरी उत्सव मनाउने रहेछ। राजा अजातशत्रु आफ्ना मन्त्रीगण भेला गराई दरवारको खुल्ला चोकमा बसीरहेका थिए। जीवक वैद्य पनि त्यहाँ थिए।

जीवक वैद्य गौतम बुद्ध प्रति श्रद्धावान उपासक हुन। भगवान बुद्ध त्यसवेला जीवक वैद्यको आम्रवन (आँपको वगैंचा) मा रहनु भएको राजालाई जानकारी थियो। तर बुद्ध भगवानकहाँ शरण जाने आफ्नो मनशाय जीवकलाई भन्न सकेन। त्यसैले कुरा घुमाई राजा अजातशत्रुबाट आज्ञा भयो- "भो मन्त्रीगण, यो रात्री अति रमाइलो तथा मोहक छ। आकासमा सम्पूर्ण नक्षत्र, तारागण चम्किरहेछ; शान्त छ। यस्तो वेला श्रमण वा ब्राह्मण समिप गई धर्मका कुरा सुनेर शान्ति पाउन सके कति हुँदा हो!"

राजा अजातशत्रुको यस्तो आज्ञा सुनेर त्यहाँ उपस्थित सबैले आ-आफ्ना धर्मगुरूहरूको प्रशंसा सहित परिचय दिए।

एक जना मन्त्रीले पुरण कस्सप भन्ने गुरूको तारिफ गर्दै भने- "वहाँको शरणमा राजालाई शान्ति पाइनेछ"। राजा मौन रहे।

अर्को मन्त्रीले आफ्नो गुरू मख्खली गोसालको वयान गर्दै विन्ति गरे- "महाराज, वहाँ सवारी भए मनमा शान्ति पाइने छ।"

फेरि अर्का मन्त्रीले भने- "महाराज, अजित केश कम्वल नामको गुरू योग्य छ। त्यहाँ सवारी भए शान्ति पाइन्छ।"

यस्तै कोहिले पकुध कच्चायनको नाम सिफारिस गरे त कोहिले सञ्जय वेलठ्ठि पुत्र भन्ने गुरुको वयान गरे। अन्तमा निठ्ठन्थ नातपुत्रको वयानले पनि राजाले सन्तोष हुन सकेन। सबै मौन रहे।

राजा अजात शत्रुको मनमा जीवक वैद्यले आफ्नो गुरु भगवान बुद्धको वयान गरून भन्ने चाहना रहेको

Downloaded from http://www.dhamma.digital

अनाधिकार विद्युत उपभोग नगरौं !

विद्युत चुहावट प्रभावकारी ढंगले नियन्त्रण गर्नको लागि नेपाल विद्युत प्राधिकरणले "विद्युत चुहावट नियन्त्रण विनियमावली २०५०" लागू गरेको छ । सो विनियमावली अनुसार देहायको कुनै पनि अवस्था फेला परेमा अनाधिकार विद्युत उपभोग गरेको अनुमान गरी जिम्मेवार अधिकारीले विद्युत लाइन काटी नियमानुसार कारवाही गरिने छ ।

(१) प्राधिकरणको स्वीकृति नलिई वितरण प्रणाली:- सर्भिस केबुल, सडक बत्तिको लाइन आदिमा कुनै तरिकाबाट लाइन जोडी विद्युत शक्ति उपभोग गरेमा,

(२) मिटरको मेन लाइनबाट लोड जोडेमा वा सन्टगरी मिटरमा पूरा खपत नबढ्ने गरेमा,

(३) मिटरको टर्मिनल सील र टेष्ट सील बिगारेमा वा प्राधिकरणको सीलको सट्टा अरू कुनै सील भएमा,

(४) मिटर भित्र कुनै प्रकारको बाह्य पदार्थ पसालेको पाइएमा,

(५) टर्मिनल लिंक खोलेको पाइएमा ।

माथि उल्लेखित अवस्था वा विद्युतको अनाधिकार उपभोग हुने अन्य कुनै तरिका अपनाएमा ।

नबिर्सौं विद्युत दुरुपयोग गर्नु राष्ट्रिय अपराध हो ।

नेपाल विद्युत प्राधिकरण

वितरण तथा ग्राहक सेवा निर्देशनालय

Downloaded from http://www.dhamma.digital

थियो। तर जीवक वैद्यले पनि राजा स्वयंले सोधे मात्र भन्ने विचार गरेको थियो। शान्त भएर वसेका जीवक वैद्यलाई राजाले प्रश्न गरे- "हे जीवक, तिमी किन मौन रहको? सबैले आ-आफ्ना गुरुको वयान गरीसके। के तिम्रो गुरु छैनन्?"

जीवक वैद्यले आफ्नो आम्रवनतीर फर्केर तीन पटक बुद्धं शरणं गच्छामी, धम्मं शरणं गच्छामी, संघं शरणं गच्छामी भनी हात जोडेर वन्दना गरीसकेपछि अरहं आदि बुद्धका ९ गुण, बुद्धद्वारा राम्ररी व्याख्या गरेको धर्मको ६ गुण तथा सुपटिपन्न आदि ९ संघ गुण वयान गर्दै क्लेश रूपी आगो निभाई सकेका बुद्धका शर णमा गए शान्ति र आनन्द प्राप्त हुने कुरामा आफ्नो पूरा विश्वास भएको भन्दै आफ्नो आम्रवनमा अढाई सय भिक्षु सहित भगवान रहेको कुरा विन्ति गरे।

वैद्यबाट यति कुरा सुनेपछि राजाको अनुहार प्रसन्न देखियो। आफ्नो सन्तोष व्यक्त गर्दै राजाले हुकुम भयो- "जीवक, त्यसोभए छिट्टै वहाँ जानुपर्‍यो । हात्ती, घोडा आदि चाहिने प्रबन्ध मिलाउनु।"

राजाको आज्ञा अनुसार हात्ती, घोडा सहित प्रसस्त आरक्षकहरू जीवक वैद्यले आफ्नो आम्रवन तर्फ लैजान तयार पारे। राजा अजातशत्रु हात्तीमा सवार भई परिवार का अन्य सदस्य सहित भगवान बुद्ध कहाँ गए।

जीवकको आम्रवनमा सारा भिक्षुहरू निःशब्द एवं निश्चल भएर बुद्धको उपदेश सुनिरहेको दृश्य देखेर राजाले आश्चर्य मान्दै भने- "यहाँ त जाडो याममा समुद्रको शान्त पानीमा तैरिरहेको ठूलो डुंगा जस्तो लाग्दछ। यस्तो आनन्द दिने वातावरण मैले पाएको छैन।" श्रद्धाले विभोर हुँदै एकाकुनामा बसी भगवान बद्धलाई वन्दना गरी उपदेश सुने। उपदेश पछि राजा अजातशत्रुले भगवानसंग सामान्य फलसुत्र बारे जान्न चाहे। त्यस पछि दुई परिच्छेदको सामञ्ञ फलसुत्रको व्याख्या सुनिसक्दा राजा वोधं भएर मन हलुका भएको अनुभव गरे। अनि अति हर्ष एवं आनन्दपूर्वक अजातशत्रु राजाले बुद्धको शरण गएर दाहिनेतिरबाट परिक्रमा गर्दै वन्दना गरी दरवारमा फर्के।

पछि बुद्धले भिक्षुहरूलाई अजातशत्रुका बारे बुझाउँदै आज्ञा भयो- "राजा अजातशत्रु आफैंले खनेको खाल्दोमा परेको हो अथवा उनले आफ्नै खुट्टामा बञ्चरो हानेका हुन्। आफ्नो मार्गफलज्ञान आफैंले नाश गरे। नराम्रो संगत अथवा भनौं विषालु बोटमा पानी दिएको हुनाले आफ्नो अमूल्य जीवन नाश गर्‍यो वा कलंकित पार्‍यो। राज्यसत्ताको लोभमा आफ्नो बुबाको हत्या नगरेको भए अजातशत्रु यही सामञ्य फलसुत्रको व्याख्या सुनेपछि क्लेश रहित भई श्रोतापत्ति मार्गरूपी आँखा खुल्ने थियो। मूर्ख देवदत्तको वशमा परेर आफ्नो बुबा समेत मारेको हुँदा काटिसकेको जगरको रूख फेरि नपलाए झैं श्रोतापत्ति ज्ञानमार्ग रहित भई दुःख मुक्तिबाट बञ्चित हुनु पर्‍यो। यसो गरेर अजातशत्रुले आफूलाई पनि हानी गर्‍यो र अरुलाई पनि हानी पुर्‍यायो भन्दै पहिले पहिले भएको घटनाको उदाहरण दिनु भयो।

पहिले वारणसी देशमा ब्रह्मदत्त राजाले राज्य गर्दा एउटा धनाढ्य ब्राह्मण कुलमा बोधिसत्वको जन्म भएको र पछि ठूलो भएर तक्षशिलाका दिशापामोक्ष गुरुबाट सबै विद्यामा पारंगत भई वाराणसी फर्केर ५०० कुमारहरूको दिशापामोक्ख गुरु बनेका थिए। ती विद्यार्थी मध्ये सञ्जीव नामको एक कुमारले मरेकालाई जीवित तुल्याउने मन्त्र जानेका रहेछन्। तर उनले फेरि मार्ने मन्त्र भने सिकेका थिएनन्। एक दिन अरू साथीहरूसंग जंगलमा दाउरा खोज्न जाँदा मरेको बाघ देखेछन्। यही मौका पारेर सञ्जयले आफ्नो पुरुषार्थ बारे साथीहरूलाई सुनाए। मरीसकेको बाघ जिउँदो पार्न सकिदैन भन्ने साथीहरूको पूर्ण विश्वासलाई चुनौति दिंदै साथीहरूलाई पत्यार दिलाउन ऊ बाघको नजिक गई मन्त्र पढ्न थाले। **उनको मन्त्रले प्रभावित भै बाघ विस्तारै चलमलाउन थाल्यो। यत्तिकैमा हेरिरहेका साथीहरू डराएर भाग्न थाले। सञ्जिव मन्त्र पढ्दै गए, बाघ जुर्मुराएर उसको घाँटीमै झम्टे।** विचरा सञ्जिवले प्राण त्यागे। भयो। भागेर बचेका अरू विद्यार्थीहरूले गुरुलाई सबै घटना सुनाए। बोधिसत्व गुरुले भने- "खराव या नराम्रो गर्नेलाई उपकार गर्नु विनाशको मूल कारण हो। जस्तो विषालु बोटमा पानी हाल्दा अवश्य सप्रिन्छ तर त्यसले हानी गर्छ। त्यसैले पानी दिंदा फलको बोट, अमृतको बोट या विषको बोट हो थाहा पाउनु पर्दछ।

(अनुवादकः रोसनकाजी तुलाधर, साभारः "धर्मकीर्ति" बु.सं. २५२३) ■

Downloaded from http://www.dhamma.digital

Best Wishes on the
Auspicious Occasion of the Silver Jubilee Anniversary
of
Dharmakirti Buddhist Stuty Circle

Dechenling Tibetan Restaurant & Bar

Tridevi Marg, Sanchayakosh Building
(Opposite Immigration Office)
Kathmandu, Nepal
Tel.: 225195, 412158

All the Best Wishes
on the Auspicious Occasion of
the 2540th Vaisakh Purnima
and
Silver Jubilee *of* Dharmakirti Buddhist Study Circle

CLASSIC
Fiberglass Industry Pvt. Ltd.

HELPS YOU

in designing to your order.

Contact us to get utmost satisfaction with
CLASSIC's designing
to your requirement for convenience.

Get in touch directly if moulding fiberglass products is suited to you.

CLASSIC Products:

Bath-Tub, Wash Basin, Shower Tray, Sink, Cistern, Pan and Trap, Chair, Table, Stool, Plain G. I. & A. C. Corrugated Translucent Roof Light Sheet, Krinkal Glass, Fluid Liquid Storage Vessel and Tank with Pipe Linings etc...

Factory Address:
Sunar Goun, Balkhu, Kathmandu, Nepal.

Office Address:
Indra Chowk, Kathmandu, Nepal.
P. O. Box: 3136

Telephone Number:
Fac: 274107 Off: 227709, Fax: 977-1-526081

Downloaded from http://www.dhamma.digital

धर्मकीर्ति विहार-एक परिचय

✍ इन्द्रकुमार नकर्मी
✍ अरूणसिद्धि तुलाधर

परिचयः

काठमाडौं उपत्यकाका थेरवाद बौद्ध बिहारहरूमध्ये धर्मकीर्ति विहार पनि एक हो। अनगारिका गुरूमांहरू मात्र बसोबास गर्ने सो धर्मकीर्ति विहार काठमाडौंको नःघल टोल स्थित श्रीघः चैत्यको उत्तरपट्टी अवस्थित छ। करिव ६० फिट × ६२ फिटको जग्गामा निर्मित सो विहारको भवनको भुईं तल्लामा ५०० जना अट्ने क्षमता भएको एउटा हल छ। ३ तल्ला १३ कोटा भएको यस विहारमा २८ जना अनगारिका बसोबास गर्दैहुनुहुन्छ।

निर्माण पृष्ठभूमिः

बर्मामा आफ्नो अध्ययन पूरा गरी अनगारिका धम्मवती आफ्ना सहयोगी गुरूमांहरू मा. गुणवती र अनगारिका रत्नमञ्जरीका साथ वि.सं. २०२० आश्विन ७ गते नेपाल फर्कनु भयो। बस्नको लागि विहारको व्यवस्था नभएकोले पाटन, हौगल स्थित अ. धम्मवतीको बुबाको घरमा २ महिना उहाँहरू बस्नुभयो। त्यस समयमा गणमहाविहारमा भिक्षु सुमंगलद्वारा स-साना बाल-बालिकाहरूलाई बुद्धशिक्षाको कक्षा सञ्चालन गरिराख्नु भएको थियो। आफू जापान जानु अघि भिक्षु सुमंगलले सो कक्षा ती तीनजना अनगारिकाहरूको जिम्मा लगाइदिनुभयो। अनगारिका गुरूमांहरूले पनि काठमाडौं ज्याःबहाल स्थित भाजुरत्न, ज्ञानमानको घरमा रही बाल-बालिकाहरूलाई बुद्धधर्मको शिक्षा दिनुभयो साथसाथै काठमाडौं, ललितपुर र भक्तपुरको टोल-टोलमा प्रवचन दिंदै बुद्धधर्मको व्यापक प्रचार गर्दै जानुभयो। यसै बीच गुंला (श्रावण शुक्ल र भाद्र कृष्णको एक महिना जसलाई धर्म गर्ने विशेष महिना मानिन्छ) एक महिनाभरी बुद्ध पूजा र धर्मदेशनाको कार्यक्रम आयोजना गर्न केलटोल, तःखाछेँ स्थित दानलक्ष्मी कंसाकारको घरमा उहाँहरू रहनु भयो। उहाँहरूको धर्मदेशनाबाट प्रभावित भएका उपत्यकावासीहरूले शहरको बीचैमा उहाँहरू बसोवास गर्न एक विहार स्थापना हुनुपर्ने महशुश गरे। तदअनुसार विहार निर्माण गर्न नःघल टोल, श्रीघः स्थित श्री रत्न बहादुर मालीको ६० फिट लम्बाई र ३१ फिट चौडाइ भएको जग्गा खरिद गर्ने निर्णय गरियो। अ. धम्मवतीका पिता हर्षमान शाक्यले छोरीको नाममा छोडेको रकम रू. ३०००/- बाट जग्गाको मूल्य तिरियो र रजिष्ट्रेशन खर्च रू. ५००/- . काठमाडौं ज्याबहालका चतुररत्न शाक्यले व्यहोर्नु भयो। यसैप्रकारले असनका लक्ष्मीप्रभा तुलाधर, जमलका केशरीलक्ष्मी कंसाकार र तःखाछेंका दानलक्ष्मी कंसाकारको विशेष सहयोगका साथै अन्य उपासक उपासिका-हरूको ठूलो सहयोगमा वि.सं. २०२१ सालमा काँडै काँडाको बगैंचामा करीव रू. ६५,०००/- को लागतमा ४२ फिट लम्बाई र २१ फिट चौडाई भएको उक्त एक तल्ले भवनको निर्माण भयो। धर्मप्रचार गर्ने उद्देश्यले बनाइएको विहारको नाम "धर्मकीर्ति" राख्दा उपयुक्त हुने भन्ने मरूका हेरालानी ताम्राकारको सुझाव अनुसार नामाकरण गरिएको सो विहारको उद्घाटन वि.सं. २०२२ साल वैशाख २६ गते शनिवारका दिन भयो।

विकासक्रमः

धर्मकीर्ति विहारलाई वर्तमान अवस्थासम्म ल्याई पुऱ्याउनुमा गुरूमांहरूका साथै उपासक उपासिकाहरूको पनि ठूलो योगदान रहेको छ। विहारको इतिहासलाई केलाएर हेर्दा निम्न अनुसार विहारको विकास भएको पाइन्छ।

Downloaded from http://www.dhamma.digital

"खानलाई बाच्ने हैन, बाच्नलाई खान सिक" - बुद्ध

नेपालका महान सपूत

सिद्धार्थ गौतमको

जन्म, सम्बोधि र महापरिनिर्वाण दिवस

२५४० औं बैशाख पूर्णिमा एवं धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीको

रजत-जयन्तीको उपलक्ष्यमा

हार्दिक शुभ-कामना

KMM काठमाडौं मैदा मिल्स प्रा.लि.

बालाजु औद्योगिक क्षेत्र, पत्रमन्जुषा ३५१, काठमाडौं (नेपाल) फोन नं. २७२२२१, टेलेक्स: २७२२ नेविको एन पी

२५४० औं

बैशाख पूर्णिमाको उपलक्ष्यमा शुभकामना साथै

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीको

रजत-जयन्तीको उपलक्ष्यमा गोष्ठीको

उत्तरोत्तर प्रगतिको लागि

हार्दिक शुभकामना

हिमाल फूटवयर इण्डष्ट्रीज प्रा. लि.

विजेश्वरी, काठमाडौं

फोन : २७०१४०

Downloaded from http://www.dhamma.digital

क्र.सं.	निर्माण भएको	दाता	साल (वि.सं.)
१.	४२' × २१' को एक तल्ले भवन	लक्ष्मीप्रभा, केशरीलक्ष्मी, दानलक्ष्मी र अन्य	२०२१
२.	पूर्वको भान्छा कोठा र बिजुली जडान	हेराकाजी, डिल्लीबजार	२०२४
३.	धारा र स्नान कक्ष	नन्दलाल जोशी	२०२५
४.	२१' × १०' को उक तल्ला थप	हेराथकुं शाक्य र मोतीकाजी शाक्य	२०२५
५.	हल विस्तार तथा पूर्व उत्तरमा एक कोठा थप	हेराकाजी, डिल्लीबजार, कुलिशरत्न (ज्याठा) र जुजुरत्न (थाय्मदु) प्रमुख बुद्ध पूजाका उपासक-उपासिकाहरू	२०२८
६.	पूर्व दक्षिणमा एक कोठा थप	माताको स्मृतिमा हेरादेवी, जनबहाल	२०३०
७.	दोस्रो तल्लामा सानो कोठा एक	ताराशोभा स्थापित, ज्याठा	२०३०
८.	दोस्रो तल्लाको पश्चिममा बुद्धमूर्ति सहितको हल र तेस्रो तल्लामा तीन कोठा	माता, पिता र कान्छा साहुको स्मृतिमा हर्षरत्न, सानुरत्न स्थापित, ज्याठा	२०३२
९.	करीब ६०' × ३१' को जग्गा सहित उत्तर पट्टी ठूलो भान्छा कोठा र पुस्तकालय	मणिहर्ष ज्योति र केशरीलक्ष्मी कंसाकार	२०३४
१०.	बगैंचामाथी छत लगाई बुद्ध पूजा गर्ने हल विस्तार	हेराकाजी राजकर्णिकार, डिल्लीबजार र आशमाया राजकर्णिकार, मरू	२०३७
११.	सुनको जलप भएको तामाको अभयदान मुद्राको बुद्ध मूर्ति	बुद्ध पूजाका उपासक उपासिकाहरू	२०३८
१२.	सो मूर्तिको दायाँपट्टी सानो बुद्धमूर्ति	दो.चि.चि., बर्मा	२०२१
१३.	सो मूर्तिको बायाँपट्टी सानो बुद्धमूर्ति	चन्द्रमाया, गोफल	२०३८
१४.	पश्चिम र दक्षिणतिर दुई पटक गरी कौसीमा छत लगाई कोठा विस्तार	भिमबहादुर, दिलमाया, मासंगल्ली	२०४०,२०४३
१५.	ट्यूबवेल	अष्टमाया, मोहन महर्जन, तंलाछी	२०४०
१६.	पश्चिम छेउमा भान्छाको टहरा	आजीवन सदस्यहरूको कोषको ब्याजबाट	२०४१
१७.	ट्युबवेल मर्मत	कृष्णदेवी मानन्धर, क्षेत्रपाटी	२०४३
१८.	तेस्रो तल्लामा उत्तर पट्टी एक कोठा	माता हेराथकुंको स्मृतिमा अ. धम्मवती प्रमुख परिवार	२०४५
१९.	पश्चिमतिर जमिन मुनी पानी ट्यांकी निर्माण	मंगललक्ष्मीको स्मृतिमा	२०४५
२०.	पश्चिममा इनार निर्माण	बुद्ध पूजाका उपासक उपासिकाहरू	२०४७
२१.	तेस्रो तल्लाको पूर्व दक्षिण कुनाको एक कोठा	भिमबहादुर, दिलमाया, मासंगल्ली	२०४८
२२.	उत्तरपट्टी पुरा एक तल्ला थप	मणिहर्ष ज्योति, केशरीलक्ष्मी कंसाकार	२०४८
२३.	ट्यूबवेल मर्मत	आजीवन सदस्यहअरूको कोषको ब्याजबाट	२०५१
२४.	शौचालय ८ वटा	आजीवन सदस्यहरूको कोषको ब्याज, अ. रत्नमञ्जरी र अ. धम्मवतीबाट	२०२२ देखि हालसम्म

Downloaded from http://www.dhamma.digital

KaMI

Aluminum Doors and Windows, Frames & Shutters

Now Available in Market

Rush to Order

To Protect Environment

Manufactured by:

KATHMANDU METAL INDUSTRIES

Head Office:
P.O. Box 686, Jyatha
Tel. 22 66 89, 22 41 74

Factory:
Bhaisepatti, Banepa
Tel.: (011) 61439

Congratulation!

Dharmakirti Buddhist Study Circle

on 25th Anniversary being on the Footsteps of Lord Buddha

DORJE SCHOOL

Bouddha, Kathmandu, NEPAL
Tel.: 471373

Let's Keep
"Light of Asia" gloom for
the Prosperity of every being.

LITTLE ANGELS SCHOOL

Jawalakhel, Lalitpur
Tel. : 521641 / 536631

बुद्ध सम्वत् २५४० व
"धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी" या
रजत जयन्तीया लसताय्
सकसित भिंतुना ।

NU-TECH (P) LTD.
KATHMANDU

न्यू-टेक् प्रा. लि.

इखापुखू:, फोन: २२८६३९

[आधुनिक प्रविधियागु आल्मोनियम झ्या:, लखा, अफिस पार्टिशन आदिया उत्पादनकर्ता]

Downloaded from http://www.dhamma.digital

विहारको उद्देश्यः

बुद्धशिक्षालाई अझबढी प्रभावकारी ढंगले जनमानसमा फैलाउन सकोस् भन्ने हेतुले धर्मकीर्ति विहारले निम्नानुसारको उद्देश्यहरू राखी आफ्नो क्रियाकलाप अगाडि बढाउँदै आएकोछ।

१) बुद्धशिक्षाको प्रचार-प्रसार गर्नु।
२) महिलाहरूलाई विभिन्न सामाजिक क्रियाकलापमा संलग्न गराई उनीहरूको उत्थान गर्नु।
३) युवा वर्गलाई बुद्धधर्मसित परिचित गराउनु।
४) युवा वर्गलाई बुद्धधर्म अध्ययन गराई त्यसलाई व्यवहारमा उतार्न प्रोत्साहन दिनु।
५) ध्यानशिविर सञ्चालन गर्नु।
६) देश र विदेशका बौद्ध तीर्थस्थलहरूमा तीर्थयात्राको आयोजना गर्नु।

विहारमा बसोवास गर्ने अनगारिकाहरूः

नेपालमा शुद्ध बुद्धधर्म प्रचार-प्रसार गर्ने दृढ संकल्प राखी नेपाल पाल्नु भएका यस विहारका प्रमुख अ. धम्मवतीका साथमा नेपाल आउनु भएका मा. गुणवती र अ. रत्नमञ्जरीको ठूलो सहयोगले नै धर्मकीर्ति विहार यस अवस्थामा पुगी थुप्रै अनगारिकाहरू बसोवास गर्न योग्य भएको छ। जस अनुसार यस विहारमा बसोवास गर्ने गुरूमांहरू क्रमैसंग यसप्रकार छन्:

क्र.सं.	प्रव्रजित नाम	गृहस्थ नाम	जन्मस्थान
१.	दो. गुणवती (हाल म्यानमारमा)	मा. खें तां	म्यानमार (बर्मा)
२.	अ. रत्नमञ्जरी	नानीमैया श्रेष्ठ	चैनपुर
३.	अ. धम्मवती	गणेश कुमारी शाक्य	पाटन
४.	अ. धम्मदिन्ना (चमेली)	चमेली शाक्य	पाटन
५.	अ. अनोजा (हाल बनारस)	सारदा मानन्धर	बनेपा
६.	अ. अनुपमा	मानशोभा शाक्य	पाटन
७.	अ. पञ्ञावती	बिन्द्रा मानन्धर	बनेपा
८.	अ. जवनवती (हाल म्यानमार)	सिद्धि बज्राचार्य	काठमाडौं
९.	अ. संघवती	चन्द्रप्रभा बज्राचार्य	तानसेन
१०.	अ. केशावती	गुणकेशरी शाक्य	पाटन
११.	अ. खेमावती	गुणलक्ष्मी महर्जन	काठमाडौं
१२.	अ. धम्मविजया	ज्ञानहीरा तुलाधर	काठमाडौं
१३.	अ. दानवती (हाल म्यानमार)	रत्नमाया महर्जन	बलम्बु
१४.	अ. त्यागवती (हाल म्यानमार)	पञ्चमाया महर्जन	बलम्बु
१५.	अ. पुण्यवती (हाल श्रीलंका)	रमिता महर्जन	बलम्बु
१६.	अ. मेत्तावती (हाल श्रीलंका)	सानुमाया श्रेष्ठ	बलम्बु
१७.	अ. नन्दावती (हाल म्यानमार)	रविन महर्जन	काठमाडौं
१८.	अ. सुनन्दावती (हाल म्यानमार)	बासु मानन्धर	बनेपा
१९.	अ. धजवती	कुसुम शाक्य	पाटन
२०.	अ. इन्दावती (हाल टाइवान)	उर्मिला बज्राचार्य	काठमाडौं
२१.	अ. जयवती (हाल टाइवान)	मंगल शाक्य	पाटन
२२.	अ. वीर्यवती	सुशिला मानन्धर	काठमाडौं
२३.	अ. सारवती (हाल म्यानमार)	वर्षा भट्टराई	खैरी चुन्दनपुर
२४.	अ. शुभवती	ठकुरी माया तामाङ	धादिङ
२५.	अ. सुखवती	सीता तुलाधर	धादिङ
२६.	अ. सुमेधावती	चिनीदेवी शाक्य	धरान
२७.	अ. सत्यवती	साबित्री	त्रिपुरा, भारत
२८.	अ. सोनावती	लक्ष्मी महर्जन	काठमाडौं

उहाँहरू बाहेक यसै विहारमा प्रव्रजित अ. रूपावती अध्ययनको सिलसिलामा म्यानमारमा रहँदा वि.सं. २०४५ असार ५ गतेका दिन म्यानमार (बर्मा) मै निधन भएको थियो।

यस अतिरिक्त यस विहारमा बसोबास गरिसक्नु भएका केही अनगारिकाहरूले हाल आ-आफूले अलग-अलग विहार सम्हालेर बस्नुभएको छ। उहाँहरू र उहाँहरूले सम्हाल्नु भएको विहारहरू यस प्रकार छः

अ. कमला र अ. करूणवती	पद्मकीर्ति विहार, कमलपोखरी, काठमाडौं
अ. शरणशिला	विश्व शान्ति मन्दिर, बसुन्धराडोल, महाराजगञ्ज, चक्रपथ
अ. सुनन्दी र अ. ध्यानवती	ध्यानकुटी विहार, बनेपाको अनगारिकाराम

व्यवस्थापनः

विहारको सम्पूर्ण व्यवस्था मिलाउन विहारका अनगारिकाहरूको समूहबाट प्रतिनिधि, संस्थापिका अ. धम्मवतिको परिवारबाट प्रतिनिधि, विहारका दाताहरूको समूहबाट प्रतिनिधि, अध्ययन गोष्ठीबाट

Downloaded from http://www.dhamma.digital

२५४० औं बैशाख पूर्णिमा एवं धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीको रजत-जयन्तीको उपलक्ष्यमा तपाईंहरूको सुख, सुस्वास्थ्य र समृद्धिको लागि

हार्दिक शुभ-कामना।

श्री बेकरी प्रा. लि.

पाटन औद्योगिक क्षेत्र, ललितपुर

फोन नं. ५२५३०१

धर्मकीर्तिको रजत जयन्तिको उपलक्ष्यमा शुभकामना!

Mercantile Office Systems

Durbar Marg, Phone: 220773

We Congratulate Dharmakirti Buddhist Study Circle on Completing 25th Successful Years!

KHUMBI-ILA

Mountaineering and Trekking (P.) Ltd.

P.O. BOX NO. 731, KATHMANDU, NEPAL

(Remember us for Trek in Nepal, India, Tibet, Bhutan)

"If they make it we repair it"

KUBER ELECTRONICS

For the maintenance of TV, VCR and electronic equipments. We deal in both single/three phase UPS & power inverters. Battery chargers of various capacity, Solar regulators of various ampere ratings, Rechargeable portable lanterns, 12 Volt DC Blast for PL tubes, Solar photovoltiac modules etc.

Mail : Pako New Road
Kathmandu, P. O. Box: 9332
Nepal

Phone : 233764
Fax : 220704

Downloaded from http://www.dhamma.digital

प्रतिनिधिका साथै उपासक उपासिकाहरूको पनि सहभागीता रहेको "धर्मकीर्ति विहार संरक्षण समिति" (ध.स.स.) वि.सं. २०४५ सालदेखि कार्यरत छ। इच्छुक उपासक-उपासिकाहरूलाई सदस्यता शुल्क रू. १०५/- प्रति व्यक्ति लिई विहारको आजीवन सदस्य बनाइन्छ। वि.सं. २०४२ सालदेखि आजीवन सदस्य बनाउन शुरू गरिएको यस विहारमा हालसम्म ५३९ जना श्रद्धालुहरू आजीवन सदस्य बनीसकेका छन्। सदस्यता प्रदान गरेवापत संकलित रकम ध.स.स.को सञ्चालनमा रहेको अक्षय कोषमा जम्मा गरिन्छ, जुन कोषको ब्याजबाट विहारको आर्थिक व्यवस्था मिलाइएको छ। त्यस्तै समय-समयमा बुद्धपूजाका उपासक उपासिकाहरूद्वारा विहारका गुरूमाहरूलाई प्रदान गरिने जलपान तथा भोजन दान र अन्य आर्थिक सहयोगबाट व्यवस्थापनमा ठूलो टेवा पुगेको छ।

गतिविधि:

आफ्नो उद्देश्य अनुरूप यस विहारले अटुट रूपमा धार्मिक एवं सामाजिक कृयाकलापहरू गर्दै आएको छ। ती मध्ये केही प्रमुख क्रियाकलापहरू यस प्रकार छन्:

(१) **धार्मिक गतिविधि:**

क) बुद्धपूजा: प्रत्येक संक्रान्ति, पूर्णिमा, औंसी र अष्टमी दुई पटक गरी एक महिनामा जम्मा पाँच पटक बुद्धपूजा र धर्मदेशना गरिन्छ। त्यस्तै गुंला महिना भरि हरेक दिन बुद्धपूजा र धर्मदेशना गरिन्छ।

ख) बालकक्षा: स्कूल पढ्ने बाल-बालिकाहरूका लागि विहारका गुरूमांहरूले स्कूलको पाठचक्रमका साथै बुद्धधर्म सम्बन्धि कक्षा समय-समयमा सञ्चालन गर्दै आएको छ।

ग) ध्यानशिविर: बुद्ध शिक्षाको अध्ययन अनुसार अभ्यास गर्न गराउन यस विहारले समय समयमा ध्यानशिविरहरू सञ्चालन गर्दै आएको छ। हालसम्म बर्माका प्रसिद्ध ध्यानगुरुहरू दो. पञ्ञाचारी, दो. सुखाकारी, महासी सयादो, सयादो ऊ. सुन्दर, सयादो ऊ. पण्डित, सयादो ऊ. ञाणिस्सार, सयादो ऊ. आसभाचारको रोहबरमा ध्यानकुटी, विहार (बनेपा), प्रविधिपूर्ण विहार (बलम्बु), लुम्बिनी बुद्ध विहार (लुम्बिनी), धर्मशीला बुद्ध विहार (पोखरा), सुगतपुर विहार (त्रिशुली) र धर्मकीर्ति विहारमै ध्यान शिविरहरू सञ्चालन भैसकेको छ। त्यस्तै हरेक पूर्णिमा र गुंला एक महिनासम्म पनि इच्छुक साधकहरूलाई यस विहारको ध्यानागारमा ध्यान गराइन्छ जसमा नेपाल विपश्यना केन्द्र (धर्मश्रृङ्ग), बुढानीलकण्ठका सहायक आचार्य अ. रत्नमञ्जरीले साधकहरूलाई मद्दत गर्नुहुन्छ।

घ) ऋषिनी प्रब्रज्या: बालिकाहरूलाई १२ दिनसम्म एकै कोठामा थुनी गुफा राख्ने परम्परा नेपालमा विद्यमान छ। गुफा राख्नाले बालिकाहरूको स्वास्थ्यमा आउन सक्ने खरावी एवं अन्य समस्याहरूको कराणले यस परम्पराको विकल्पको रूपमा वि.सं. २०२३ सालमा यस विहारले ऋषिनी प्रब्रज्याको थालनी गऱ्यो। ऋषिनी प्रब्रज्यामा बालिका अथवा महिना (उमेरको सीमा छैन) लाई विशेष वस्त्र लगाई १२ दिनसम्म (इच्छानुसार बढाउन पनि सकिन्छ) विहारमा राखी अष्टशील पालना गराइन्छ। यसप्रकार ऋषिनी प्रब्रज्या हुँदा गुफा राख्ने बेलाको सम्भावित खरावी र समस्या मात्र हट्ने नभई बुद्धशिक्षाको अध्ययन गर्ने राम्रो अवसर समेत पाउने र आफ्नो अनुकूल जुनसुकै समयमा पनि बस्न सकिने हुँदा यसको लोकप्रियता दिनप्रतिदिन बढ्दै गएको छ।

ङ) तीर्थयात्रा: भगवान बुद्धद्वारा प्रशंसित संवेजनीय स्थानहरूको दर्शन गराउने उद्देश्यले यस विहारले समय समयमा

Downloaded from http://www.dhamma.digital

विश्वबन्धु महामानव, नेपालका सपूत, विश्वका ज्योति
भगवान बुद्धको जन्म, बोधिज्ञान लाभ र
महापरिनिर्वाण दिवस २५४० औं

बैशाख पूर्णिमा

एवं

धर्मकीर्तिको बौद्ध अध्ययन गोष्ठीको

रजत-जयन्तीको पुनीत अवसरमा समस्त प्राणीहरूको
सुख, समृद्धि र चित्त शुद्धिको
कामना गर्दछौं ।

ताम्राकार हाउस

शुक्रपथ, फोन: २२०९०७

Congratulation!

Dharmakirti Buddhist Study Circle

on 25th Anniversary being on the Footsteps of Lord Buddha

INTERNATIONAL TREKKERS PVT. LTD.

TREKS AND TOURS IN THE HIMALAYAS OF NEPAL SIKKIM AND BHUTAN

P.O. Box No. 1273
Chabahil, Kathmandu, Nepal
Tel. : 413397/418594, Tlx: 2353 INTREK NP
Fax : 977-1-418561

विभिन्न क्याम्पस,
स्कूल
अफिसको युनिफर्म सारी, कपडा
तथा विभिन्न
डिजाइनका पर्दा कपडाको
मुख्य उत्पादक

दया टेक्स्टाइल

ताहाचल
☎ : २७५२४१, २७१४४२

बुद्ध धर्म संघको निम्ति
ध.बौ.अ.गो. का २५ वर्ष
सामाजिक सुख–शान्तिका निमित्त
प्रेरणादायी छन् ।

२५४० औं बैशाख उत्सवको शुभ-कामना सहित

नमस्ते स्टोर्स

१०/४५८ केलटोल, मासंगल्ली
फोन: २२३७१८
२२३६६९

Downloaded from http://www.dhamma.digital

तीर्थयात्राको आयोजना गर्दै आएको छ। यसै क्रममा हालसम्म नेपाल तथा भारतका विभिन्न बौद्ध तीर्थस्थलहरूका साथै बर्मा, श्रीलंका, थाइलैण्ड, मलेशिया, सिंगापुर, टाइवान आदि राष्ट्रहरूमा तीर्थयात्राको आयोजना गरिसकेको छ।

(२) **सामाजिक गतिविधि:**

क) प्रौढ कक्षा: बुद्धपूजामा आउनुहुने वयस्क उपासक उपासिकाहरूले बुद्धशिक्षाको राम्रो ज्ञान हाँसिल गर्न सकुन् भन्ने हेतुले समय-समयमा प्रौढ कक्षाको पनि आयोजना यस विहारले गर्दैआएको छ।

ख) सफाई अभियान: विहार एवं श्रीघ: चैत्यको सरसफाई गर्न बुद्धपूजाका उपासक उपासिकाहरूको १२ वटा समूह बनाइएको छ। प्रत्येक पूर्णिमाको अघिल्लो दिन विहार, चैत्य एवं वरिपरि ती समूहहरूले पालैपालो सफा गर्दछन्।

ग) समाज सेवा: देशमा विभिन्न समयमा आएको प्राकृतिक प्रकोपका पिडित्हरूलाई लत्ता कपडा र खाद्यान्नको वितरण, टुहुरा तथा असहायहरूका लागि सेवा, हरेक वैशाख पूर्णिमाका दिन वीर हस्पताल र क्षयरोग अस्पतालका विरामीहरूलाई फलफूल, विस्कुट वितरण, विभिन्न स्कूल तथा विहार को निर्माण तथा विकासको लागि चन्दा इत्यादि समेत सहयोग प्रदान गरी सामाजिक क्षेत्रमा पनि यस विहारको उत्तिकै योगदान रहेको छ।

विहार अन्तर्गत संस्था:

"धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी"

प्रौढ व्यक्तिहरूलाई बुद्ध शिक्षा प्रदान गर्न बुद्ध पूजा आदि विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आए जस्तै युवा युवतीहरूका लागि बुद्धशिक्षा अध्यनार्थ "धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी" को सञ्चालन वि.सं. २०२८ सालदेखि हुँदै आएको छ।

विहारमा गरिने बुद्धपूजा र धर्मदेशनाबाट प्रभावित भएका उपासक उपासिकाहरूले आफ्ना छोरा-छोरी, नाती-नातिनीहरूलाई पनि विहारमा संगै लिएर आउने गर्दा विहार स्थापनाको ६ वर्ष सम्ममा युवा युवतीहरूको एक समूह नै बनिसकेको थियो। उनीहरूले बुद्धपूजा र धर्मदेशनामा मात्र सन्तुष्ट नभई स्वतन्त्र चिन्तनद्वारा बुद्धधर्मको विविध पक्षको ज्ञान हाँसिल गर्न क्रमबद्ध रूपमा गहन अध्ययन गर्नुपर्ने आवश्यकता महशुश गरे। फलस्वरूप पूज्य भिक्षु अश्वघोष महास्थविरको सक्रियतामा अ. धम्मवतीको अध्यक्षतामा वि.सं. २०२८ साल जेष्ठ ७ गते (इ. सन् १९७१ मे २१ तारिख) छुट्टै कार्यकारिणी समिति भएको "धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी" को स्थापना भयो। सर्वप्रथम ३० जना युवायुवतीहरूको समूहबाट शुरू भएको यस गोष्ठीमा बुद्धधर्मप्रति श्रद्धा हुने सबै युवायुवतीहरू सदस्यता शुल्क रू. २५/- प्रति वर्ष बुझाई सदस्य बन्न सक्ने प्रावधान अनुरूप हाल यसका सदस्यहरूको संख्या २५० भन्दा बढी पुगीसकेको छ।

गोष्ठीको उद्देश्य:

बुद्धपूजा र धर्मदेशना भन्दा अलग र प्रभावकारी ढंगले बुद्धशिक्षाको अध्ययन र मनन् गर्न अध्ययन गोष्ठीले ४ उद्देश्यहरू लक्षित गरेको छ।

१) बुद्धशिक्षाको अध्ययन गर्नु।

२) आफूले अध्ययन गरेको बुद्धशिक्षा गाउँ गाउँमा प्रचार-प्रसार गर्नु।

३) बुद्धधर्मसम्बन्धि पुस्तक, पत्र-पत्रिका प्रकाशन गर्नु।

४) विदेशी बौद्ध विद्वानहरूको स्वागत सत्कार तथा विचारको आदान-प्रदान गर्नु।

यस प्रकार ४ उद्देश्यहरू लिई स्थापित अध्ययन गोष्ठीले विहारको पुरक संस्थाको रूपमा रही विभिन्न क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्दै २५ औं वर्ष पूरा गरी आफ्नो रजत जयन्ती मनाउँदैछ।

गोष्ठीको गतिविधि:

आफ्नो उद्देश्य अनुरूप धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीको पनि आफ्नै गतिविधिहरू छन्-

Downloaded from http://www.dhamma.digital

Hearty Felicitation

On the Grand Silver Jubilee

of

Dharmakirti Buddhist Study Circle

and

Happy Vaisakh Festival

We are at your service to fetch your Sport needs

at

SPORTS CENTER

Indrachowk, Chokhachhen Galli

Telephone: 224725

Please Step in for:

Special for Sports Items.

AND

MONALISA AUDIO CASSETTES

Thahity, Kathmandu. Phone: 230056

Stands to keep feelings and emotions of your life alive!

SUNIL TULADHAR

PROPRIETOR

Please Step in for:

Nepali, Tibetan, Indian, Jazz Blues & Classical Music.

Downloaded from http://www.dhamma.digital

धर्मकीर्ति विहार-एक परिचय

१. **अध्ययन:** गोष्ठीका सदस्यहरूका लागि प्रत्येक शनिवार विहान धर्मको व्यावहारिक एवं नैतिक पक्ष सम्बन्धि कक्षा सञ्चालन गरिदै आएको छ, जसमा गोष्ठीका धर्मानुशासक भिक्षु अश्वघोष महास्थविर र अध्यक्ष अ. धम्मवतीले अध्यापन गर्नुहुन्छ। साथै समय-समयमा अन्य बौद्ध विद्वानहरूबाट पनि अध्यापन गर्न लगाइन्छ। त्यस्तै युवा सदस्यहरूको व्यक्तित्व विकासका लागि हाजिरी जवाफ, वाद-विवाद, लेखन तालिम, बुद्धशिक्षा सम्बन्धि पाठ्यक्रमबद्ध विशेष कक्षा, लघु ध्यानशिविर, लघु स्वास्थ्य शिविर, नेतृत्व विकास तालिम इत्यादि जस्ता कार्यक्रमहरूको पनि आयोजना गर्दैआएको छ।

२) **धर्मप्रचार:** गोष्ठीले आफ्नो दोस्रो उद्देश्य अनुरूप नेपालका धेरै जिल्लाहरूका साथै काठमाडौं उपत्यका भित्र परेका विभिन्न गाउँहरूमा धर्मप्रचार तथा प्रवचनकार्यक्रम सम्पन्न गरिसकेको छ। यसले गर्दा धर्मकीर्ति विहार र अध्ययन गोष्ठीको सन्देश देशका अन्य भागका जनता माझ समेत प्रचार भएको छ।

३) **पुस्तक, पत्र-पत्रिका प्रकाशन:** गोष्ठीको प्रकाशनमा "धर्मकीर्ति" बौद्ध मासिक प्रत्रिका अटूट रूपमा प्रत्येक पूर्णिमामा प्रकाशित भैरहेको छ। "धर्मकीर्ति" सर्वप्रथम बुद्ध संवत् २५१६ वैशाख पूर्णिमा (वि.सं. २०२९, सन् १९७२) मा निस्केको थियो। वार्षिक रूपमा बान्ह अंकसम्म प्रकाशन भए पछि बु.सं. २५२७ आषाढ पूर्णिमा (वि.सं. २०४०) देखि दुई वर्षसम्म द्वैमासिक रूपमा प्रकाशित भएको सो पत्रिकालाई बु.सं. २५२९ आषाढ पूर्णिमा (वि.सं. २०४२) साल देखि मासिक गरिएको थियो। शुरू देखि १२ अंकसम्म सम्पादकमा र द्वैमासिक तथा मासिक प्रकाशन भए देखि हालसम्म प्रधान सम्पादक पदमा भिक्षु अश्वघोष महास्थविर सेवारत हुनुहुन्छ। इच्छुक जो सुकैले वार्षिक रू. ३५/- तिरी यसको ग्राहक बन्न सक्दछन्।

त्यस्तै यस गोष्ठीले बुद्धशिक्षासम्बन्धि पुस्तकहरू पनि प्रकाशन गर्दै आएको छ। हालसम्ममा गोष्ठीले नेपाल भाषाको ११९ वटा, नेपाली भाषाको ४५ वटा र अंग्रेजीको ४ वटा गरी जम्मा १६८ वटा पुस्तकहरू प्रकाशन गरिसकेको छ।

४) **विदेशी बौद्ध विद्वानहरूको स्वागत:** भारत, बर्मा, थाइलैण्ड, जापान, श्रीलंका, टाइवान आदि विभिन्न देशहरूमा नेपाल पाल्नु भएको बौद्ध विद्वानहरूको धर्मकीर्ति विहारमा स्वागत गरी विदेशमा बुद्ध धर्मको स्थिति र अवस्था तथा त्यहाँका बौद्धहरू बारे विचार आदान-प्रदान गरी बहुश्रुत हुने कार्य पनि बेला बखतमा हुँदै आएको छ।

५) **प्रव्रज्या:** गोष्ठीले आफ्ना सदस्यहरूको लागि बेलाबखतमा अल्पकालीन प्रव्रज्या कार्यक्रमको पनि अयोजना गर्दै आएको छ। यसै क्रममा मा. गुणवतीको नेतृत्वमा वि.सं. २०३२ साल जेष्ठ २५ गते ८ जना युवतीहरूलाई अल्पकालीन ऋषिणी प्रवज्या, वि.सं. २०३५ साल असार १० गते भि. अश्वघोष महास्थविरको नेतृत्वमा १४ जना युवाहरूलाई श्रामणेर, वि.सं. २०४५ साल जेष्ठ २९ गते भिक्षु अश्वघोष र अ. धम्मवतीको नेतृत्वमा १२ जना युवाहरू र १३ जना युवतीहरूलाई ध्यानकुटी विहार बनेपामा ८ दिने श्रामणेर र ऋषिनीको अल्पकालीन प्रव्रज्या दिइएको थियो।

यी बाहेक धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीले समय समयमा नि:शुल्क स्वास्थ्य शिविर, रक्तदान, नेत्रदान, प्रदर्शनी, शीपमूलक तालिम कार्यक्रम, सांस्कृतिक कार्यक्रम आदिको पनि आयोजना गर्दै आएंको छ। त्यस्तै गोष्ठीका सदस्यहरूकै सक्रियतामा विहार भित्रै पुस्तकालय पनि सञ्चालित छ।

Downloaded from http://www.dhamma.digital

MAY ALL SENTIENT BEING BE HAPPY & PROSPEROUS !

Sunrise Trekking & Expedition (P) Ltd.

RENATA'S CREATONS & EXPORT

P O Box 5026, Thamel, Kathmandu, Nepal. • Fax: 977-1-229459 Ut.

MAY ALL SENTIENT BEING BE HAPPY & PROSPEROUS !

KEEP CLEAN, GREEN & PEACEFUL ENVIRONMENT
SSTE

SHERPA SHANGRI-LA

TREKS & EXPEDITIONS (P) LTD.

P. O. Box : 6802, Kathmandu, Nepal. Tel./Fax : 977-1-411722

Best Wishes on the
Auspicious Occasion of the Silver Jubilee Anniversary of
Dharmakirti Buddhist Study Circle

NEW FAVOURITE SHOP

Shop No. 114 (1st Floor), Visal Bazar, Super Market, Kathmandu, Nepal
☎ : 221914

Congratulation!
Dharmakirti Buddhist Study Circle
on 25th Anniversary being on the Footsteps of Lord Buddha

OM OFFSET PRINTERS (P) LTD.

Factory:
Naxal, Nag Pokhari, Kathmandu
Telephone : 419440

Head Office:
10/447 Bhotahity, Kathmandu
Telephone : 223609

Downloaded from http://www.dhamma.digital

स्वामित्व:

वि.सं. २०४५ सालमा रजिष्ट्रेशन पारित भएको यस विहार हाल अनगारिका धम्मवतीको स्वामित्वमा रहेको छ भने उहाँको शेषपछि "धर्मकीर्ति विहार संरक्षण समिति" को स्वामित्वमा रहने कुरा वि.सं. २०४७ वैशाख १९ गते विहारको हलमा स्थापित शिलापत्रमा लेखिएको पाइएको छ।

र अन्त्यमा:

धर्मकीर्ति विहारले आफ्नो ३० औं जन्मजयन्ति मनाइसकेको छ र आफ्ना उद्देश्य अनुरूप विभिन्न क्रियाकलाप गरी उपत्यका निवासीहरूको मन जित्न सफल भएको छ। फलस्वरूप बुद्धपूजामा आउनेहरूको संख्या १५०० पुगीसकेको छ, भने विशेष अवसरमा आउने जाने उपासक उपासिकाहरूको घुइँचो नै लाग्ने गर्दछ, त्यसमध्ये पनि महिलाहरूको संख्या बढी हुनु उल्लेखनीय कुरा हुन पुगेको छ। विहारको सत्संगतबाट आफ्नो मनमा मात्र शन्ति हुने नभई घरमा समेत शान्ति भएको कुरा उपासक उपासिकाहरू बताउँछन्।

यस्तो बहुउपयोगी विहारको संरक्षण र सम्बर्द्धन कार्यमा सबैको सहयोग प्राप्त भैरहेको कुरा माथि उल्लिखित विभिन्न क्रियाकलापले प्रमाणित भैसकेको छ र पछि पनि यस विहारको चीरस्थायीको निमित्त विहारका शुभचिन्तकहरूले भविष्यमा पनि यस्तै सहयोग दिइनै रहने आशा धर्मकीर्ति परिवारले लिएको छ।

(लेखन मिति: वि.सं. २०५२ फाल्गुण)

सन्दर्भ पुस्तकहरू:

१) Dharmakirti in Nutshell
२) Dharmakirti Vihar
३) अनगारिका धम्मवती; ले. - रत्न सुन्दर शाक्य
४) नेपालय् २५ दँ जिगु लुमन्ति; ले - मा. गुणवती

■

Hearty Felicitation

On the Grand Silver Jubilee

of

Dharmakirti Buddhist Study Circle

and

Happy Vaisakh Festival

SHANGRILA CRAFT INDUSTRIES
NEPAL
1992

Shangrila Craft Industries

(Manufacturer of Curio Goods, Metal Craft, Silver Jewellery etc.)

Office:
Chha-3, 58 Paknajol-3
Kathmandu-15
Tel. No. 414850
Fax No. 977-1-227721

Mailing Address:
G.P.O. Box 2625
Kathmandu
Nepal

Downloaded from http://www.dhamma.digital

TOYOTA
GENUINE PARTS
NISSAN
MITSUBISHI MOTORS
GENUINE PARTS

We extend our
Cordial Felicitation on the Commemoration of
25 successful years of D.B.S.C.
at the fall of 2540 Vaisakh Festival

MAY ALL SENTIENT BEING BE HAPPY & PROSPEROUS!

Pelhamu International

STOCKIST OF TOYOTA NISSAN MITSUBISHI SUZUKI SPARE PARTS & ACCESSORIES

Show Room:
Putali Sadak, Kathmandu, Nepal
Tel: 242544 / 242555 (Res.)

Mailing Address:
P.O. Box 936, Kathmandu, Nepal
Telex: 2447 HOGAUT NP, Fax: 977-1-228467

Congratulations!
Dharmakirti Buddhist Study Circle
on 25th Anniversary
and
Happy Vaisakh Festival

Everest Paints
1/283 Phasikeba, New Road,
Kathmandu
Tel. : 223919

*We Congratulate Dharmakirti Buddhist Study Circle on
Completing 25th Successful Years!*

Manang Tours & Travels Co. (P) Ltd.
mtt
P. O. Box 5854, Thamel, Kathmandu, Nepal. Tel : 411491, 418596, Fax : 977-1-411491

May all sentient beings be Happy & Prosperous!

HOTEL Himalaya
Sahid Sukra Marg
Lalitpur, Kathmandu, Nepal
P. O. Box 2141, Tel. 5-23900, Fax: 977-1-523909

Downloaded from http://www.dhamma.digital

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीको स्थापना कसरी भयो ?

✏ रीना बनिया

संसारमा अनेकन मानिसहरू जन्मन्छन्, मर्छन। यसरी नै अनेकन संस्थाहरू पनि खोलिन्छन्, बन्द हुन्छन्। कुनैको आयु बढी हुन्छन् त कुनैको आयु कम। कुनै संस्था कैयौं वर्ष चल्छन् त कुनै संस्था केही वर्ष मात्र चल्दछन्।

यसै क्रममा नेपालको मुटु राजधानी काठमाडौंमा आज बुद्धधर्मप्रचार गर्ने उद्देश्य लिई एउटा संस्था निरन्तर रूपमा सक्रिय छ त्यो हो "धर्मकीर्ति विहार"। कुरा विक्रम सम्वत् २०२० सालको हो। बर्मामा बुद्धधर्मको अध्ययन पूरा गरी अनगारिका धम्मवती र अनगारिका रत्नमञ्जरी काठमाडौं फर्कनु भयो। र साथमा हुनुहुन्थ्यो बर्मामा अध्ययन गर्दाको अ. धम्मवतीको बर्मा सहपाठी अनगारिका मा. गुणवती।

काठमाडौंमा बसोवास कहिले कहाँ कहिले कहाँ थियो। त्यसैले उपत्यकाको बीचैमा उहाँ अनगारिका गुरूमाँहरू बसोवास गर्ने एक विहारको स्थापना गर्नु पर्ने महसूस गरियो। थुप्रै व्यक्तिहरूको सहयोगमा वि.सं. २०२१ साल बैशाखमा काठमाडौं न:घल टोल स्थित श्रीघ: चैत्यको उत्तरतर्फ धर्मकीर्ति विहारको स्थापना भयो। र उद्घाटन वि.सं. २०२२ साल बैशाख २६ गते शनिवारका दिन भयो।

केही वर्ष भित्रै धर्मकीर्ति विहारमा हुने बुद्धपूजा कार्यक्रममा उपासक उपासिकाहरूको भिड लाग्न थाल्यो। र आवश्यकता अनुसार विहारको भवनको विस्तार तथा मर्मत सुधार हुँदै गयो।

सच्चा बुद्धधर्मको स्वाद पाएका, नेपालमा बुद्धधर्मको पूनर्जागरण गर्नु पर्ने आवश्यकता बुझेका, उमेर ढल्किसकेका उपासक उपासिकाहरू समेत विहारमा बुद्धपूजा हुने दिन आफू मात्र होइन आफ्ना छोराछोरीहरू, नातिनीहरू समेत आफूसँगै विहार ल्याई विहारको वातावरण संग भिज्न भिक्षु र अनगारिकाहरू (भिक्षुणी) कों परिचय गराउन ल्याउन थाले।

> विहारमा आइराखेका उपासक-उपासिकाहरूको घरमा अध्ययन गोष्ठीमा बुद्धधर्म अध्ययन गरेका युवतीहरूले बुहारीको रूपमा सफलतापूर्वक घर गृहस्थीको कार्य सम्हाली अध्ययन गोष्ठीको इज्जत राख्नु ... इत्यादिले अध्ययन गोष्ठीको सार्थकता प्रस्ट देखिएको छ।

यसै क्रममा नेपालमा पहिलो पल्ट वि.सं. २०२८ जेठ १ गते का दिन ललितपुरको नागवहालमा बुद्ध धर्म सम्वन्धी हाजिरी जवाफ प्रतियोगिता हुने भयो। ललितपुरमा हेराकाजी सुइकाको सक्रियतामा ललितपुरकै बौद्ध पुस्तकालयको आयोजनामा हुने उक्त प्रतियोगितामा धर्मकीर्ति विहारबाट पनि भाग लिने निधो भयो। र टोली नेतामा ८० वर्ष उमेर नाघिसकेकी एक बृद्ध उपासिका छानियो। उहाँ हुनुहुन्थ्यो श्रीमती रत्नदेवी मानन्धर (धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीका सक्रिय सदस्य बरदेश मानन्धरकी बज्यै) र अन्य सदस्यहरूमा हुनुहुन्थ्यो बरदेश मानन्धर, रोहित श्रेष्ठ र नानीमैंया मानन्धर। प्रश्नको सही उत्तर आफुलाई आए पनि टोली नेता (उमेरको कारणले) समयमै उत्तर दिन नसकेबाट धर्मकीर्ति टोलीले हार्नुपऱ्यो।

खासगरीकन युवा पिंढीकाले भाग लिएको उक्त प्रतियोगितामा आफ्नो टोलीले सही उत्तर दिएमा तालि बजाउन भनि तम्सेर बसेका धर्मकीर्तिका युवा पिंढी आफ्नो विहारले उत्तर दिन नसकि हारेको कारण सार्है शोकमा डुब्यो।

धर्मकीर्ति विहारसितको संगतले गर्दा बुद्धको चतुरार्य सत्यलाई अलि अलि बुझिसकेका धर्मकीर्तिका युवा पिंढीले पहिलो पल्ट हारको अनुभव गरे।

Downloaded from http://www.dhamma.digital

त्यसपछि तुरून्तै हारको कारण पनि पत्ता लगाए। पछि पछि त्यस्तै कार्यक्रम हुँदा नहार्ने पार्न पनि सकिन्छ भन्ने विचार गरे र त्यसरी नहार्ने बाटो पनि पहिल्याए। त्यसरी नहार्ने उपायको रूपमा आफूहरूले नियमित रूपमा बुद्धधर्मको अध्ययन गर्नु पर्ने आवश्यकता सम्झे।

त्यसरी शोकलाई शक्तिमा बदल्ने अठोट लिएका विहारका युवा पिंढीले ललितपुर देखि काठमाडौं सम्म फर्कंदा बीच बाटैमा "हामीले पनि बुद्ध धर्म अध्ययन गर्ने एउटा राम्रो व्यवस्था गर्नु पर्‍यो।" भनी आफ्ना गुरूमाँ अनगारिका (भिक्षुणी) धम्मवती समक्ष विन्ति गरे।

त्यसको ठीक ७ दिन पछि अर्थात् २०२८ जेष्ठ ७ गते शुक्रवार (सन् १९७१ मे २१ तारिख) का दिन अ. धम्मवतीको निर्देशनमा उहाँकै अध्यक्षतामा धर्मकीर्ति विहारकै एक अङ्गको रूपमा धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी नामको संस्था स्थापना गरियो।

विहारको उद्देश्यसंग मेल खाने गरी गोष्ठीका ४ लक्षहरू पनि निर्धारण गरिए। ती हुन्-

१) बुद्धधर्मको अध्ययन गर्ने

२) गाउँगाउँमा बुद्धधर्मको प्रचार गर्ने

३) बुद्धशिक्षा सम्वन्धि पुस्तक तथा पत्रिका प्रकाशन गर्ने

४) देश-विदेशका बौद्ध विद्वानहरूको स्वागत गर्ने।

त्यसको लगत्तै पछि नियमित रूपमा प्रत्येक शुक्रवार साँझ ४ देखि ६ बजे सम्म अनगारिका धम्मवती, भिक्षु ज्ञानपूर्णिक, भिक्षु अश्वघोष तथा अन्य बौद्ध विद्वानहरूद्वारा बुद्धधर्मको अध्यापन गराउन विहार भित्रै कक्षा सञ्चालन गरिए।

गाउँगाउँमा बुद्धधर्म प्रचार गर्ने कार्यक्रम अन्तर्गत सर्वप्रथम काठमाडौ उपत्यकाकै गाउँहरूमा गई त्यहाँ बेलुका कार्यक्रम चलाई एक रात त्यही बिताई भोलि विहान बुद्धपूजाको कार्यक्रम गरी फर्कने नियमित कार्यक्रम सञ्चालन गरिए।

प्रत्येक वर्ष बैशाख पूर्णिमाको दिन "धर्मकीर्ति" नामको पत्रिका प्रकाशन गरिए। अन्यबौद्ध पुस्तकहरूको प्रकाशन हुन थाल्यो

देश विदेशका बौद्ध विद्वानहरूलाई विहारकै प्राङ्गनमा स्वागत गर्ने, विदाई गर्ने र उहाँहरूबाट दिइएको अमूल्य धर्मदेशनाहरू सुनेर गोष्ठीका सदस्यहरू झनझन खारिदै गए।

यसरी हाजिरी जवाफ प्रतियोगितामा हारेको कारणबाट प्रेरणा लिई स्थापना गरिएको गोष्ठीका अधिकांस सदस्यहरूले अति मेहनत गरी सोही बर्ष २ महिना पछि सोही ठाउँमा भएको सोही बौद्ध हाजिरी जवाफ प्रतियोगितामा ठूलो विजय हासिल गरे। उक्त प्रतियोगितामा भाग लिई विहार तथा गोष्ठीको किर्ति राख्ने टोली नेतामा नानीमैंया मानन्धर र सदस्यहरूमा वरदेश मानन्धर, मीना बनिया र रोहित श्रेष्ठ हुनुहुन्थ्यो।

यस प्रकार ठूलो बौद्धिक प्यास बोकेर स्थापना गरिएको अध्ययन गोष्ठीले शुरू देखिनै पूरा जोश र जांगरका साथ बुद्धधर्मको अध्ययन र प्रचारमा लागे। यसरी आज स्थापनाको २५ वर्ष नाघिसक्दा पनि कुनै कार्यक्रममा सिथिलता आइसकेको छैन। बरू धर्मकीर्ति पत्रिका आज मासिक भइसके। २००० भन्दा बढी ग्राहक भएको र बिसौं हजार नियमित पाठक भएको यस पत्रिकाले भाषा प्रचारमा भन्दा धर्मप्रचारमा बढी जोड दिन थालिसके।

यस्तै १६८ पुस्तक-पुस्तिकाहरू प्रकाशन भइसके, स्वास्थ्य शिविर, नेत्रदान, पुस्तक प्रदर्शनी, देश विदेशमा तिर्थयात्रा, अल्पकालिन प्रवज्या, नाटक प्रदर्शन, कोचिङ्ग क्लास, हाजिरी जवाफ प्रतियोगिता, फोटो प्रदर्शनी आदि इत्यादि अनेकन कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी अध्ययन गोष्ठीले आफ्नो क्रियाशिलता देखाई नेपालका अधिकांस बौद्धहरूको माझमा मात्र होइन देश विदेशमा पनि ख्याति प्राप्त गरिसके।

आजसम्म पनि प्रत्येक शनिवार विहान धर्मकीर्ति विहारमा ज्ञानपिपासु युवा पिंढीको भेला हुन्छ र आ-आफ्ना् क्षमता अनुसारको तर्क प्रयोग गरी स्वतन्त्र

Downloaded from http://www.dhamma.digital

ढङ्गबाट बुद्धधर्मको अध्ययन गरी त्यसलाई व्यवहारमा कसरी प्रयोग गर्ने भन्ने विषयमा व्यापक छलफल समेत हुन्छ। आफूले आर्जन गरेका ज्ञान अन्य धर्ममित्रहरूलाई बांडी दिन पाउनुनै गोष्ठीका सदस्यहरूले आफ्नो अहोभाग्य सम्झिराखेको हुन्छ।

यही गोष्ठीको साप्ताहिक कक्षामा सुनिएको र टिपिएको बुद्धशिक्षालाई लेखको रूपमा प्राप्त गरी सम्पादन गरी भिक्षु अश्वघोषले धर्मकीर्ति पत्रिकामै प्रकाशन गरिदिनुभएको कारण यस गोष्ठीले थुप्रै साहित्यकारहरू जन्माई सके। थुप्रै बौद्ध विद्वानहरू सिर्जना गरीसके। यस्तै थुप्रै समाजसेवीहरू, थुप्रै संस्थाका संस्थापकहरू, सचिवहरू र कार्यकर्ताहरू जन्मिइसके। यसरी साँच्चै भन्ने हो भने यस "धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी" युवा वर्गहरूलाई उनीहरूको चाहना अनुसार गतिशिलता अपनाई तालीम दिने एक प्लेटफर्म (Platform) को रूपमा विकास भएको छ। धर्मकीर्ति विहारमा आइराखेका उपासक-उपासिकाहरूको घरमा अध्ययन गोष्ठीमा बुद्धधर्म अध्ययन गरेका युवतीहरूले बुहारीको रूपमा सफलतापूर्वक घर गृहस्थीको कार्य सम्हाली अध्ययन गोष्ठीको इज्जत राख्नु तथा गोष्ठीमा आई बुद्धधर्म अध्ययन गरीसकेका आमाबाबुहरूले आफ्ना छोरा-छोरीहरूलाई पनि अध्ययन गोष्ठीमा सहभागी हुनु पठाउनु इत्यादिले अध्ययन गोष्ठीको सार्थकता प्रस्ट देखिएको छ।

समयको चक्रले गर्दा गोष्ठीमा देखिने सदस्यहरूको अनुहारमा परिवर्तन भैरहेता पनि पुराना सदस्यहरूको बेफुर्सदीको कारण नयाँ नयाँ सदस्यहरूले कार्यभार सम्हालि निरन्तरता दिइरहेता पनि गोष्ठीको कृयाकलापमा भने आजसम्म कहिं कतै पनि कुनै कमि आएको छैन बरू अझ व्यवस्थित ढङ्गबाट कार्यालय व्यवस्थापन समेत गरि थुप्रै नयाँ नयाँ कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने योजना धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीले राखेको छ। ■

Best Wishes on the
Auspicious Occasion of the Silver Jubilee Anniversary
of
Dharmakirti Buddhist Stuty Circle

NAMASTE SUPERMARKET
Pulchowk, Lalitpur
NAMASTE PVT. LTD.
Pulchowk, Lalitpur ● Tel.: 523117, 520026

Downloaded from http://www.dhamma.digital

बच्चालाई राम्रो बानी कसरी सिकाउने ?

✎ रेनु स्थापित

मलिनले कमलालाई भन्यो, "बहिनी वीनाको बच्चा त यती बदमास छ कि घरमा आयो कि यो फुटाउँछ कि त्यो फुटाउँछकि भन्ने मात्र डर भइरहन्छ, स्कूल फर्किने बेलामा मात्र अलि सञ्चो लाग्छ। हुन सक्छ तपाईंलाई पनि यस्तो कुरा सुन्नु पर्ला तर तपाई चाहनु हुन्न होला कि कसैले तपाईंको बच्चा माथि यस्तो कुरा गरून्। यसको लागि तपाईंको बच्चालाई राम्रो बानी बसाल्न दिनु पर्दछ। यति मात्र होइन बच्चाको स्वभाव राम्रो भयो भने तपाईलाई जहाँ लग्न पनि समस्या हुँदैन।

शिशुपालन खालि बच्चालाई ख्वाउने र लुगा लाइदिने मात्र होइन उनीहरूलाई राम्रो नागरिक बनाई दिनु पनि हाम्रो कर्तब्य हुन आउँछ। हाम्रो मुख्य उद्देश्य उसलाई राम्रो बानीबसाल्ने र नराम्रो बानीलाई हटाउने हुनु पर्दछ। बच्चाको चरित्र निर्माणमा सबभन्दा पहिलेको पाँच वर्ष धेरै महत्व राख्दछ। यस समयको संस्कार उसको जीन्दगीमा स्थायी प्रभाव पर्दछ। यही अवस्थामा जो राम्रो अथवा नराम्रो बानी पर्दछ त्यो जीन्दगीभर नै असर पर्दछ। राम्रो बानी किताब पढाएर मात्र हुँदैन यसको लागि वातावरण र शिक्षामा भर पर्दछ। राम्रो ब्यवहारको तरिका बच्चाहरूले आफूभन्दा ठूलोहरूबाट सिक्दछन्।

यदी बच्चाले गल्ती गरेर आमा-बाबुले गाली गऱ्यो भने पनि घरको कोही सदस्य बीचमा कमाण्डर भएर आउँछ। र केही कुरा नै नसोधी उल्टा आमा-बाबुलाई नै गाली गर्छ

कुनै पनि बच्चालाई अरूहरूको अगाडि गिज्याइ, हेला गरी कुरा गरेको मन पर्दैन। यसले उसको मन विद्रोही हुन्छ। बच्चा अनुशासन हीन हुनुमा बच्चाको केही दोष हुँदैन। परिवारको सदस्यहरूले नै बच्चालाई अनुशासन हीन बनाउँछ। हाम्रो सानो कुराले बच्चाको कोमल मनमा के असर परिरहेछ भनी हामीले विचार गर्नु पर्दछ। तर अकसर यस्तो हुँदैन। उनीहरूले विचार गर्छ, हामीले जन्माएर हुर्काएका हौ हाम्रो कुरा नै टेरेन भने के गर्ने? बच्चालाई केही काम गराउनु अघि ऊ के गरिराखेको छ भन्ने पनि हामीले विचार गर्नु पर्दछ।

भनौ आमा चाहिं दिउँसो बुनीराखेको छ र अर्कोतर्फ बच्चा आफ्नो साथीहरूसित खेलिराखेको छ। आमालाई ऊनको गोला चाहियो। उनले बच्चालाई बोलाई ऊनको गोला लिन पठाउँछ। बच्चा खेल्न छोडी दौडेर गई ऊन लिएर दिन्छ तर ऊन हेरी आमा रिसाउँछ "मैले यो ऊन भनेको होइन अर्को लिएर आऊ।" बच्चा फेरि जान्छ तर कुन चाहिं ऊन ल्याउने थाहा हुँदैन जे भए पनि एउटा ऊन लिएर आउँछ। तर फेरि गल्ती भयो। आमालाई एकदम रिस उठ्यो र आधी बुनेको स्वेटर फ्यांकी कराउँछ, "तिमीलाई कहिले मात्र बुद्धि आउने हो यत्रो भइसक्यो जाऊ यो स्वेटर सँग मिलाएर ल्याउ" बच्चालाई पनि रिस उठ्छ र भन्छ, "पहिले नै किन यो रंगको नभनेको? अब म जाँदैन तपाई नै जानुस्" यति भन्नासाथै आमा चाहिंले के भनीस् ल्याउँदैन रे अहिलेदेखि जवाफ दिने भइसक्यो ल छिटो लिएर आऊ भनी पिटेर पठाउँछ यतिको गाली खाइसकेपछि त्यो पनि आफ्नो साथीहरूको अगाडि। बच्चाको मन, पनि विद्रोही हुन्छ र झन आवेसमा ऊ पनि कराउन थाल्छ।

यस्तै कुनै आमा-बाबु आफ्नो गल्ती नमानीकन बच्चालाई विद्रोही बनाउँछ। बच्चाहरूसँग काम लिने पनि एक तरिका हुन्छ, माया र सम्झौताले। मेरो भनाइको मतलब यो कदापी होइन कि बच्चालाई जहिले पनि माया मात्रै गरिराख्नु पर्दछ। बच्चालाई धेरै पिट्नाले, धेरै गाली गर्नाले जति ढीठभएर जान्छ त्यति नै धेरै माया गर्नाले स्वार्थी भएर जान्छ। उनीहरूलाई यो

Downloaded from http://www.dhamma.digital

बच्चालाई राम्रो बानी कसरी सिकाउने ?

एउटा कुराको राम्रो ज्ञान दिएर राख्नु पर्दछ कि जसले अहिले माया गरेर उसलाई सम्झाइराखेको छ यदी उसले गल्ती गर्‍यो भने पिट्न पनि सक्छ। अथवा जुन हातले अहिले पिटेको हो त्यही हातले माया पनि गरिन्छ। यस्तो भयो भने बच्चाहरू आफ्नो कर्तव्यप्रति जहिले पनि सजग हुन्छ।

कहिले काहिं बच्चाहरू अर्काको सहानुभूति पाएर पनि अनुशासनहीन हुन्छ। **यदी बच्चाले गल्ती गरेर आमा-बाबुले गाली गर्‍यो भने पनि घरको कोही सदस्य बीचमा कमाण्डर भएर आउँछ। र केही कुरा नै नसोधी उल्टा आमा-बाबुलाई नै गाली** चार्छ, "जहिले पनि किन बच्चाको पछि मात्र परिराखेको न्या। विचरा कस्तो दुब्लाईसक्यो, माया भनेको गर्नै जानेको होइन।" यस्तो कुरा सुन्दा बच्चालाई कस्तो असर गर्छ ? उसले विचार गर्छ जहाँ मैले जे गरे पनि मेरो तरफमा बोल्ने छँदैछ भनी जे काम गर्न पनि हिचकिच्याउँदैन। र बच्चा कसैले भनेको नटेर्ने हुन्छ। अटेरी बन्छ।

आफ्नो रिस उठेको बेलामा बच्चाले केही गल्ती गर्‍यो भने बेसरी पिट्ने र आफू खुसी भएको बेला बच्चाले गल्ती गर्‍यो भने बच्चा नै छ ठूलो भएपछि बुद्धि आउँछ भनी बस्ने आमा-बाबु पनि हुन सक्छ। यस्तो भयो भने पनि बच्चाहरूलाई के गर्ने के नगर्ने भन्ने नै थाहा हुँदैन र ठूलो भएपछि पनि जीन्दगीमा केही निश्चय लिन सक्दैन।

कोही कोही आमा-बाबुहरू हरेक मांग पूरा गरेर जिद्दी बनाउँछ। तर यही मांग जति जति ठूलो भएर आउँछ त्यति त्यति नै बढेर आउँछ । त्यो बेला बच्चा यती जिद्दी भइसकेको हुन्छ कि जसरी भएपनि जहाँबाट भएपनि उसको मांग पूरा नै गर्नु पर्ने हुन्छ। यसबेला आमा-बाबुको दुःखको सीमा नै हुँदैन।

बच्चालाई पैसा दिएर काम गरायो भने पनि बच्चा बिग्रेर जाने संभावना हुन्छ। आमा-बाबु कहिं जानु पर्‍यो भने बच्चालाई कसरी छाडेर जाने भन्ने समस्या आउँछ। अनी बच्चालाई बोलाएर माया गरेर सुटुक्क पैसा दिई "राम्ररी बस है बाहिर नजाऊ" भनी जान्छ। बच्चा पैसा लिएर आमा-बाबुसँग जान त बिर्सिन्छ तर यो घूस दिने बानीले पछि आमा-बाबुलाई धेरै कष्ट हुन्छ। बिना पैसा ऊ केही काम गर्न नै तयार हुँदैन। र यो घूसको पैसा ऊ जथाभावि खर्च गर्न थाल्छ। यस्तो कुनै पनि प्रकारको लोभले बच्चाहरूलाई आवारा र अनुशासनहीन बनाउँछ।

आफ्नो बच्चाको अगाडि जहिले पनि अरू बच्चाहरूको तारीफ गरी राख्ने पनि हुन्छ। यो पनि ठीक छैन। बच्चाले जुनसुकै काम गरे पनि तपाई प्रशंसा गर्नु हुन्छ भने बच्चा कहिले पनि विद्रोही हुँदैन। बच्चाले यदि केही नयाँ चीज किन्ने इच्छा गरेको छ भने यदि तपाईंको त्यो किनी दिने इच्छा छैन या क्षमता छैन भने बच्चालाई पिटेर वा गाली गरेर मन मार्नु हुँदैन। उसलाई माया गरेर सम्झाई दिनु पर्दछ। तर हुन्छ ल म किनी दिन्छु भनेर झूठा विश्वास पनि दिनु हुँदैन।

यसरी बच्चाको हरेक काममा आमा-बाबुले होस् गरी राख्नु पर्दछ। ऊ नराम्रो संगतमा त परेको छैन। या केही गलत काममा त गरिराखेको छैन। २५०० वर्ष अघि नै भगवान् बुद्धले यो कुराको चर्चा गरिसक्नु भएको थियो। बच्चाहरूलाई समय समयमा राम्रो शिक्षा र बौद्धधर्मको ज्ञान दिई राख्नु पनि ठूलो आवश्यक छ। यसले उसको जीन्दगीमा जुनसुकै समस्या आए तापनि नआतिकन सुल्झाउने आत्मशक्ति बढ्दछ।

(साभार: धर्मकीर्ति, वर्ष ४, अंक ६)

■

ताजा हावाको स्वच्छ आभास!

अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको
टिकाउ र भरपर्दो
बजाज पंखा
अधिराज्यभरी उपलब्ध छ।

वितरक:
भूदेव ट्रेडिङ्ग
फोन: २२११०१

Downloaded from http://www.dhamma.digital

यशोधरा राहुल माता

✍ कान्ति कंसाकार

कोलिय राजा दण्डपाणी सुप्रबुद्धका सुपुत्री यशोधरा अत्यन्त सुयोग्य र गुणवती थिइन्। नाम अनुसार उनको ब्यवहार पनि त्यत्तिकै राम्रो थियो। त्यसैले कोलिय राज्यमा मात्र होइन कापिलवस्तुमा समेत यशोधराको नाम प्रख्यात थियो।

कपिलवस्तुमा भने सिद्धार्थ कुमारको जन्मले शुद्धोदन महाराजलाई जति आनन्द र हर्ष भएको थियो सिद्धार्थले एकदिन दरवार त्याग्ने छ अर्थात् गृहस्थी जीवन त्याग्ने छ भन्ने भविष्यवाणी सुनी त्यति नै ठूलो चोट पनि परेको थियो। त्यसैले सिद्धार्थ कुमारलाई गृहस्थ जीवनमा भुलाउनको लागि ठूलो प्रयत्न गरियो, तर सबै उपाय ब्यर्थ रहे। सिद्धार्थ कुमारको मन कुनै चीजमा पनि टाँसेन।

सदा झैं एकदिन राज्यमा उत्सव मनाई अरू देशका सुन्दरी राजकुमारीहरूलाई आमन्त्रित गरियो। उत्सव सम्पन्न भएपछि ती सुन्दरीहरूलाई राजकुमार सिद्धार्थको हातबाट पुरस्कार दिन लगाइयो। सबै राजकुमारीहरू उपहार लिंदै फर्के। पछि यशोधराको पुरस्कार लिने पालो आयो। राजकुमारबाट पुरस्कार थाप्न यशोधरा अघि बढिन्। तर त्यस बखत सिद्धार्थ कुमारसंग उपहार दिने वस्तु सिद्धिसकेको थियो। त्यसैले उहाँले यशोधरालाई आफ्नो औंठी दिन खोज्यो। तर यशोधराले यसलाई स्वीकार नगरीकन भनिन्, "राजकुमार! औंठी लिने दिन पनि पछि आउनेछ।" यो कुरा सुनी सिद्धार्थ कुमारको मन यशोधरा प्रति आकर्षित भयो। यशोधराले पनि सिद्धार्थ कुमारलाई हृदयको देवता मानिन्।

महाराज शुद्धोदनले यशोधराको विवाह शिद्धार्थसंग गराइदिनको लागि राजा दण्डपाणीसंग अनुरोध गरे। दण्डपाणीलाई आफ्नी सुपुत्रीको विवाह राजकुमा सिद्धार्थसंग नै गरिदिने इच्छा थियो। तैपनि उनको मनम कता-कता चिसो पसेको थियो।

उनले विचार गऱ्यो- "सिद्धार्थ कुमार राजदरवा को परिधीभित्र सीमित रही हुर्केको हुनाले उनीसंग शस्त्र अस्त्र विद्या जस्ता बाहिरी ज्ञानको अभाव हुन सक्छ त्यस्तो व्यक्तिसंग मेरी छोरीको विवाह गरिदिनु उचित होला र?" यही कारणले गर्दा सिद्धार्थ कुमारले यशोधरासंग विवाह गर्नको लागि शौर्य (पराक्रम) क प्रमाण दिनु पऱ्यो। सिद्धार्थ कुमार अस्त्र-शस्त्र कौशल्या सबै ज्ञानले निपुण भएको कारणले सबैलाई पराजि गरी विजयी हुन सफल भए। फलस्वरूप यशोधरा सिद्धार्थकुमारको विवाह सम्पन्न भयो। यसरी सिद्धार्थव अर्धांगिनी बनी जीव बिताउने यशोधराव इच्छा पनि पूरा भयो।

> **यशोधराले न राग प्रकट गरिन् न द्वेष नै! बरू आफ्नो शीर बुद्धको पाऊमा राखी वर्षौं वर्षसम्मको वियोगको आँसु बहाउँदै बुद्धको पाऊ धोइदिइन्।**

तर धेरै वर्षसम अर्धांगिनी जीवन बिताउ नपाउने लक्षण देखा पर्न थाल्यो। जेहोस्, राहुल माता हुन पायो। सिद्धार्थ कुमारको विरक्त चित्तले गर्दा उन आफ्नो छाँया समानको यशोधरा, प्रियपुत्र राहुल, प्रि पिता शुद्धोदन र राजदरवार समेत त्याग गरे। जुन बेल देखि सिद्धार्थ कुमारले आफ्नो विलाषिता जीवन त्याग साधारण पहेंलो वस्त्र लगायो, पलंगमा सुत्न छाडे, अत्त आदि सुगन्ध पदार्थहरू त्यागेको खबर यशोधराले पा त्यही बेलादेखि तिनले पनि राजवस्त्र त्यागी साधार वस्त्र लगाई विलाषिता जीवन त्यागिन्। यसरी आफ्न स्वामीबाट टाढा रहेर पनि उनको जीवनयापन ग तरीकाले सिद्धार्थ कुमारसंग टाढा बसे पनि नजि बसेको भान पर्दथ्यो।

६ वर्ष सम्मको घोर तपस्या पछि मारलाई जि संसारको दु:खको कारण पत्ता लगाई सिद्धार्थ कुमार बु

Downloaded from http://www.dhamma.digital

हुनुभयो। उहाँ आफूले प्राप्त गर्नु भएको ज्ञानामृत साथमा लिई कपिलवस्तु पुग्नु भयो।

राजदरवारको झ्यालबाट हेरिरहेकी यशोधराले एकाएक गौतम बुद्ध भिक्षाटन गर्दै आउनु भएको देखि आत्तिएर एकैचोटी आफ्नो ससुरा शुद्धोदन कहाँ पुगिन् र स्वाँ स्वाँ र फ्वाँ फ्वाँ गर्दै भनिन्- "हेर्नुस्, आज तपाईंको छोरा माग्नेको रूपमा घरघर पिच्छे भिक्षा माग्दै हुनुहुन्छ।" यो कुरा सुनी शुद्धोदन महाराज गौतम बुद्धलाई निमन्त्रणा गर्नको लागि दौड्नु भयो। सबै नातेदारहरू पनि गौतम बुद्धको स्वागत र दर्शन गर्नको लागि गए। तर राहुलमाता यशोधरा एकजना मात्र गइनन्। यसबाट प्रष्टिन्छ, यशोधरा स्वाभिमानी थिइन्। उनीले गौतम बुद्धमा मानव हृदय कत्तिको छ भन्ने बारे परीक्षा लिइन्। यत्रिमात्र होइन, शुद्धोदन महाराजले यशोधरालाई बुद्धको दर्शन गर्न जानको लागि प्रस्ताव राख्दा समेत तिनले विनम्रपूर्वक भनिन्- "बुद्ध स्वयं मकहाँ आउनु हुनेछ।"

शुद्धोदन महाराजले बुद्धलाई यो कुरो बताएपछि बुद्धले सारिपुत्र, मौद्गल्यायन र शुद्धोदन महाराज समेतको साथमा राजदरवारमा प्रवेश गर्नु भयो। त्यो बेला बुद्धले यसरी भन्नु भयो- "राहुलमाताले उनको इच्छा अनुसार राग प्रकट गरे पनि द्वेष प्रकट गरे पनि त्यसलाई सहन म तयार छु। तिमीहरूले बीचमा केही हस्तक्षेप नगर्नु।" तर बुद्ध यशोधराको अगाडि पुग्ने बित्तिकै **यशोधराले न राग प्रकट गरिन् न द्वेष नै! बरू आफ्नो शीर बुद्धको पाऊमा राखी वर्षौं वर्षसम्मको वियोगको आँसु बहाउँदै बुद्धको पाऊ धोइदिइन्।**

पछि फेरि आफ्नी सासु प्रजापति गौतमी भिक्षुणी भइसके पछि आफू पनि भिक्षुणी भईन्। अनि उहाँ भद्रा कात्यायनीको नामबाट परिचित हुँदै शील पालन गरी परमज्ञान प्राप्त गर्न सफल हुनुभयो।

(अनुवादक: अ. वीर्यवती, साभार:धर्मकीर्ति, बु.सं. २५१६)

■

बुद्ध सम्वत् २५४०
बैशाख पूर्णिमा (स्वांयापुन्ही) तथा
धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी
२५ वर्ष पुगेको उपलक्ष्यमा
सफलताको कामना व्यक्त गर्दछौं।

yezdi
Motor Bikes

साकम्वरी ट्रेडीङ्ग कम्पनी प्रा. लि.
सो रूम: त्रिपुरेश्वर (भेटेनरी अस्पताल संगै) फोन नं. २७०७४१, २३२९९३

Downloaded from http://www.dhamma.digital

साँच्चैको मंगल कुन हो ?

✍ बरदेश मानन्धर

आजभन्दा लगभग २५०० वर्ष पहिले मानिसहरूको समूहमा "मंगल" भनेको के होला, के र कस्तो विषयलाई "मंगल" भन्ने? आदि बारे वाद-विवाद भएछ। पछि गएर ३ प्रकारका "मंगल" मान्ने व्यक्तिहरू निस्कन थाले। (१) दिट्ठ मंगल (२) सुत मंगल (३) मुत मंगल।

(१) दिट्ठ मंगल:

विहान सबेरै पूर्ण कलश देख्नु, राम्रा वस्त्रले सुसज्जित भएको बालक देख्नु, गर्भवती महिला देख्नु, हात्ती, घोडा र केराको बोट आदि देख्नु मंगल हो। खाली घैंटो, च्यामे, बच्चा नभएको महिला, सर्पले बाटो काटेको दृश्य आदि देख्नु अमंगल हो भन्ने एकथरी मानिस निस्के। यसरी आँखाबाट हेरि मंगल र अमंगल छुट्ट्याउनुलाई दिट्ठ मंगल भनियो।

(२) सुत्त मंगल:

विहान सबेरै उत्तम कुराहरू सुन्न पाउनु, चराचुरुङ्गीहरूको स्वर सुन्न पाउनु, जय होस्, दीर्घायु होस् आदि जस्ता आशिर्वाद्का वचनहरू कानले सुन्न पाउनु सबै मंगल हुन् भन्ने अर्का थरीका मानिसहरू पनि निस्कन थाले। यसरी कानले सुनी मंगल छुट्ट्याउनुलाई सुत मंगल भनियो।

(३) मुत मंगल:

एक थरीले भन्न थाले- विहान सबेरै मिठो मिठो खानेकुरा मिष्ठानहरू खान पाउनु, दही खान पाउनु, राम्रा-राम्रा नयाँ वस्त्र लगाउन पाउनु र नरम-नरम चीज वीजहरूको स्पर्श गर्न पाउनु नै मंगल हो। यसरी आफ्ना इन्द्रियहरूले स्पर्श गरी मंगल छुट्ट्याउने तरीकालाई मुत मंगल भनियो।

यसरी तीन थरीका मानिसहरू तीन थरीका मंगलमा अलमलीरहेका थिए। साँच्चैको मंगल कुन हो किटान गर्न नसकेपछि एकथरी मानिसहरू बुद्धसमक्ष आइ प्रश्न गर्न थाले- "भो गौतम! मंगल भनेको के होला?"

भगवान बुद्धले भन्नुभयो- "मंगल भनेको मानिसहरूको जीवन उन्नति र समृद्धि गर्ने धर्म समूहको नाम हो। मंगल शब्द शुभ र इष्टार्थ सूचक पद हो। शब्दार्थमा भन्ने हो भने **"मं" भनेको पाप, "ग" भनेको मार्ग र "ल" भनेको काट्ने वा क्षदण गर्ने हो। त्यसैले मंगल शब्दको पूरा अर्थ पाप कर्म बन्द गर्नु हो।"**

"मं" भनेको पाप, "ग" भनेको मार्ग र "ल" भनेको काट्ने वा क्षदण गर्ने हो। त्यसैले मंगल शब्दको पूरा अर्थ पाप कर्म बन्द गर्नु हो।"

यसरी तथागतले ३८ वटा मंगलको बारे विस्तृत रूपमा व्याख्या गर्नु भयो। मंगलका काम नगरीकन कसैको जीवन मंगल वा सुखी हुन सक्दैन। ती मंगलका कार्यहरू यसरी उल्लेख गर्नु भएको छ।

असत्पुरुषहरूको संगत नगर्नु, सज्जन पुरुषहरूको संगत गर्नु, पूजा गर्न योग्य व्यक्तहरूलाई आदर गौरव राख्नु मंगल हो।

वास गर्न योग्य देशमा मात्र वास गर्नु, पहिला पहिला आफूले राम्रा पूण्य कार्यहरू गरेर आएको हुनु र आफूले आफूलाई वसमा राख्नु पनि मंगल नै हो।

शिल्प शास्त्र सिकी विद्वान बन्नु, शिक्षित भईकन आफ्नो व्यवहार पनि राम्र् हुनु, प्रिय वचनले कुराकानी गर्न जान्नु मंगल हो।

आमा, बुबाको सेवा गर्नु र आफ्नी स्त्री, छोरा-छोरीहरूको पालन-पोषण गर्नु, आफ्नो मन आकुल व्याकुल हुने कार्य गर्दै नगर्नु आदि सबै मंगल हुन्।

इमान्दारपूर्वक इलम गरी कमाइराखेको सम्पत्ति केही मात्रामा भए पनि त्याग गर्न सक्नु, आफ्नो औगात अनुसार समय समयमा आफ्ना नाता कुटुम्वहरू बोलाई

Downloaded from http://www.dhamma.digital

खुवाउने, पिलाउने अर्थात् संग्रह गर्ने कार्य गर्नु पनि मंगल हो।

पाप कर्म गर्नुबाट आफू बच्नु, आफूलाई वेहोस् बनाउने मादक पदार्थहरू सेवन नगर्नु, राम्रा कुशल कर्म गर्न सँधै तत्पर हुनु मंगल हो।

अभिमानी नभई निहतमानी भई ठाउँ हेरि सन्तुष्ट हुन सक्नु, कृतज्ञ हुनु, समय-समयमा धर्म श्रवण गर्नु पनि मंगल हो।

ठाउँ हेरि सहनशील बन्नु, अनुशासन प्रिय बन्नु, श्रमणहरूको संगत गरी धर्म छलफल गर्नु मंगल हो।

आफ्नो इन्द्रिय संयम गर्ने काममा ध्यान राखी राम्रो आचरणका साथ जीविकागरी आर्यसत्यलाई राम्ररी बुझी निर्वाण साक्षात्कार गर्न सक्नु नै वमंगल हो।

अष्टलोक धर्म (लाभ,अलाभ, निन्दा, प्रशंसा, यश, अयश, सुख, दु:ख) बाट आफ्नो चित्त कम्प नगरी स्थिर भई शोक मल रहित भएर बस्नु पनि मंगल हो।

यसरी भगवान बुद्धले बताउनु भएको मंगललाई बुझेपछि माथि तीनै थरीका मानिसहरूले मान्दै आएका ३ थरी मंगलका कुराहरू सबै मिथ्या र अन्धविश्वास हुन पुगे। संसारमा पहिला देखि अन्धविश्वासले ठाउँ ओगट्दै आएको देखिन्छ। यस्ता कुसंस्कारहरू देश विकास कार्यमा बाधक हुन्। किनभने धेरैजसो मानिसहरूले अन्धविश्वासमा अलमलिएर आफ्नो भाग्य बनाउन देउता खुशी पार्नुपर्छ भन्दै प्राणीहिंसा गरी बलि पूजा गर्नुलाई नै उत्तम कार्य मानेका छन्। बरदान लिने आशाले देवता पूजा गर्ने प्रथा चलिरहेको छ। यी कुसंस्कारले कसैलाई भलो गर्दैन।

त्यसैले आफ्नो जीवन सुखमय बनाउन चाहनेहरूले योग्य देशमा बास गरेर मात्र पुग्दैन भगवान बुद्धले बताउनु भएका ३८ वटा मंगललाई राम्ररी अध्ययन गरी जानी-बुझी सो अनुसार काम गर्नुपर्छ। अनि मात्र तिनीहरूको जीवन साँच्चिके मंगलमय हुनेछ।

(अनुवादक: अ. वीर्यवती, साभार: धर्मकीर्ति बु.सं. २५१६)

■

WE COMBINE THE BEST OF NEPALESE CULTURE WITH THE WORLD'S LATEST TECHNOLOGY.

BANK OF KATHMANDU LTD.

(In Collaboration With THE SIAM COMMERCIAL BANK PCL, THAILAND)

International banking, the personalised way.

P.O. Box 9044, Kamaladi, Kathmandu, Nepal. Tel: 418068, 421552, 417939. Fax: 418990
Customer Services: 10:00 am. to 3:00 pm., Sundays through Thursdays and 10:00 am. to 1:00 pm. on Fridays
Office Hours: 9:30 am. to 5:30 pm., Sundays through Thursdays and 9:30 am. to 3:00 pm. on Fridays

If you want to know more about Bank of Kathmandu's services, please contact:
Mr. Chanrit Youngcharoen, General Manager, Mr. Raywat Findy, Executive Manager or Mr. Binaya Giri, Executive Manager.

CUSTOMER SERVICES INCLUDE ● GIFT CHEQUES ● SAFE DEPOSIT LOCKERS

Downloaded from http://www.dhamma.digital

धर्म के हो ?

✍ सुमनकमल तुलाधर

धर्म भनेको के हो? जब मानिसहरू बुढो हुँदै जान्छन्, अनि धर्म उनीहरूको लागि मुख्य मानसिक लौरोको रूपमा आधार बन्छ। धर्मले लौकिक दुःखबाट मुक्त गराइदिन्छ। अनि मन आनन्द हुन्छ। फेरि मरीसक्दा पनि स्वर्गमा लाने मार्ग धर्म हो भन्ने कुरामा उनीहरूको दृढ विश्वास छ। यही विश्वासले उनीहरूलाई धागोले चंगालाई ताने जस्तै तानिरहन्छ।

तर युवा युवतीहरूका लागि यो धर्म भन्ने विषय सुन्नु पर्दा पनि कानमा असुविधा भए जस्तै भान हुन्छ। उनीहरूका अगाडि धर्मको केही कुरा निकाल्यो भने- "पुग्यो-पुग्यो, सुन्नै मन लागेन" भन्न थाल्छन्। यही विचारले उनीहरूका लागि भिक्षु र अनगारिका गुरुमाँहरू कवाफमा हड्डी जस्तै भइरहन्छ। आज घरमा भिक्षुहरूलाई भोजन गराउने भन्यो भने उनीहरूले असजिलो मान्दै, आज फिल्म हेर्न जानु पर्छ भन्दै अनेक बहाना गरी भाग्छन्। यो सबै उनीहरूले उनीहरूलाई धर्म देखि घिन लागेकोले गर्दा भएको हो। अनि आमा बुबाहरूले उनीहरूलाई "अधर्मीहरू", "पापींहरू" भन्दै गाली गर्छन्। तर यी युवा युवतीहरू त्यसै पापी बनेका होइनन्, हाम्रो पुराना परम्परागत बिरालो थुनी श्राद्ध गर्ने जस्ता अन्धविश्वासी धर्मले गर्दा हुन गएको हो। देवता भक्ति गर्दै मन कपटी हुने व्यवहारले गर्दा भएको हो। धर्म गरे जस्तै मन उदार नभएको हुनाले त्यसो भएको हो। आजभोलीका अंग्रेजी पढाईले त्यसो गरेको होइन। धर्म गर्नेहरूको बानीले गर्दा त्यसो भएको हो।

> **"ढुंगा भनेको नदी तरेर जानलाई मात्र प्रयोगमा ल्याउनु पर्छ। संधै बोकेर हिंड्नलाई होइन। मेरो शिक्षा पनि त्यस्तै हो।"**

यो बैज्ञानिक युग हो। अरूले भन्यो भन्दैमा विश्वास गर्दै हिंड्ने, किताबमा लेखेको भन्दैमा बाखाहरू जस्तै दौड्ने बानी मानिसहरूमा अब देख्न छोड्यो। अनि बेसार भने थाहा पाइकन पनि चिमोटेर हेर्नुपर्ने वा खुर्सानी भनेर थाहा पाइकन पनि भाँच्दै सुंघ्नु पर्ने जमाना आइसक्यो। यस्तो जमानमा पूजा गर्न गएन भने देव देवताहरू रिसाई श्राप दिन्छन् भन्दैमा उनीहरूले यसलाई विश्वास गर्दैनन्। अनि उनीहरूलाई देवताको फूल, टीका, प्रसाद जल भनी दियो भने गिजाएर हिंड्दछन्। किनभने उनीहरूले देवता भनेको कस्तो छ? उसको अलौकिक शक्ति कतिसम्म छ भन्ने हेरेको छैन। हेरोस् पनि कसरी? हुँदै नभएको कुरो। त्यसैले विश्वास गर्न गाह्रो हुन्छ। त्यसैले त्यस्तो धर्ममा उनीहरूले श्रद्धा राख्न सक्दैन। हामीकहाँ चलिराखेको र मानिराखेको धर्म धेरैजसो यस्तै प्रकारका छन्। त्यसैले ज्ञान, बुद्धि छिपिसकेका आजभोलिका मानिसहरूलाई अँध्यारो कोठामा लगी काँचको टुक्रा देखाई "हेर हीरा एउटा" भनी छकाउँदा उनीहरू एकै चौटी पत्याउँदैनन्, हो कि होइन भनी छोएरै हेर्छन्। त्यसैले उनीहरूले नदेखेका देव देवताहरूको अलौकिक शक्ति (Supernatural Power) अँध्यारो कोठाको काँचको टुक्रा जस्तै हुन्छ। त्यसैले उनीहरू धर्ममा जान सकेन। उनीहरूलाई पाश्चात्य देशको शिक्षा र सभ्यताले छोइसक्यो। अनि उनहिरू आफ्नो मार्गबाट भ्रष्ट भई आफूलाई सुहाउँदो धर्म खोज्ने तर्फ अगाडि बढ्दैछन्। यही बेला उनीहरूलाई सुहाउँदो धर्म जुन परिक्षा गरी हेर्न सकिन्छ, त्यस्तो धर्म दिन सक्यो भने राम्रो हुनेछ। धर्म भनेको नैतिकताले भरेको निस्वार्थपूर्ण हुनुपर्दछ।

हालसाल मात्रै घटेको घटना प्रस्तुत गर्न चाहन्छु- एकजना लंकामा गईसकेको युवकको बुद्ध धर्ममा ठूलो श्रद्धा र आस्था रहेछ। उसका साथीहरू दुई चारजना छन्। तर उनीहरू अबौद्ध रहेछ। उनीहरू आफ्नो धर्म देखि वाक्क लागेको रहेछ। उनीहरूलाई त्यस बौद्ध साथीले भनेछ- "तिमीहरूले पनि बौद्धधर्म ग्रहण गर। यो धर्ममा अन्धविश्वास छैन।" अनि उनीहरूले भने- "त्यसो

Downloaded from http://www.dhamma.digital

भए तिम्रा गुरुहरू तिमीकहाँ आउँदा हामीलाई पनि एक पटक भेट्न देऊ, हामी पनि कथा सुन्छौं।"

केही दिन पछि त्यस बौद्धको घरमा एकजना मानिस मरेछ। त्यसैले सात दिनसम्म भिक्षुहरू बोलाई परित्राण पाठ गराई कथा भन्न लगाएछ। त्यहीबेला ती अबौद्ध साथीहरू पनि आइरहेको रहेछ। कथा सुनिसकेपछि उनीहरूले बौद्ध साथीलाई भनेछ- "तिमीलाई मन पर्ने अन्धविश्वास नभएको बौद्धधर्म यही हो? तिम्रा गुरु भिक्षुहरूले भनेको कथा त मरिसकेपछि सुख पाउने र मरिसकेको व्यक्तिलाई स्वर्ग पठाउने मात्र भयो। यो वर्तमान जीवन गतिलो बनाउने कुरा त केही गरेन। यस्तै हो भने हिन्दू र बौद्ध धर्ममा केही फरक रहेन। यो धर्म त हामीलाई मन परेन।" यो कुरा सुन्दा बौद्ध युवक छक्क परेछ।

त्यसैले धर्म भनेको त्यस्तो हुनुपर्छ, जून धर्मले मानिसहरूको पाशविक व्यवहार हटाई मानवीय व्यवहार ल्याइदिन्छ। फेरि आजभोलि त्यस्तो धर्म उनीहरूलाई चाहिएकोछ जून धर्म वैज्ञानिक छ। यस्तो धर्म कहाँबाट आउँछ, कहाँ छ? कहाँबाट लिन सकिन्छ? मेरो विचारमा यो प्रश्नको उत्तर दिन सजिलो नभए पनि उत्तरको रूपमा भन्नु यति नै छ, - बुद्धले बताउनु भएको व्यवहारिक पक्षपाती शिक्षा वा बुद्धधर्म। बुद्ध हामीजस्तै मानिस भएर पनि आफ्नो परिश्रमले र अनुभवको फलले हिलोबाट फक्रेको कमलको फूल जस्तै हुनुहुन्छ। उहाँ हिलो र पानीबाट बिलकूल अलग्गरही फुले जस्तै संसार को राग, द्वेष, मोहरूपी हिलोमा रहेर पनि त्यसबाट अलग्ग हुनु भएको छ। उहाँको शिक्षा वा धर्म अध्ययन गर्दा सबैलाई वा धेरैजसोलाई काम लाग्छ, सरल पनि छ। तर बुझ्न सकेन भने धेरै गाऱ्हो हुन्छ। पुरानो संस्कार समाति राखेसम्म बुद्ध धर्म बुझी व्यवहारमा ल्याउन सजिलो छैन। तर स्वतन्त्र दिमागले राम्ररी विचार गरी बुझ्ने हो भने हाम्रो व्यवहारिक जीवनका लागि धेरै काम लाग्छ। हामीले असल काम गरेमा त्यस कामको फल यहीं जन्ममा दिन्छ भने पापकर्मको फल पनि मरेपछि मात्र दिन्छ भनी पर्खनै पर्दैन। बुद्धधर्म अनुसार आफूले गरेको कर्मको फल विपाक यहीं नै दिन्छ। बुद्धधर्मको ५ वटा शील मध्ये एउटा प्राणी हिंसा नगर्नु हो। हामीले कुनै एउटा मानिस माऱ्यो भने हामीलाई ज्यानमारा भनी समानेर थुनी हाल्छ। चोऱ्यो भने पनि, पर स्त्री वा पर पुरुष गमन गर्दा पनि के फल भोग्नु पर्छ भन्ने कुरा सबैले थाहा पाएको कुरो हो। झूठो कुरो बोलेर हिंड्दा कसैले विश्वास गर्दैन भने रक्सी खाई जथाभावी चलेर हिंड्यो भने आफ्नो अस्तित्व नाश भएर जान्छ।

यी सबै कुराले प्रमाणित गर्छ, बुद्धधर्म चन्द्रमालाई बत्ती चढाउँदा आँखा तेजिलो हुन्छ वा गणेशलाई भक्ति गऱ्यो भने छोरा पाउँछ भन्ने जस्तो धर्म होइन। बुद्ध धर्मलाई एक-एक गरी चामल केलाए झैं केलाएर व्यावहारिक जीवनमा प्रयोग गरी हेर्न सकिन्छ। त्यसैले यो धर्म वैज्ञानिक धर्म हो। यो धर्मलाई युरोपमा पनि धेरै विद्वानहरूले मान्दछन्। उनीहरूले बुद्धलाई आधुनिक दार्शनिक (Modern Philosopher) भनेका छन्। तर दार्शनिक भन्ने बित्तिकै आत्मा र परमात्मा पत्ता लगाउने र संसारका श्रृष्टिको बारे चर्चा गरी मगज बिगार्ने दार्शनिक होइन।

धर्मको बारेमा एकजना विद्वान अल्वर्ट आइन्स्टाइनले भन्नु भएको छ- "यदि यो भू-मण्डलमा कुनै वैज्ञानिक युग सुहाउँदो धर्म छ भने त्यो धर्म बुद्धधर्म नै हो।" बुद्धधर्म युग अनुसार परिवर्तन हुन्छ। यसलाई सुधार गर्दै लान सकिन्छ भनी बुद्धले स्वयं भन्नु भएको छ। उहाँलाई धर्म सुकेको रूख जस्तै हुने मन पर्दैन। सँधै प्रगतितिर लम्केको मात्र उहाँलाई मन पर्छ। त्यसैले बुद्धको प्रथम धर्म देशनाको नाम धर्मचक्र रहन गायो। परिनिर्वाणको समयमा बुद्धले भिक्षुहरूलाई भन्नु भएको छ- "तिमीहरू सबै मिलेर चित्त बुझेको खण्डमा स-साना नियमहरू परिवर्तन गरे पनि हुन्छ।"

फेरि बुद्धले कहिले पनि आफ्नो शिक्षा मात्र उत्तम भन्नु भएको छैन। उहाँले भन्नु भएको छ- "आँखा चिम्लेर मेरो पछि नलाग। सुनारले सुन जाँचे झैं एकपटक परिक्षा गरेर मात्र मेरो शिक्षालाई पालन गर्नु।" विद्वानहरूले बुद्धको शिक्षालाई परिक्षा गरेर हेर्न योग्य

Downloaded from http://www.dhamma.digital

छ। बुद्धले स्वतन्त्र चिन्तनलाई धेरै महत्त्व दिनु भएको छ। यसको प्रमाण "बुद्धले भन्यो भन्दैमा, गुरुले भन्यो भन्दैमा, कितावमा लेख्यो भन्दैमा आँखा चिम्लेर स्वीकार गर्नु हुँदैन" - भनेर बुद्ध स्वयंले भन्नु भएको छ।

मैले भनेको मानेन भने तिमीहरू सीधा नर्कमा जानेछौ भनेर बुद्धले कहिल्यै भन्नु भएको छैन। बरू उहाँले भन्नु भएको छ- "तिमीहरूलाई मन पर्छ भने मात्र यो शिक्षा ग्रहण गर नभए छोडेर गए पनि हुन्छ। **डुंगा भनेको नदी तरेर जानलाई मात्र प्रयोगमा ल्याउनु पर्छ। संधैं बोकेर हिंड्नलाई होइन। मेरो शिक्षा पनि त्यस्तै हो।**" बुद्धको यो भनाई व्यवहारिक र उचित छ। महापरिनिर्वाणको समयमा बुद्धले आनन्द भिक्षुलाई भन्नु भएको छ- "आनन्द! बुद्धधर्म अभ्यास र आचारणमा निर्भर छ। त्यसैले यो धर्म वैज्ञानिक र व्यावहारिक छ।"

(अनुवादक: अ. वीर्यवती, साभार: धर्मकीर्ति, बु.सं. २५१९)

■

बुद्ध सम्वत् २५४०
बैशाख पूर्णिमा (स्वांयापुन्ही) तथा धर्मकीर्ति
बौद्ध अध्ययन गोष्ठी २५ वर्ष पुगेको
उपलक्ष्यमा सफलताको कामना
व्यक्त गर्दछौं।

नेपाल बैंक लिमिटेड
(स्थापित १९९४)

पसः वाला तयत्
विशेष छुट

आकर्षक मोडलय्
ताइवानया KYMCO मोटर साइकल मा:सा जिमित लुमंका दिसँ नापं जापानी व मेमेगु मोटरसाइकलया स्पेयर पार्टस्, पंखा, जेनरेटर व वाटर पम्पया थोक बिक्री नं जू ।

KYMCO 125 F
CUSTOM 150DX

स्टार इण्टरनेशनल लिमिटेड
STAR INTERNATIONAL LTD.
२०५१

STAR INTERNATIONAL LIMITED
Jaycees Building, Thapathali, Kathmandu • Phone No. 231809

Downloaded from http://www.dhamma.digital

संस्कार

✍ मीना बनिया

संस्कार भनेको मैले बुझे अनुसार विश्वास, बानी र चरित्र हो। संस्कार हाम्रो पछाडि छाँया आए जस्तै आइरहन्छ। सत्संगतले गर्दा संस्कार बदलिएर पनि जान्छ, तैपनि यो बढ्दै गएपछि लुकिराखेको संस्कार बल्झिएर आउँछ। बाजे-बराजुको पाला देखि बसिसकेको संस्कार र विश्वास निर्मूल गर्नलाई धेरै संघर्ष गर्नुपर्छ। थुप्रै अभ्यास गर्नुपर्छ।

पुरानो विश्वास र संस्कार भनेको के हो यो बुझाइदिन एक दुईवटा उदाहरणहरू प्रस्तुत गर्न चाहन्छु। देवता खुशी गर्न सक्यो भने बरदान पाइन्छ। गणेशलाई पहिला पूजा गनुपर्छ होइन भने गणेश रिसाउँछ। काशी र जगन्नाथ गई नुहाउन सक्यो भने आफूले गरि राखेको पाप सबै नाश हुन्छ, ३ जटा छोरालाई एकैपटक विवाह गर्नु वा ३ वटी छोरीलाई एकैपटक विवाह गरी दिएर पठाउनु हुन्न आदि बारे विश्वार गरिराख्नु बानीलाई संस्कार भनिन्छ। यसलाई अन्धविश्वास पनि भनिन्छ।

परित्राण पाठ गरिसकेपछि जल दिने चलन ... ... बौद्ध देशमा छैन भन्ने सुन्छु, ... नेपालमा सुत्र धागो लगाउने र जल लिने संस्कार भएको हुनाले भन्ते गुरूमाँहरूलाई पनि त्यही संस्कारले छोयो।

कसै कसैको मुख छुच्चो हुन्छ। सबैलाई गालि गर्दै हिंड्ने बानी हुन्छ। मनपरि चलेर हिंड्ने बानी हुन्छ। यो पनि एउटा संस्कार नै हो। किनभने यस्तो बानी चुरोट र रक्सीको नशा लागी छोड्न नसक्नेहरूले जस्तै छोड्न सक्दैन। अरहन्त भैसकेकाहरूको पनि पुराना बानी बाकी रहीरहन्छ। यसको लागि बुद्धकालिन घटना उउटा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु।

बुद्धको पालामा पिलिन्दवच्छ भन्ने भिक्षु एकजना रहेछ। उसको बाजे-बराजुहरूको पालादेखि कुरा गर्ने वेला चण्डाल, अलच्छिना भन्दै मुख छाड्ने बानी रहेछ। त्यस पिलिण्डवच्छ भिक्षु भई अरहन्त भइसकेपछि पनि पहिलाको संस्कारले गर्दा जोसँग कुरा गर्दा पनि हे चण्डाल भन्दै सम्बोधन गर्ने बानि रहेछ। यसले गर्दा थुप्रै भिक्षुहरूले चित्त दुखाइरहनु पर्‍यो। तर उसको स्वभाव र बानि त्यस्तै थियो। उनको परिवार देखिको बानि नै त्यस्तै रहेछ। त्यसैले चित्त नदुखाउनु भन्दै बुद्धले भन्नु भएको कुरा पालिसाहित्यमा समावेश भएको छ।

सिद्धार्थ कुमारले आफ्नो पुरानो संस्कार र बानी छोड्नको लागि आफ्नो राज्य छाडी आफ्नी श्रमती, छोरा त्याग गरी बोधिज्ञान प्राप्त गरी बुद्ध हुनुभयो। बुद्ध हुनुभएपछि उहाँ कपिलवस्तु जानुहुँदा आफ्ना पहिलाको संस्कार बल्झेर आएको कुरो बुद्धजीवनीमा उल्लेख भएकोछ। समय समयमा मारले बाधा दिइरहेको र मारलाई जितेको कुराले संस्कारसंग संघर्ष गर्नु परेको भन्ने बुझिन्छ। मारलाई जितेको भन्नु नै पुरानो संस्कारलाई दमन गरी पठाएको हो।

हामीहरूको पनि समय-समयमा संस्कार बल्झिएर आउँछ। पहिला आफू बुहारी भइरहँदा सासुले आफूलाई दमन गरेको सम्झी आफू सासु भएपछि पनि त्यसरी नै आफ्नी बुहारीलाई शास्ति गर्ने इच्छा हुन्छ। दायाँ कान चिलायो भने अब के करा सुन्न पाइने भयो भनी आशा गर्ने आदि नचाहिंदो संस्कार र विश्वासलाई त्याग्ने प्रयास गर्नुपर्छ।

संस्कारलाई दबाउन शिक्षा चाहिन्छ, सत्संगत चाहिन्छ। कसैले भन्ने गर्छ, जन्मेदेखि आएको संस्कार मर्दा मात्र हराउँछ। यसो भन्नु ठीक छैन। यदि त्यस्तो हो भने यहाँका मानिसहरू बिदेशमा जाँदा आठ दश वर्ष पछि आ-आफ्नो संस्कार र बानि हराएर जान्छ। कुन देशमा बसेको हो, त्यही देशको स्वभाभ भएर आउँछ। त्यस्तो किन हुने होला?

Downloaded from http://www.dhamma.digital

धम्मवती गुरुमा बर्मा जानुभई १५ वर्ष बस्नुभयो। बर्मामा यहाँ जस्तो जुठो र जातपात मान्दैन। सबै जना एउटै ठाउँमा बसी चम्चाले लिंदै खान्छन्। त्यसैले धम्मवती गुरुमाँ सहित अन्य गुरुमाँहरू पनि सबै एकै ठाउँमा बसी खानु भयो। बर्माको चलन नै हो यो। भन्तेहरू र अनगारिका गुरुमाँहरू जून जातको पनि एकै ठाउँमा बसी खान्छन्। जन्मँदै आएको बानी मरेपछि मात्र हट्ने भए बर्मामा गुरुमाँहरूले नेपालको चलन अनुसार नै खानु पर्ने हो। भिक्षुहरू र गुरुमाँहरूको संस्कार भिन्ना भिन्नै देखिन्छ। बुद्धपुजा गर्नेबेला चामल र पानी छर्नु पर्दैन, टीका लगाइदिन पर्दैन। बुद्धको अगाडि नै बत्ती बाल्नु पर्छ भन्ने छैन। ढोका बाहिर मात्र बत्ती बाले पनि हुन्छ। हाम्रो पुरानो संस्कार अनुसार त्यस्तो गर्नु उचित ठान्दैन। अबत गुरुमाँहरूको सत्संगतले गर्दा थुप्रै संस्कार र विश्वासमा परिवर्तन हुँदै आएको छ।

त्यसैले मेरो विचारमा वातावरण र परिस्थितिले गर्दा संस्कार नबदलेको वा पुरानो संस्कार र चरित्र फेरि-फेरि बल्झिएर आउने जस्तो छ। यदि पुरानो संस्कार जन्मेदेखि आएको मर्दा खेरि मात्रै जाने भए शिक्षा दिनु पर्ने आवश्यक नै छैन। शिक्षा दिनु पर्ने नै संस्कार र बानीमा परिवर्तन ल्याउनको लागि हो। उदाहरणको लागि एउटा बच्चा धेरै बदमास भई चोरी गरी हिंड्यो भने उसलाई बोर्डिङ्ग स्कूलमा राखी शिक्षा दिई राम्रो बानी बसाल्न सकिन्छ। उसको नराम्रो बानी हटेर पनि जान्छ।

तर कसरी। जति विदेशमा गई बसेर आएपनि, थुप्रै शिक्षा अध्ययन गरे तापनि नेपालमा आई आठ दश वर्ष जति बसेपछि यहाँकै संस्कार फेरि बल्झेर आउँछ। उदाहरणको लागि भिक्षुहरूले परित्राण पाठ गर्नु हुँदा पानी राख्ने भाँडो एउटा र सुत्र धागो समाती पाठ गर्नुहुन्छ। **परित्राण पाठ गरिसकेपछि जल दिने चलन मात्र होइन भन्तेहरूले पनि जल पिउनु हुन्छ। यो चलन बौद्ध देशमा छैन भन्ने सुन्छु, जल छर्कने, नयाँ घर उद्घाटन गर्ने बेला र विशेष उत्सवको बेला मात्र परित्राण जल राख्ने र छर्कने चलन छ भन्ने सुन्छु। नेपालमा सुत्र धागो लगाउने र जल लिने संस्कार भएको हुनाले भन्ते गुरूमाँहरूलाई पनि त्यही संस्कारले छोयो।**

एक दिनको कुरो, धर्मकीर्ति विहारमा बर्माका उपासक-उसासिकाहरूले भन्तेहरूलाई भोजन दान दियो। भोजन पछि परित्राण पाठ भयो। पाठ सिद्धिएपछि जल दिइयो। बर्माका राजदूत यो देखि अचम्म मानी हेरि राख्यो। उहाँलाई हातमा जल राखिदियो। राजदूतले हातमा जल लिएर लाटो जस्तै बसीरह्यो। उहाँले माँ गुणवती गुरुमाँसंग आफूले लिएको जल के गर्ने भनेर सोध्यो। माँगुणवती गुरुमाँ बर्माको नागरिक भएपनि दशवर्ष नेपालमा बस्नु भएपछि नेपालको संस्कारले छोईसक्यो। त्यसैले माँगुणवती गुरुमाँले पनि बर्माको राजदूतलाई भन्नुभयो- "नेपालमा परित्राण पाठ गर्ने बेला यसरी जल राख्नु पर्छ। अलिकति हातमा लिई मुखमा हाल्नुस्।" राजदूतले पनि मुसु-मुसु हाँस्दै त्यसै गर्नुभयो।

यसबाट बुझें बर्मामा यस्तो संस्कार छैन। लंकामा र थाइलैण्डमा पनि यो चलन छैन भन्ने कुरा त्यहाँबाट आउनु भएका भन्तेहरूले भन्नु भएकोले थाहा पाएँ। परित्राण पाठ गर्नेबेला कहिले काहीं जल राखेर पनि भिक्षुहरूले खाँदैनन् भन्ने सुनें। तर नेपालमा भिक्षुहरूको पुरानो संस्कार बल्झिएकोले होला जहिले पनि जल र सूत्र धागो चाहियो। परिस्थितिले गर्दा संस्कार बल्झिएर आएको उदाहरण हो यो।

पहिला पहिलाको संस्कार अनुसार भोकै बसी पूजा गर्ने, दशा हटाउनुको लागि हाँस, कुखुरा र बोका मारी पूजा गर्ने चलन अहिलेसम्म पनि हामीहरूकहाँ नभएको होइन। हिंसागरी पूजा गर्दा धर्म हुने कदापि होइन। आफ्नो मन शुद्ध भए पुग्छ। तल्लो जात मानिसले छोयो, जुठोले छोयो भनी नुहाउने बानी वा संस्कार अहिलेसम्म बाकीं छ। जुठो भात एउटा कसौंडीमा गयो भन्दै भात सबै फाल्ने संस्कार हाम्रो समूहमा बाकी नै छ।

तर अहिले भिक्षु र भिक्षुणीहरूबाट बौद्ध शिक्षा प्रचार भएकोले सत्संगतले अनपढ महिलाहरूको संस्कार पनि परिवर्तन भइसक्यो। बुद्ध पूजा गर्नेबेला नखाइकन

Downloaded from http://www.dhamma.digital

पूजा गर्नुपर्छ भन्ने चलन हटिसक्यो। खाइसकेपछि पनि बुद्ध पूजा गर्दा पूण्य प्राप्त हुनेछ भन्ने कुरा थाहा पाइसक्यो। यो उउटा नायाँ संस्कार देखिएको छ।

भऱ्याङ्ग चढ्दा र ओर्लंदा "बिन्हा:बि" भन्दै कराउँदै हिंड्ने, नाघ्यो भनी झगडा गर्ने बानी धेरै जसो घरघरमा बाकी रहेको छ। मनमा केही नभए पनि एक चोटी नाघ्दैमा के हुन्छ र !

अर्को एउटा संस्कार हामीकहाँ बाकी नै रहेकोछ। त्यो हो, पहिलो पटक छोरी जन्म्यो भने मुख अँध्यारो पार्ने बानी। पहिलो पटक छोरो नै जन्माउनु पर्छ भन्ने के छ र? आमालाई धेरै सहयोग दिने त छोरी नै हुन् आखिर! पहिलो पटक छोरी जन्म्यो भने उसले आमालाई धेरै मद्दत गर्न सक्छे। त्यसैले होला बर्मामा महिलाहरू पहिलो पटक छोरी जन्मियोस् भन्ने आशा राख्दछन्।

संस्कारको बारे लेख्दै गएमा किताब एउटा लेखे नि पुग्छ। यो संस्कार कसरी रहीरहेको भन्ने कुरो बुझ्नै गाऱ्हो छ। (अनुवादक: अ. वीर्यवती, साभार: धर्मकीर्ति, बु.सं. २५१९) ■

Congratulation!
Dharmakirti Buddhist Study Circle
on 25th Anniversary being
on the Footsteps of
Lord Buddha

MAITRY MOTORCYCLE
(THE MOTORCYCLE PEOPLE)
DEALERS IN:
Japanese & Indian Motorcycles Spares
Helmets, Boxes & Accessories
Dharmapath, South of Nagar Palika Building, Kathmandu
Phone: 214296

बुद्ध सम्वत् २५४०
बैशाख पूर्णिमा (स्वांयापुन्ही) तथा
धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी
२५ वर्ष पुगेको उपलक्ष्यमा
उत्तरोत्तर प्रगतीको कामना गर्दछौं।

ब्राइटर
टुथ पेष्ट, टुथ पाउडर र टुथ ब्रस का उत्पादक:
ब्राइटर इण्डष्ट्रिज प्रा. लि.
कमलपोखरी फोन: ४११७७६ काठमांडौ नेपाल

Downloaded from http://www.dhamma.digital

अन्ध विश्वास हटाऔं-आत्मविश्वास जगाऔं !

✍ उद्योगरत्न तुलाधर

अरूको लहलहैमा लाग्नु, ठीक बेठिक छुटयाउन नसकि उक्त विचार प्रति सहमति जनाउनु र आदिकाल देखि चलिआएको कुरा प्रति आँखा चिम्लि आफ्नो सहमती प्रकट गर्नु आदि इत्यादि विश्वास नै एक अन्धविश्वास हो।

हाम्रो देश नेपाल जो विकाशोन्मुख देश भनी चिनिन्छ यस देशको प्रगतिमा बाधा उत्पन्न हुने मूल कुरामा अन्धविश्वास पनि एक हो, जसले गर्दा हामी आफैं पनि आफूलाई विकासतिर लम्काउन सकिरहेका छैनौं। उदाहरणको लागि अन्त नगै हामी आफ्नै परिवार भित्रका कुराहरूलाई लिन सकिन्छ। जस्तै: हाम्रो परिवारका कुनै सदस्यहरू विदेश भ्रमणबाट थकित भई आइपुग्यो, संयोगवश उक्त दिन मंगलवार वा शनिवार पऱ्यो अथवा भ्रमणबाट फर्किंदा सातौं दिन वा नवौं दिन पऱ्यो भने, उक्त व्यक्तिले घरको संघार नाघ्यो भने अलक्षिण हुन्छ, घरमा आपत-विपत र भयले वास लिन्छ भन्ने आदि इत्यादि कुराले गर्दा उक्त व्यक्तिलाई बाहिरै वास बस्न बाध्य गराइन्छ। त्यस्तै कहिं बाहिर जाँदा बिरालो, साँपले बाटो काट्यो, राती कुकुर रोयो भने अपसकुनको संकेत मानिन्छ। यिनै अन्धविश्वासका कुराहरूले गर्दा कतिलाई आफैंमा एक किसिमको डर, भय, त्रास उत्पन्न भैरहेको महशुस भई रहेको हुन्छ। जसले गर्दा त्यस्ता व्यक्तिहरूले आफूमा भएको विश्वास पनि विस्तारै गुमाउँदै जानु परिरहेको हुन्छ र आफ्नो विकास आफैले गर्न सकिरहेको हुन्दैन। आफूले आफ्नो विकास गर्न नसक्नु एक परिवारको विकास हुन नसक्नु हो। त्यस्तै परिवारको विकास नहुनु भनेकै एक सिंगो समाजको विकास नहुनु हो। यिनै कुराहरूले अनुमान लगाउन सकिन्छ कि एक समाजको विकासमा अवरोध उत्पन्न हुनु भनेको हाम्रो जस्तो विकाशोन्मुख देशलाई विकासको बाटोमा वा उन्नतिको बाटोमा अग्रसर गराउन नसक्नु हो। यो हामी नेपालीहरूको लागि एक दु:खदायी कुरा हो।

यी कुराहरूमा हाम्रो परिवार र समाजले मात्र होइन यसमा हाम्रा वैदिक धर्मले पनि महत्त्वपूर्ण भूमिका निभाइरहेको हुन्छ। मानिसको जीवनमा धर्म भनेको उसको जन्म संगै जोडिएको हुन्छ जसले गर्दा धर्मको आडमा उसले अन्धविश्वासमा परी प्राणी हिंसा शारीरिक पिडा, शोषण आदिमा सहभागि भइरहेको हुन्छ। त्यसैले आखिर यस्ता कुरूती, अन्धविश्वासलाई कसरी हटाउन सकिन्छ त? आफ्नो विकाश कसरी गर्न सकिन्छ त? हामीहरूले यस कुरामा केहीक्षण विचार गर्न सक्नु पर्छ।

> **आफ्नो भरोसा आफैं बनौं, आफ्नो भरोसा बन्न पहिले आफू भन्ने व्यक्तिलाई शुद्ध पारौं।**

यी कुराहरू गर्दा हामी यो त केही गाऱ्हो कुरो होइन भन्ने ठान्छौं, तर व्यवहारमा उतार्न उत्तिकै कठीनाई पनि पर्छ।

यसको लागि हामी **आफ्नो भरोसा आफैं बनौं, आफ्नो भरोसा बन्न पहिले आफू भन्ने व्यक्तिलाई शुद्ध पारौं।** जसले आफूलाई शुद्ध, पवित्र बनाउन सकिन्छ उसले आफ्नो परिवारलाई शुद्धता तिर अग्रसर गराउन सक्छ। त्यसैले आफूलाई अन्धविश्वास, कुरूतीको जालोबाट मुक्त गरौं, आफैंमा एक आत्माविश्वास जगाई अन्धविश्वासलाई जरै देखि उखेलौं। यही बुद्धको धर्म हो, उपदेश हो।

(अनुवादक: सुनिल तुलाधर, साभार: धर्मकीर्ति, बु.सं. २५२२)

■

"सुमार्गमा लागेको चित्तले आफूलाई जति उपकार गर्दछ त्यति उपकार बाबु आमा र कुटुम्बले समेत गर्न सक्दैनन्।" -धम्मपद

Downloaded from http://www.dhamma.digital

बौद्ध सम्राट अशोक

✍ रचना शाक्य

सम्राट अशोकको नाम नसुन्ने व्यक्ति शायद विरलै होला। किनभने बुद्धधर्मको पुनस्थापनाको लागि उनले गरेका त्याग र बलिदान बारे हामी विभिन्न शिलालेख, स्तम्भ तथा इतिहासबाट थाहा पाउन सकिन्छ। यस्को ज्वलन्त उदाहरण लुम्बिनी कपिलवस्तु स्थीत अशोक स्तम्भ, राम ग्राम स्थित भत्किएका स्तूप शिलालेखहरू आदि। उनको यही स्तम्भको कारणले गर्दा लुम्बिनी नेपालमा पर्छ भनि प्रमाण देखाउन सकेको छौं। उनले बुद्धको शितलमय शान्ति सन्देह फैलाउनको लागि तन, मन, धन तथा छोरा-छोरी समेत अर्पण गरे। अत: यस्ता महान् व्यक्तित्वको बारेमा केही कुरा जानि राखौं।

राजा विन्दुसारको १६ जना रानीहरू र १०१ जना छोराहरू थिए। विन्दुसारको् जेठा छोराको नाम सुमन थियो । मौर्य वंशीय रानी धम्माको तर्फबाट अशोक र तिस्स कुमार थियो। राजा विन्दुसारले छोराहरू बीच झगडा नहोस् भनेर सबैलाई एक एक प्रान्त राज्य गर्न दिएका थिए। जस अनुसार अशोकलाई अवन्ति देशको उज्जैन नगर (साँची) दिए। उनको जेठो रानी वेदिस महादेवी पनि बौद्ध नै थिए। उनी विडुड्भको आक्रमणबाट भागेर आएका शाक्य वंशी नै थिए। साँचीको राज्य रानीलाई सुम्पेर राजा अशोक विरामी बाबु काहाँ आए। आफ्नो बाबुको राज्य पातलीपुत्र पुग्नासाथ विन्दुसार राजाको मृत्यु भयो। बाबुको शेष पश्चात राजकुमार अशोकले आफ्नै भाई तिस्स कुमार बाहेक बाँकी ९९ जना दाजुभाईहरूको हत्या गरेर राज्य आफ्नो हातमा लिए। उनको यस्तो क्रुरपनको कारणले उनलाई "चण्डालशोक" पनि भनियो। राजकुमार अशोकले राजा नबनी चार वर्षसम्म राज्य गरे र पछि बुद्धको परिनिर्वाणको २१८ वर्ष पछि राज्यविषेक गरेर चक्रवर्ती बन्ने घोषणा गरे। उनले राज्य जित्ने क्रममा कलिङ्ग देशमा हमला गर्दा कलिङ्गका जनताहरूले चण्डाल राजाको अधिनमा बस्नु भन्दा देशको लागि मर्नु बेश भनेर युद्ध गर्न थाले। यो कुरा थाहा पाएर राजा अशोकले हेर्न जाँदा रगतको खोला र नरसंहार देखेर त्रसित भए। उनलाई ज्यादै शोक र पछुतो लाग्यो। निग्रोध श्रामणेरसंग भेट हुँदा "के गरेमा मनलाई शान्ति हुन्छ?" भनेर सोधे। निग्रोध श्रामणेर राजा अशोकको दाजु सुमन राजकुमारको छोरा थिए। निग्रोध श्रामणेर आमा सुमनाको पेटमा हुँदा नै पिता सुमनकुमार को हत्या भएको थियो। त्यसैले रानी त्यहाँबाट भागेर एउटा गाउँमा गएर बसेकी थिई। ७ वर्षको उमेरमा निग्रोध श्रामणेर अरहन्त भएका थिए। राजाले सोधेको प्रश्नको उत्तर दिँदै श्रामणेरले् भने "अप्रमादी (होसियारी, जागरूक)हरू कहिल्यै मर्दैनन्। जबसम्म अरूलाई मार्छौ, अशान्ति हुन्छ र आफूले आफ्नो राग, द्वेष, मोहलाई मारी आफूलाई जितेमा मात्र मनमा शान्ति हुन्छ।" यो सुनेर राजा अशोक तरवार त्यागेर बौद्ध बने। यो खवर सुनेर कलिङ्गका जनताहरूले लडाई रोकेर असल राजाको अधिनमा बस्न रूचाए। यसै दिन राजा अशोक चक्रवर्ति बन्यो। र उनलाई "देवान प्रिय", वा "धर्माशोक" भनियो। उनले पातलिपुत्र नगरमा "अशोकाराम महाविहार" बनाएर ६० हजार भिक्षुहरू राखे । जम्वूदिपको ८४ हजार नगरमा ८४ हजार विहार र ८४ हजार चैत्य स्थापना गरे। जसको अभिभारा ईन्द्रगुप्त स्थविरले लिनु भयो। यस निर्माणको कार्य तीन वर्ष लाग्यो।

> **"धनि होस् वा गरिब जसले आफ्नो सन्तानलाई बुद्धशासनमा प्रव्रज्या गर्छ ऊ मात्र बुद्धको अंशभागी हुन्छ।"**

एकदिन राजाले भिक्षुहरूलाई आफू बुद्धको अंशभाग लिने व्यक्ति भए कि भनेर सोध्दा मोग्गलिपुत्र तिस्स स्थविरले "**धनि होस् वा गरिब जसले आफ्नो सन्तानलाई बुद्धशासनमा प्रव्रज्या गर्छ ऊ मात्र बुद्धको अंशभागी हुन्छ।** तपाई त केवल वस्तुदान दिएर उपस्थापक मात्र हुनु भयो" भने त्यसैले उनको छोरा महेन्द्रले आफू भिक्षु हुने विचार व्यक्त गरे। तब उनले आफ्नो छोरा महेन्द्रलाई प्रव्रज्या गर्ने स्वीकृति दिए। उनका भाई तिस्सकुमार पहिले नै "महा धर्मरक्षित स्थविर" कहाँ भिक्षु बनिसकेका थिए। दाजु भिक्षु बन्ने कुरा सुनेर उनका छोरी संघमित्ता पनि भिक्षुणी बने। उनका ज्वाई अग्गिब्रम्ह

Downloaded from http://www.dhamma.digital

पनि पहिले नै भिक्षु बनि सकेका थिए। र संघमित्ताका छोरा सुमन कुमार पनि तिस्स कुमार संगै भिक्षु बनि सकेका थिए। यसरी अशोक राजाको राज्यभिषेकको ६ वर्षमा आफ्ना महेन्द्र र छोरी संघमित्ता प्रव्रजित गरी बुद्धको अंशभागी बने।

अशोक राजाको पालामा भिक्षुहरूलाई धेरै लाभ सत्कार प्राप्त भएकोले अन्य धर्मावलम्वीहरूले आफै बौद्ध भिक्षु बनेर लाभसत्कार भोग गर्न थाले। जस्ले गर्दा नियम विग्रन थाले। सबैले आ-आफ्नो तरिकाबाट कार्य गर्न थाले जसले गर्दा भिक्षुसंघमा मलिनता आउन थाले। जसले गर्दा भिक्षुहरूले उपोसथ, पवारणा गर्ने काम गर्न छोडे। राजाले सबै भिक्षुहरूलाई उपोसथ र पवारणा गराउन मन्त्रीहरूलाई आदेश दिएर पठाए। मुर्ख मन्त्रिहरूले उपोसथ गर्न नचाहेका भिक्षुहरूलाई भकाभक मार्न थाले। जसले गर्दा शुद्ध भिक्षुहरूले पनि प्राण त्यागनु पऱ्यो। यो खबर उनका भाई तिस्स स्थविरले राजा समक्ष पुऱ्याए। यो सुनेर राजालाई ज्यादै दु:ख र दाह भयो। र उनले यस्को पाप कस्लाई लाग्छ भनेर धर्म विनयले निपुर्ण भएको, अर्हन्त मोग्गलिपुत्र तिस्स भन्तेलाई सोधे। भन्तेले आफूले थाहा नभईकन हुन गएको कार्यमा पाप लाग्दैन भन्नुभयो। अनि शुद्ध बौद्ध हो भनेर एकिन गरेपछि मात्र उनको सहायताले सबै भिक्षुहरूलाई भेला गरेर साच्चैको र शुद्ध बौद्ध भिक्षु को हो भनेर छुट्टाउने काम शुरू गर्न थाले। "भगवान बुद्ध के वादी हो" भनेर सोधेको प्रश्नमा "भगवान बुद्ध विभज्जवादी वा छुट्टा छुट्टै विभाजन गरी देशना गर्न हुने हो" भनेर जवाफ दिनेहरू शुद्ध भिक्षु ठहरिए र त्यस्तो जवाफ दिन नसक्ने नक्कली ठहरिए र त्यस्ता व्यक्तिहरूलाई चिवर फुकाल्न लगाई देश निकाला गरेर पठाए। र शुद्ध भिक्षुहरू भेला गराएर उपोसथ गराए। यसरी अशोक राजाले भिक्षु शासनलाई शुद्ध बनाएर र तेस्रो संगायना पटनाको अशोकाराम विहारमा सम्पन्न गरीयो।

यसरी बौद्ध सम्राट अशोकले बुद्ध धर्मको शुद्धी र पुनरूत्थान गरेर ३७ वर्षसम्म राज्य गरे। अत: हामीले सम्राट अशोकलाई बुद्ध धर्मको पुनरूत्थानकर्ता भन्न सक्दछौ। जसको प्रमाण अशोक स्तम्भ र अन्य प्राप्त शिला लेखहरू आदि हुन्। ■

२५४० औं बुद्ध पूर्णिमा
तथा
धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीको रजत जयन्तिको
शुअवसरमा सम्पूर्ण
महानुभावहरूलाई शुभ-कामना
व्यक्त गर्दछौं।

चिराग फोम ईण्डष्ट्रिज पा. लि.
बालाजु औद्योगिक क्षेत्र, काठमाडौ
फोन: ४२०७७३/२७२३८४

We wish all the best on the
occasion of
New Year 2053
&
2540 Vaisakh Full Moon Day
Prabin Shakya

PRASANG
ENTERPRISES
TEKU, KATHMANDU, NEPAL
PHONE: 232834
SUPPLIER & DEALER OF HARDWARE & SANITARY GOODS

Downloaded from http://www.dhamma.digital

"स्वच्छ जीवन-शीलपालना"

✎ ज्ञानेन्द्र महर्जन

स्वच्छ जीवन प्रत्येक व्यक्तिको विचार, धारणा, परिभाषा र सिद्धान्तमा फरक फरक हुन सक्छ।

स्वच्छ जीवन भनेको के हो? स्वच्छ जीवन कस्ताले विताउन सक्छन् र सो प्राप्त गर्न के के गर्नु पर्छ भन्ने कुरामा भने धेरै नै अनभिज्ञ रहेको पाइन्छ।

जन्म लिंदा त मानिस कुनै सिद्धान्त विचार लिएर जन्मेको हुँदैन। स्वच्छ रूप मै जन्मछन् । तर वाहिरको दूषित वातावरणको कारण लोभ, द्वेष, मोहलाई अंगाली एक एक गरी क्रमै सँगै शीलहरूको उलंघन गर्दै दूषित जीवनको बाटोमा लम्कन्छ। र पछि आफू अन्धकारमा पाउँदा आफैंले विचार गर्छ स्वच्छ जीवन के हो? अनि सम्झी बुझी उसले आफू दूषित खाल्डोमा परेको अनुभव गर्छ त्यसपछि विभिन्न सुधारका कार्य गर्न खोज्छन्।

त्यसैले आफ्नो मन शुद्ध गरी अरूलाई हित र कल्याण गर्न र दुःखबाट मुक्त भै निर्वाण प्राप्त गर्न स्वच्छ जीवन जीउनु पर्ने हुन्छ। यसको लागि शीलको अत्यावश्यक हुन्छ। विना शील यसको विचार समेत पनि संभव हुँदैन।

बुद्धको शिक्षा अनुसार सदाचारी भै बस्ने, आफू र अरूलाई दुःख हुने कार्य नगर्ने, अनुशासित भै बस्ने नियमलाई शील भनिन्छ। शील मनुष्यको व्यवहारिक जनजीवनको प्रत्येक पाइलामा आवश्यक र उपयोगी हुन्छ। शील-पञ्चशील, अष्टशील, दशशील इत्यादि विभिन्न प्रकारका छन्। शील धर्मको कानून, स्वच्छताको माध्यम, अनि मानव र पशु छुट्याउने साधन हो। भनिन्छ "सीलं सन्तं, सीललं सीतलं, सीलं सुखं" अर्थात् शीलबाट सन्त, शीतल, आनन्दित र सुखानुभव हुन्छ।

बुद्धधर्म अनुसार पञ्चशील अंगाल्नु (सम्भव भए अष्टशील र दसशील समेत) दश अकुशल कर्म नगर्नू नै शील पालना गर्नु हो। दश अकुशल कर्म यस प्रकार छन्:-

- काय (शरीर) बाट हुने-(१) हिंसा (२) चोरी (३) व्यभिचार
- वचनबाट हुने (१) झूथ (२) चुक्लि (३) कडा वचन (४) फजूल कुरा
- मनबाट हुने-(१) दृढ लोभ (२) बैरभाव (द्वेषभाव) (३) मिथ्यादृष्टि

> चंचल चित्त गरी दुराचारी भै सयौं वर्ष जीउनु भन्दा शीलवान ध्यानी भै एक दिन वाच्नु श्रेयस्कर र मूल्यवान

शील र स्वच्छ जीवन नङ्ग र मासुको सम्बन्ध भै एक अर्काको पुरक हुन्छ। सही शान्ति र स्वच्छताको सुखी जीवन उसैले भोग गर्दछ जसले शील पालनका साथ साथै क्लेशबाट मुक्त हुन्छ र जिउने कला जान्दछ। स्वच्छ जीवन धर्मको प्रतीक र मानवताको चिन्ह हो। स्वच्छ जीवन स्वयम् सुख पूर्वक वाच्ने मात्र नभई उसलाई पनि सुखसँग वाच्न दिने साधन र माध्यम हो। तर आजको संसार पागल भएर दौडिदै वास्तविक स्वच्छताबाट टाढा बसेर अधिक दूषित भइरहेछ। स्वयम् पनि दूषित भएर अरूलाई पनि दूषित बनाएका हुन्छौं। अनित्य नबुझी असन्तुष्टी, स्वार्थीपन, अन्धविश्वास, क्रोध, लोभ, वासना, भय, इर्ष्या र अहंकार आदि मनोविकारहरूको प्रतिस्पर्धाको शिकार बनेर हामी हत्या, चोरी, व्यभिचार, झूठो बोल्ने, कपटी, चुक्ली, परनिन्दा, काम नलाग्ने र कठोर वचन बोल्ने आदि गरी क्रमैसँग शीलहरू भंग गर्दै दूषित वातावरण तिर लाग्छौं। यसरी शरीर मन र वचनले गर्ने पाप गरी आफ्नो मन अन्तर द्वन्दमा राख्छौं। यसले आफ्नो स्वच्छता त हरण गर्छ गर्छ साथ साथै उसको स्वच्छतामा समेत आघात पुऱ्याउछ अनि परिणाम अन्धकारमय हुन्छ। अज्ञानतावश हामीहरू यस्ता अन्धकारको बाटोमा हिंडिराखेको हुन्छौं।

Downloaded from http://www.dhamma.digital

त्यसैले बुद्धशिक्षालाई बुझेर के ठीक के बेठीक छुट्याई सही बाटो तिर लाग्नु पर्दछ।

"यो चे वस्ससतं जीवे-दुस्सीलो असमाहितो।

एका हं जीवितं सय्यो-सीलवन्तस्स झामिनो।" (११०)

अर्थात् **चंचल चित्त गरी दुराचारी भै सयौ वर्ष जीउनु भन्दा शीलवान ध्यानी भै एक दिन बाच्नु श्रेयस्कर र मूल्यवान हुन्छ।** त्यसैले बुद्धी पुऱ्याई भौतिक सुख र क्षणिक सुखको परिणाम दुःख, रोग, पाप, अज्ञानतालाई तुच्छ मानेर त्याग गरी आफूलाई राम्रोसँग दमन गर्न सक्यो भने अति दुर्लभ स्वामित्व पनि प्राप्त हुन्छ। त्यसैले हामी दूषित वातावरणमा सयौं वर्ष बाच्नु भन्दा छोटो समय मै स्वच्छ जीवन बिताऔं। बुद्धशिक्षा अंगाली शीलवान भै मूल्यवान जीवन बिताऔं। जसले स्वच्छ जीवनको लागि शीलपालना गर्छ उसलाई शीलले सदा रक्षा गरी स्वच्छता प्रदान गर्दछ। ■

काठको कलात्मक झ्याल, ढोका,
आँखिझ्याल, मूर्तिहरूका
साथै
आधुनिक ढंगबाट काठलाई सिजन
गरि तयार गर्ने एक मात्र प्रतिष्ठान
काष्ठ कलाको उद्योग :

उड कार्भिङ इण्डष्ट्रिज प्रा. लि.
पाटन औद्योगिक क्षेत्र
फोन नं. ५-२१४४७, ५-२३७६८
फ्याक्स नं. ९७७-१-५२७७३०

Downloaded from http://www.dhamma.digital

विद्वान कसलाई भन्ने ?

✍ विकासरत्न तुलाधर

साधारण अर्थमा विद्वान भन्नाले धेरै विद्या हासिल गरेको, धेरै शिक्षित, तत्ववेत्ता, तत्वज्ञलाई भनिन्छ। त्यसो भए धेरै विद्या हासिल गर्दैमा, धेरै शिक्षित हुन्दैमा,तत्ववेत्ता हुन्दैमा, तत्वज्ञ हुन्दैमा सच्चा अर्थमा विद्वान हुन्छ त ? त्यसो भए साँच्चैको विद्वान कसलाई भन्ने त? यो प्रश्नको उत्तर दिनु सजिलो छैन।

बुद्धको समयमा पनि "विद्वान कसलाई भन्ने" बिषयमा पिंगलकोच्छ ब्राह्मणले बुद्धसंग प्रश्न गरेका थिए। पिंगलकोच्छ ब्राह्मणले त्यस समयका विद्वानहरू पूर्ण कश्यप, संजय बेलट्ठिपुत्र, निगंधनाथ पुत्रहरू विद्वान, धर्मात्मा हो कि होइन भनी बुद्धसंग प्रश्न गर्दा बुद्धले तिनीहरू विद्वान धर्मात्मा हो वा होइन नभनी ५ प्रकारका विद्वान, धर्मात्मा, भिक्षु, प्रवजित बारे आफ्नो विचार प्रकट गर्नु भएको थियो।

> **"जुन मानिस आफूलाई ज्यादै बुद्धिमान सम्झन्छ त्यो मानिस त्यत्तिनै मूर्ख हुन्छ।"**

१. संसारको दु:ख देखेर
यो संसार दु:खको घर हो भनी संझी यसबाट मुक्त हुन श्रद्धा पूर्वक प्रवजित हुन्छन्। पछि लाभ, सत्कार, सम्मान पाए पछि आफूलाई ठूलो सम्झि अहंकारी भएर आउँछन् र अरूलाई तुच्छ सम्झन्छन्। यस्तालाई धर्मात्मा, विद्वान्, प्रवजित भनिन्दैन। यिनीहरू निर्वाण मार्गबाट टाढा हुन्छन्।

२. एक थरी लाभ सत्कारमा आफूलाई भुलाउँदैनन्, यसबाट टाढा रहन्छ, शील पालना गरी शीलवान भई बस्छन्। तर अरूलाई दुशील सम्झन्छन्। यस्ता व्यक्तिलाई पनि धर्मात्मा, विद्वान्, प्रवजित भनिन्दैन। यिनीहरू पनि निर्वाण मार्गबाट टाढा रहन्छन्।

३. एक थरी लाभ सत्कारबाट टाढै रहन्छ, शीलवान हुन्छ साथै ध्यान भावनमा निपूर्ण हुन्छ। तर आफू एक जना मात्र ध्यानी सम्झि अरूलाई ध्यान नगर्ने भनी घृणा गर्छन्। यस्तालाई पनि धर्मात्मा, प्रवजित, विद्वान भनिन्दैन। यस्ता व्यक्तिहरू पनि निर्वाण मार्गबाट टाढै नै रहन्छ।

४. एक थरी लाभ सत्कारबाट टाढा रहन्छ शीलवान अनी ध्यानी हुन्छ, साथै कुरा गर्न जान्ने, काम गर्न जान्ने, उपदेश दिन जान्ने हुन्छ। अनी आफू मात्र बुद्धिवान र ज्ञानी सम्झन्छ र घमण्ड गर्दछ, अरूलाई अज्ञानी सम्झन्छन्। यस्ता व्यक्तिलाई पनि धर्मात्मा, विद्वान, प्रवजित भनिन्दैन।

५. अर्का थरी लाभ, सत्कारबाट टाढा रहेर शील, पालना गरी ध्यान गरी शील, समाधि, प्रज्ञालाई बलियो पारी कर्तब्यपरायण भएर मेहनत गरी अरहत हुन्छन्। यिनीहरू अरूको मूल्याङ्कन गर्दैनन्, अरूलाई नीच, तुच्छ, अज्ञानी सम्झदैनन्, अरूलाई घृणा पनि गर्दैनन्, यस्ता व्यक्तिहरू निर्वाण मार्गमा अग्रसर हुन्छन्।

यसबाट हामी थाहा पाउन सक्छौं कि जो व्यक्ति अहं भाव त्यागि घमण्डी नभई सबैलाई आफू सरह ठानी आफ्नो कर्म (कार्य) गर्दै जान्छ, तिनीहरू निर्वाण मार्गमा अग्रसर हुन्छ। त्यसैले भोल्टेयरले भनेका छन्- **"जुन मानिस आफूलाई ज्यादै बुद्धिमान सम्झन्छ त्यो मानिस त्यत्तिनै मूर्ख हुन्छ।"** त्यसैले हामीले जुन मानिस बुद्धिमानी भएर पनि घमण्ड गर्दैनन्। तिनीहरू नै हाम्रा सच्चा विद्वान, धर्मात्मा, प्रवजित भन्न सक्छौं। यि कुराहरू गृहस्थीमा बस्नेहरूलाई पनि उत्तिकै लागू हुन्छ। बुद्धले २५०० वर्ष अगाडि भन्नु भएको कुराहरू आज पनि उत्तिकै सम-सामयिक छ। गृहस्थीमा बस्नेहरूले पनि घमण्डी नभई अहं भाव त्यागी सबैलाई आफू सरह ठानेर आफ्नो कर्म गर्दै गएमा धेरै समस्याको अवश्य समाधान हुने थियो होला।

■

Downloaded from http://www.dhamma.digital

Best Wishes on the Auspicious Occasion of the Silver Jubilee Anniversary of Dharmakirti Buddhist Study Circle

NEPAL PRESS

6/598 Shukrapath, New Road, Kathmandu, NEPAL
Tel: 221032
Fax: (+977-1) 225450

Congratulations!
Dharmakirti Buddhist Study Circle on 25th Anniversary and Happy Vaisakh Festival

Hotel Gautam

P. O. Box No. 1241, Kantipath, Jyatha, Kathmandu, Nepal
Tel. : 244515, 244516, 244517, & 222602 Fax : 00-977-1-245232

We Congratulate Dharmakirti Buddhist Study Circle on Completing 25th Successful Years!

mazda

AWAI AUTO TRADING CO.

STOCKIST & GENERAL SUPPLIERS OF SPARE PARTS, ACCESSORIES, TYRE TUBES & BATTERIES FOR TOYOTA, NISSAN, MITSUBISHI, SUZUKI, ISUZU MAZDA

P. O. BOX 1241, JYATHA, KANTIPATH, KATHMANDU, NEPAL.
TEL : 227015, 243015, FAX : 977-1-245232

TOYOTA MITSUBISHI MOTORS NISSAN ISUZU SUZUKI

Downloaded from http://www.dhamma.digital

ACTIVITIES OF DHARMAKIRTI

✎ **Present by Soviet Ratna Tuladhar**

Dharmakirti

Dharmakirti is one of the most active and influencial Buddhist Organisation in the Kathmandu valley. It has thousands of member actively participating in its regular activities. Though primarily Theravadan in nature, Dharmakirti has always respected other sects of Buddhism and has thus been able to harmonize these sects with different activities. It was founded under the guidance of Anagarika (Bhikkhuni) Dhammawati in 1965. Dharmakirti in the name coined to different activities and commitees run under Dharmakirti Vihar, a Buddhist nunery located near an old Buddhist Vihar named Shreeghaa Vihar, situated at Naghal Tole, the downtown Kathmandu.

Dharmakirti is run by donations given by the members at different time for different activities. The regular activities are founded with the fund raised from the membership fees.

Dharmakirti comprises following commities: Dharmakirti Vihar, Dharmakirti Buddhist Study Circle, Dharmakirti Magazine, Dharmakirti Publication, Dharmakirti Library, as well as Dharmakirti Health Service.

Dharmakirti family always remember one sentence, that is:

"Dharmakirti Believes in Works, Rather than in Words"

Dharmakirti Vihar:

Dharmakirti Vihar arrange the Buddha Puja in and out of vihar. Buddha Puja consists of worshipping and making offering to the Buddha considering him as the Great Teacher. It also includes preaching and sermons. The sermons are generally concerned with everyday life, morality, ehics and Buddhist views on the same. It is held at the vihar five times a month.

Dharmakirti Buddhist Study Circle:

Dharmakirti Buddhist Study Circle is the youth section of the Dharmakirti Vihar established in 1972 under the chairmanship of Anagarika (Bhikkhuni) Dhammawati. Membership in this circle is open to all those interested in the study of Buddhism.

The members of this circle meet every saturday morning. Ven. Ashwoghosh, Anagarika Dhammawati & other Buddhist scholars give discources on the Pragmatic aspects of Buddhism and also provide moral instructiion. Many different topics, the importance of morality in daily life, scientific and metapysical view of life, role of ethics and morality in the society, intellectual discussions on different

Downloaded from http://www.dhamma.digital

aspects of Buddhism and Buddhist literature, etc. are being discussed without any prejudice.

The member of the circle go out to villages and held seminars & Buddhist programmes.

Dharmakirti Monthly:

"Dharmakirti" is a monthly multilingual magazine with Ven. Ashwoghosh as the chief editor, Anagarika Dhammawati as the publisher. It has wide circulation in and out of the Kathmandu valley. Above 2000 people are regular subscriber of this magazine. It is published on every fullmoon day (Poornima) with nominal annual charges and special membership is given to those who donate more or equal to an amount of Rs. 1,000.00.

Dharmakirti Publication :

With more than 168 publications to its credit, Dharmakirti has became one of the leading publishers of Nepal. As far as Buddhist literature is concerned, Dharmakirti has published a great number of books.

All the publications of Dharmakirti are distributed free to the member of Dharmakirti Publication, which one can become by subscribing only nominal charges annually. Non-members, on the other hand, can buy these books.

Dharmakirti Library:

It has thousands of books on Buddhism. It's open every saturday morning.

Social Activities:

As a religion without practice does not have any importance, the Vihar is very actively involved in various **Social Activities.** Some of them are Free Health Check-up, Welfare activities at orphanage, Welfare activities at Tuberculosis Hospital, distribution of fruits & biscuits in hospital, Donation to the schools & vihar, Donation to the victims of earthquake, Activities on health education, Blood donation, Training in handicrafts & sculptures, Adult education, Sanitary programme etc.

The Young members of vihar ocasinally presents dramas related with Buddhism. The dramas presented by the vihar have been extremely popular.

Dharmakirti family always remember one sentence, that is:

"Dharmakirti Believes in Works, Rather than in Words"

■

Best Wishes!

VINEX SPORTS GOODS
(MEERUT)

CONTACT:

☎ : 244820

Sports point

SPORTS & MUSICAL GOODS
(Wholeseller & Retailer)

Rash Man Tuladhar

12/138 Ason, Nhaikantala, Kathmandu, Nepal

Downloaded from http://www.dhamma.digital

THE MESSAGE OF VAISAKH POORNIMA

✎ Chandresh Tuladhar

Vaisakh Poornima is an auspicious day for Buddhists all over the world. It is an immortal day to be kept in mind when Lord Buddha was born at Lumbini orchard in the year 623 B.C., when Lord Buddha procured the Enlightenment at Bodh Gaya in the year 588 B.C., when Lord Buddha attained Nirvana at Kushinagar in the year 543 B.C., To the Buddhist in Nepal and India, the day is widely known as Buddha Poornima (Full moon day) as will as New Buddha Era.

In Nepal both the Hindus and the Buddhists visit the Swayambhu temple on this day in order to pay homage to the Religious Leader who revealed the eight -fold path, also known as the 'Arya Astangik Marga', to Nirvana in order to do Buddha Puja. Almost all Buddhists flock to the Anandakuti Vihar situated towards the north-west of Swayambhu temple. Some Buddhists warm into Vihars of Bhikshus and Nuns for Buddha Puja in order to pacify their minds. Whenever you go you only get to see gay faces on this day. At the window sill of each and every house you pass by, a portrait of Lord Buddha is sure to great your gaze. The sereme exquisite portrait pacific the minds of all who see it!

Only with the fulfillment of the Dasa Pararamitas, the ten perfections, can one achieve Nirvana, the ultimate aspirations!

On this day, most Buddhist endeavor to abide by the Pancha Seela, the five precepts, some by the Asta Seela, the eight precepts, and a few by the Dasa Seela, the ten precepts. Since Pancha Seela is most observed of the precepts, a brief explanation of it is necessary for those who do not know anything about the precepts. The five precepts that constitute Pancha Seela as follows:

a) I undertake to observe the precept of abstaining from killing living beings,
b) I undertake to observe the precept of abstaining from taking things not given,
c) I undertake to observe the precept of abstaining from sexual misconduct,
d) I undertake to observe the precept of abstaining from false speect, and
e) I undertake to observe the precept the precept of abstaining from liquor that would cause intoxication and headlessness.

Along with these precepts, they also endeavour to fulfill the Dasa Paramitas, the ten perfections, which all the Bodhisattvas posses. These ten perfections as practised by all Buddhists who wish to attain Nirvana through one of the three Yanas, vehicles. The three Yanas are as follows:

Downloaded from http://www.dhamma.digital

a) Samma Sam Buddhahood: In this world, the appearance of a Samma Sam Buddha is an extremely rare possibility. A person who aspires to become a Samma Sam Buddha should, first of all, make a firm resolution and verbal expression for his object in the presence of the Buddhas. Then, he must receive the proclamation or nomination from a Buddha who will publicly declare him to become a Samma Sam Buddha in the future.

b) Pratyak Buddhahood: Pratyak Buddha is one who attains Nirvana without any spiritual assistance from external sources. He does not posses the ability to enlighten others like the Samma Sam Buddha's and Arhants do. During the existence of Samma Sam Buddha, Pratyak Buddhas cannot appear. Only one Samma Sam Buddha arises at a time, but several Pratyak Buddhas can appear at the same time. To become a Pratyak Buddha, one should practise the ten perfections, and

c) Arahant: This Yana is comparatively an eased one and is open for both men and women. Arahant is one who has totally eradicated all the defilement's and is therefore worthy of reverence and offerings. Since he has attained the ultimate realization, he is also capable of rending spiritual assistance to others for their liberation. The ten perfections should be practised in order to achieve.

The Dasa Paramitas, ten perfections, mentioned above are as follows:

a) Dana - Charity to the needy
b) Seela - Morality one's mind
c) Naiskramya - Renuciation of worldly pleasures
d) Pragyan - Wisdom (knowledge) of the four 'Noble Truths'
e) Viriya - Perseverance to vanquish the Mara (passions)
f) Chaeyanti - Patience, endurance of suffering inflicted by others
g) Satya - Truthfulness in thought word, and deed
h) Adhisthana - Determination to achieve one's goal, eg. Nirvana
i) Maitri - Loving-kindness towards all living creatures
j) Upekshya - Equanimity in one's deals with others.

Even partial fulfillment of these Dasa Paramitas will affect one's faith and one's invalid superstitions habits (Sanskara). This will certainly boost up the person's luck in his future life (Karma).

Hence, we must observe the ten perfections not only on Sabbath days but on each and every day of our lives! The quality of happiness produced by the observance and fulfillment of these Dasa Paramitas is of the most refined, supreme, and unique form. So, **all us must try out best to observe and fulfill the Das Paramitas, the ten perfections, on each and everyday of our lives but especially on the Vaisakh Poornima day! Only with the fulfillment of the Dasa Pararamitas, the ten perfections, can one achieve Nirvana, the ultimate aspirations!**

(Courtesy: Dharmakirti; Buddha Era 2519 Issue)

■

Downloaded from http://www.dhamma.digital

CHARACTERISTICS OF BUDDHA

✎ **Prakash Bajracharya**

Certain scholars think that Buddhism is an offset branch of Hinduism, because both of these religions believe in re-incarnation, action (*kamma*) and meditation. However, this idea is not true as Buddhism has its own characteristic features that are unavailable in other religions.

In fact, Buddhism is not a religion in a layman-sense because it does not believe in super human beings, the gods. Further, in contrast to other religions, it does not believe in an immortal soul (*atman*), although there is rebirth in Buddhism.

One should not depend upon others (i.e. upon fate makers, gods, lucks, etc.) for his own progress, Even the Buddha accepted that he was a guide not a god.

A unique feature of this religion is its emphasis on free thinking. The Buddha said, "One should not follow any idea or do anything merely because these are told by superiors, or traditional, or written in divine-books. One has to use his own brain, before accepting anything or any idea whether it is acceptable or not. That is why there is no such a book in Buddhism like Bible, Veda, Kuran, etc. to which the followers must have to believe and do anything that are written in black and white.

Buddhism always follows the middle path, avoiding the two extremities in every action and every idea. Hence, according to this religion, one would succeed to rich the destiny, called *Nibbana,* neither being too much luxurious nor bearing too much sufferings. Hence, in contrast to our local views, Buddhism neither strictly forbid to kill nor strictly forbid to be a carnivore. There are certain conditions that must be fulfilled informing a killing, called *Himsa.* Similarly one can eat meat in certain special situations. Even the Buddha had eaten meat, as described in *Tripitaka* (the sacred book of Buddhists).

Buddhism always encourages to perform owns duty. **One should not depend upon others (i.e. upon fate makers, gods, lucks, etc.) for his own progress, Even the Buddha accepted that he was a guide not a god.**

One should not get attached to anything excessively, as all the things are mortal, destroyable or changeable and one would suffer by loving them when they are changed or destroyed. Similarly, we should not hold any idea firmly. Although Buddhist philosophy is regarded as one of the deepest philosophies of the world, yet it is one of the most practicable among philosophies.

Downloaded from http://www.dhamma.digital

CHARACTERISTICS OF BUDDHA

Buddhism is one of those, religions in which there are sufficient facilities for women. There is no place for caste system in *Theravada* Buddhism. Buddhism may be regarded as one of the least superstitious religions as it always tends to eradicate superstitions.

Unlike in Christianity, there is no heir in Buddhism who may be regarded as the master of all the Buddhists living at a particular time-period. There is little place for praying in Buddhism which rather emphasizes on performing own's duty.

From these few features Buddhism can be clearly distinguished among world religions. It is not suitable to regarded this religion as a derivative of Hinduism. Being a practicable and simple religion, it has been spreading fastly all over the world. But there has never been any blood shed in preaching this religion. Truly, Buddhism is a unique religion with unique characteristic features.

(Courtesy: "Dharmakirti"-Buddha Era 2523 Issue)

■

श्री शिवहरी सिंह (९/५३३ इन्द्रचोक चोकाछेंगल्ली) बाट धर्मकीर्ति रजत-जयन्ती प्रकाशन गर्न नगद रू. ५००/- सहयोग प्रदान गर्नु भएकोमा धर्मकीर्ति पत्रिका परिवार हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछ।

सुरक्षित र आनन्ददायी यात्राको लागि विशेष प्रविधिद्वारा निर्मित

CIELO ESPERO

Sedan Cars From Daewoo Motor Co. of Korea

DAEWOO MOTOR

कार्यालय:
भूदेव ट्रेडिंग
गोल्छा हाउस, गणवहाल। फोन: २२११०१

शोरूम:
मिनभवन, बानेश्वर

The Right Choice...

Available in stock with Bank Finance

For Quality Woven Labels

SIRJANA
Label Industries
LAZIMPAT
KATHMANDU, NEPAL
✆: 217901/414222

Downloaded from http://www.dhamma.digital

The Practical Aspect of Buddhism in the Modern World

✎ Sameer Sthapit

Some people think that Buddhism is a system which is not practicable in the social life and that one must be a monk and live in a monastery to be true Buddhist. But this is just a misconception due to the lack of right understanding of the teachings of the Buddha. Buddha's teaching is meant for every human being, not just for the monks living in the monasteries. Buddhist are taught to show the same tolerence and brotherly love to all men without distinction. Buddha taught that ignorance produces desire, unsatisfied desire is the cause of rebirth, and rebirth, the cause of sorrow. To get rid of sorrow, it is necessary to extinguish desire, and to extinguish desire, it is necessary to destroy ignorance. The desire to live being the cause of rebirth, when that is extinguished, rebirths cause and the perfect individual attains, by meditation, the highest state of peace called Nirvana. The Buddha taught four Noble Truths:-

i) the omnipresence suffering.
ii) its cause, the wrongly directed desire.
iii) its cure, the removal of the cause.
iv) the noble eightfold path of self-developing which leads to the end of suffering.

"Our war is always just, your war is always unjust" Buddhism does not accept this position.

The noble eightfold path, the Buddhist way of life, is actually the middle way of life which means not going beyond a certain limit. If one understands the spirit of Buddhism correctly, he can surely follow and practice it while living the life of an ordinary man. Practically, there is no use of every one in the world becoming monks or retiring from an ordinary life. There are numerous examples of men and women who lived an ordinary life, practised the teaching of Buddha successfully and finally realized Nirvana, the ultimate goal of Buddhism. It is more courageous to practise Buddhism living among the young fellows helping them and being of service to them. But still the sangha, the order of Monks are established to provide an opportunity to those who are willing to devote their lives not only to their own spiritual development but also to the service of others.

If one understands the Buddha's teaching and if one is convinced that his teachings is the right path and if one tries to follow it, then one is a Buddhist. But according to the tradition of Buddhist countries, one is considered a Buddhist if one takes the Buddha, Dhamma

Downloaded from http://www.dhamma.digital

(the teaching) and the Sangha (the order of monks) generally called the "Triple gem" as one's refuges and undertakes to observe the five precepts (Pancha Seela) the minimum moral obligations of a lay Buddhist.

1) not to destroy life.
2) not to steal.
3) not to commit adultery.
4) not to tell lies.
5) not to take intoxicating drinks.

Those who think that Buddhist is interested in high moral, ideals and philosophical thoughts are mistaken. According to Buddha, happiness is not possible without leading a pure life based on mutual and spiritual principles. But leading such life is very hard in unfavorable meterial and social conditions. Buddhism considers meterial welfare just as a means to an and but not an end in itself.

Buddha in Digha Nikaya clearly states that poverty is the cause of immorality and crimes. Every government tries to suppress the crime through punishment. But this method can never be successful. Buddha suggests that economic condition of the people should be improved in order to eradicate crime. Though Buddha showed the importance of improving economic condition, he does not approve of hoarding wealth with desire. He also opposes the way of earning livelyhood by the production and sale of armaments and liquors. In spite of the fact that Buddhism gives great strees on the development of the moral and spiritual character for a happy peaceful society, it also encourages material progress.

Buddhism preaches peace as its universal message and does not approve of any kind of violence or destruction of life. **"Our war is always just, your war is always unjust" Buddhism does not accept this position.**

Many scientific weapons have been produced with the aid of development of the Nuclear Physics which may result in the destruction of the whole humanity. So in this age of revolution, every one is seeking an outlet and some kind of solution. But there is none except the Buddha's message of non-violence, peace, love and compassion, freedom from selfishness, hatred and violence.

According to Buddha, **"hatred is never appeased by hatred, but it is appeased by kindness, this is an eternal truth".** Buddha says, "the victor breeds hatred and the defeated lies down in misery. He who renounce both victory and defeat is happy and peaceful". The only conquest that brings peace and happiness is self-conquest. As explain in Dhammapada, **"one may conquer million in battle, but he who conquers himself is the greatest of all the conquerors".**

Buddhism aims creating a society where the struggle for power is

Downloaded from http://www.dhamma.digital

renounced, where calm and peace prevail away from conquest and defeat, where one who conquests oneself is more respected than those who conques million by military. Where hatred is conquered by kindness and evil by goodness where life is in peace and harmony in a material contenment, directs towards the highest noblest aim, the realization of the ultimate truth Nirvana.

May all beings follow the right path shown by the Lord Buddha, may they be guided by compassion and wisdom, may they be free from suffering.

(Courtesy: "Dharmakirti" : Buddha Era 2519 Issue)

■

We Congratulate
Dharmakirti Buddhist Study Circle
on
Completing 25th Successful
Years!

Him Tours (P) Ltd.
P.O. Box 6812
Jyatha, Kanti Path, Kathmandu, Nepal

Tel. (Off.) : 217137
240350
Fax : 977-1-240351

On the Auspicious Occasion
of
2540th VAISAKH PURNIMA
We Extend Our Hearty Felicitation
To all of you.

Hotel Dipankar (P) Ltd.
P.O. BOX 6768
DHALKO, CHHETRAPATI, KATHMANDU, NEPAL
FAX: 977-1-224194, TEL: 217194

Downloaded from http://www.dhamma.digital

SAYINGS OF THE BUDDHA

The Highest Gift

1. *The gift of Truth excels all other gifts.*

How To See The Buddha

2. ***One who sees my teachings sees me.***

How To Serve The Buddha

3. *One who serves the sick serves me.*

Accept truth

4. *If you find Truth in other religions you are at liberty to accept that truth.*

Don't Accept Anything Blindly

5. *One should not accept anything with mere faith; but one should use one's common sense and intelligence before accepting anything.*

The Ancient Law

6. *In this world hatreds are never appeased by hatreds. They are appeased by love alone. This is the ancient law.*

Don't Go To Extremes

7. *Practise the Middle path without going to extremes in every aspect of your life.*

Loving-Kindness

8. *Radiate your loving-kindness to every living-being without any discrimination.*

How To Protect yourself

9. *He who leads a righteous way of life, will find that noble virtue itself to protect and guide him.*

Don't Worry

10. *When your physical body is sick don't allow your mind also to be sick.*

Return Good For Evil

11. *You must learn how to return good for evil.*

Highest Virtues

12. *Tolerance, patience and understanding are the highest virtues every man should develop.*

Reap What You Sow

13. *We are the results of what we were and we will be the results of what we are.*

Blessed People

14. *Blessed are they who earn their living without hurting others.*

A Religion To Practise

15. *This is a religion for one to come and practise but not just to come and believe.*

Develop Your Mind

16. *As rain penetrates an ill-thatched house so just penetrates and undeveloped mind.*

Evil-Doer Grieves Everywhere

17. *The evil-doer grieves here, he grieves hereafter. He grieves in both world. He grieves, he perishes with his own inpure deed.*

Well Doer Rejoices Everywhere

18. *The well-doer rejoices here, he rejoices hereafter. He rejoices in both world's. He rejoices, exceedingly rejoices, with his own pure deed.*

Results Of Vigilance And Negligence

19. *Vigilance is the path to deathessness. Negligence is the path to death. The vigilant do not die. The negligent are as if dead already.*

Real Fool

20. *The fool who is aware of his foolishness is wise at least to that extent. But the*

Downloaded from http://www.dhamma.digital

fool who thinks himself wise is a fool indeed.

Results Of the Evil Deed

21. *So long as an evil deed does not affect the fool, he thinks that it is honey; but when it affects him, then he come to grief.*

Don't Do A Wrong Thing

22. *Neighter for the sake of oneself nor for the sake of another, should one do wrong; not even for the sake of acquiring wealth, kingdom or children, should one do wrong. Such a one is indeed virtuous, wise and righteous.*

Conquer Yourself

23. *Though one should conquer a million men in battlefield, yet he, indeed, is the noblest victor who has conquered himself.*

Don't Be Idle

24. *A useful single day's life of intense effort is better than a hundred years of idleness and inactivity.*

No Place To Escape From The Results Of Bad Action

25. *Not in the sky, not in the mid ocean, not in a mountain cave, is found that place on earth where abiding one many escape from the consequences of one's own evil deed.*

Life is Dear To All

26. *All trembled at the rod. All fear death. Feeling for others as for oneself, one should neither strike nor cause to strike.*

His Muscle Grows But Not Wisdom

27. *The man of little learning grows old like the ox. His muscles grow; but wisdom grows not.*

■

कृष्ण पाउरोटीको सहभागितामा कृष्ण बिस्कुट कम्पनी प्रा. लि. को अनुपम स्वाद र सन्तुष्टिका बिस्कुटहरु सर्वत्र बजारमा उपलब्ध छ ।

कृष्ण

कृष्ण बिस्कुट कम्पनी प्रा. लि.
कृष्ण पाउरोटी चोक, कमलपोखरी, काठमाडौं
पो.ब.नं.: ३४०६, फोन नं.: ४११४५२, ४१००६७

Downloaded from http://www.dhamma.digital

धर्मकीर्ति पत्रिकाको विशेष सदस्य बनि सहयोग गर्नुहुने महानुभावहरूको नामावली:

विशेष सदस्य नं.	नाम	ठेगाना	रकम
६.	सानुरत्न स्थापित	ज्याठा (दुइ पटक गरी)	१८५०१/-
१२.	अनगारिका मा. गुणवती	धर्मकीर्ति विहार (सात पटक गरी)	१०,०१०/-
४२.	शाक्य प्रेस परिवार	ॐ बाहा:	९३७५/-
१.	अ. धम्मवती	धर्मकीर्ति विहार (दुइ पटक गरी)	९३००/-
१८३.	मिङ्मा दोर्जी शेर्पा	लैनचौर	५०००/-
३५.	धर्मकीर्ति विहार	न:घल	४०५०/-
४१.	रेणु स्थापित	पुतली सडक	२८८०/-
५१.	थाइ ग्रुप	थाइल्याण्ड	२८००/-
१७८.	हरीनारायण महर्जन	न:घल, क्वाडौं	२०००/-

रू. १०००/- वा सो भन्दा बढि दिनुहुने महानुभावहरूको नामावली:

२.	हर्षरत्न ताम्राकार	मरू
३.	माणिकरत्न कंसाकार	ज्याठा
४.	लोकदर्शन वज्राचार्य	कमलादी
५.	नीलबिरसिं ताम्राकार	मरू
७.	मोहनदेवी वज्राचार्य	असं
८.	पूर्णदेवी बनिया	ईतुंबहा:
९.	श्रीमती दिलमाया	मासंगल्ली
१०.	अष्टमाया महर्जन	तंलाछी
११.	सुश्री तारादेवी तुलाधर	तंलाछी
१३.	मोहन	नायत्वा:
१४.	प्रेमशोभा कंसाकार	जय नेपाल
१५.	नानीबाबा	क्वादों
१६.	चम्पावति बनिया	ईतुंबहा:
१७.	भिमबहादुर श्रेष्ठ	मासंगल्ली
१८.	हिरादेवी कंसाकार	जनबहा:
१९.	धर्मरत्न	त्यौड
२०.	सोभियतरत्न तुलाधर	न्येतपाचो
२१.	दि. जनकमानया नामं पूर्णशोभा	भोटाहिटी
२२.	दि. सुन्दरहरीया नामं लहरमाया	
२३.	बद्रीदेवी	स्वयम्भू
२४.	धर्मदास ताम्राकार	स्वाँछ:पू, गणेद्य:
२५.	प्रेमदेवी तुलाधर	भोटाहिटी
२६.	द्रव्यमानसिं तुलाधर	भोटाहिटी
२७.	चन्दिकादेवी	भोटेबहाल
२८.	लक्ष्मीदेवी तुलाधर	जरूछें
२९.	नीलशोभा ताम्राकार	मरू
३०.	गुलाफशोभा ताम्राकार	नयाँ बजार
३१.	रत्नमाया स्थापित	फसिकेब
३२.	शीलशोभा	असं
३३.	सिद्धिरत्न वज्राचार्य	मखं
३४.	इन्द्रलाल नकर्मि	त्रिपुरेश्वर
३६.	ज्योतिकाजी कंसाकार	मखं
३७.	कृष्णदेवी मानन्धर	क्षेत्रपाटी
३८.	संजीब	त्यौड
३९.	चन्द्रशोभा राई	डल्लू
४०.	ज्ञानशोभा तुलाधर	जरूछें
४३.	चन्द्रदेवी	क्वादों
४४.	सुश्री ज्ञानहिरा तुलाधर	भोटाहिटी
४५.	श्रीमती मिठाई रंजित	मेजिपात
४६.	इन्द्रमान महर्जन	तंलाछि
४७.	चिनियालक्ष्मी तुलाधर	जरूछें
४८.	तुल्सीमाया नकर्मि	ढल्को
४९.	चिनिमाया तुलाधर	तीनधारा
५०.	श्रीमती न्हुछेँमाया	तेबहा:
५२.	मथुराकुमारी	वटु
५३.	आसामाया	जनबहा:
५४.	मोतिमाया	ॐ बहा:

Downloaded from http://www.dhamma.digital

धर्मकीर्ति पत्रिकाको बिशेष सदस्य

५५.	लक्ष्मीहीरा स्थापित	न्हूबहा:	९१.	जनकमाया रंजित	छावनी
५६.	चिनिहीरा तुलाधर	असं	९२.	ज्ञानज्योति कंसाकार	क्वाबहा:
५७.	ताराहीरा तुलाधर	असं	९३.	ज्ञानिरत्न तुलाधर	दगुबहा:
५८.	चन्द्रमाया तुलाधर	मखन	९४.	मोतिशोभा तुलाधर	असं
५९.	रत्नमाया तुलाधर	न्येत	९५.	धनबहादुर नकर्मि	ढल्को
६०.	लानीमाया शाक्य	इतुंबहा:	९६.	भैरवबहादुर श्रेष्ठ	बांसवारी
६१.	कुलरत्न वज्राचार्य	पकनाजोल	९७.	चन्द्रमाया मानन्धर	वटु
६२.	इन्द्रकमल तुलाधर	असं	९८.	रत्न	वटु
६३.	अष्टमान महर्जन	गोफल	९९.	हेमराज शाक्य	ह:खा
६४.	ज्ञानशोभा तुलाधर	असं	१००.	शुशिला ताम्राकार	मरू
६५.	ज्ञानहीरा तुलाधर	कमल पोखरी	१०१.	कदमकुमारी श्रेष्ठ	बांसबारी
६६.	हीरादेवी तुलाधर	न्यूरोड	१०२.	हेराकाजी प्रजापति	ज्याठा
६७.	कृष्णदेवी मानन्धर	कमलादी	१०३.	पद्मा वज्राचार्य	क्वाबहा:
६८.	मैयांशोभा ताम्राकार	नयाँ बजार	१०४.	देवनारायण मानन्धर	पकनाजोल
६९.	बेतिमाया शाक्य	क्वादों	१०५.	भुवनेश्वरी डंगोल	नर्सरी लाजिम्पाट
७०.	सानुमाया शाक्य	प्यंगथां	१०६.	मोतिलानी स्थापित	न्हूबहा: थाय्मदु
७१.	हीरादेवी ताम्राकार	मरू	१०७.	लक्ष्मीदेवी स्थापित	न्हूबहा: थाय्मदु
७२.	दानमाया सुवाल	त्यंग	१०८.	रञ्जना तुलाधर	असं
७३.	ध्यानगुरू ऊ आसभाचार	बर्मा	१०९.	शान्ता शाक्य	तानसेन
७४.	सरस्वति वज्राचार्य	मैतिदेवी	११०.	सुर्यमाया तुलाधर	न्यत
७५.	हीराशोभा तुलाधर	जरूंछें	१११.	इन्द्रमाया नकर्मि	ढल्को
७६.	लक्ष्मीहीरा तुलाधर	बहादुर भवन	११२.	रणधिर सुब्बा	बत्तिसपुतलि
७७.	सत्यनारायण मानन्धर	वटु	११३.	रत्नदेवी सिंह	न:घल
७८.	तेजानन्द शाक्य	जमल	११४.	कर्णकुमारी तुलाधर	भोटाहिटी गल्ली
७९.	देवलानी तुलाधर	लाजिम्पाट	११५.	मोतिरत्न तुलाधर	असन,
८०.	अनिता शाक्य	क्षेत्रपाटी	११६.	ज्ञानु मानन्धर	मान भवन
८१.	धर्मलामा समपता	बौद्धध्याङ्ग गुठी	११७.	श्यामलक्ष्मी शिलाकार	लोकेश्वर टोल
८२.	अमोघलक्ष्मी तुलाधर	भोटाहिटी	११८.	हेरालानी तुलाधर	नयाँ बजार
८३.	मायादेवी स्थापित	मखन	११९.	बसन्तदेवी श्रेष्ठ	क्षेत्रपाटी
८४.	सानुबहिनी राजकर्णिकार	ताहाचल	१२०.	भिक्षु महानाम महास्थविर	आनन्दकुटी
८५.	दुर्गामाया शाक्य	नघ:ल	१२१.	सुमनकमल तुलाधर	तंलाछि
८६.	लक्ष्मीकुमारी खड्गी	कमलाक्षी	१२२.	अम्बरबहादुर नकर्मि	पकनाजोल
८७.	न्यू होटेल क्रिष्टल प्रा. लि.	पोखरा		सानुकुमारी नकर्मि	
८८.	क्रिष्टल ऊलन्स प्रा. लि.	बालाजु	१२३.	रमेश डंगोल	लाजिम्पाट
८९.	लक्ष्मीकुमारी मानन्धर	प्याफ	१२४.	हीराशोभा तुलाधर	त्यौड
९०.	रत्नमाया तुलाधर	लालदरवार	१२५.	ज्ञानु तुलाधर	भोटाहिटी

Downloaded from http://www.dhamma.digital

धर्मकीर्ति पत्रिकाको विशेष सदस्य

१२६. उर्मिला शाक्य	ॐ बहा:	१६२. रामकृष्ण बैद्य	तचपाल ख्वप:
१२७. दानहीरा तुलाधर	कालिमाटी	१६३. सुवास गौतम	पो.व. ३५६५
१२८. विश्वलक्ष्मी तुलाधर	न्यतपाचो	१६४. रत्नकुमार शाही	पो.व. ३५६५
१२९. बासन्ती वज्राचार्य	कमलादी	१६५. अ. संघवती	धर्मकीर्ति विहार
१३०. दीलन शाक्य	गुजिबहाल	१६६. कृष्णदेवी शाक्य	पुतलीसडक
१३१. आशाकुमारी कंसाकार	कालिमाटी	१६७. विद्या शाक्य	ह:खा, ललितपुर
१३२. गिरिमान वज्राचार्य	क्वालखु	१६८. सानुमान शाक्य	पकनाजोल
१३३. रत्नदेवी बनिया	न्यतपाचो	१६९. चन्द्रदेवी शाक्य	पकनाजोल
१३४. शैलेन्द्र शाक्य	गुंईटोल, यल	१७०. श्री सुचो ताकाओका	जापान
१३५. हीरालानी स्थापित	क्षेत्रपाटी	१७१. बाबुराम राना	कहरीया मणिपुर
१३६. दानरत्न स्थापित	क्षेत्रपाटी	१७२. पद्‌मावती ताम्राकार	मरू
१३७. शारदा बज्राचार्य	असन	१७३. अ. वण्णवती	कुलेश्वर
१३८. करूणारत्न तुलाधर	त्यौड गल्ली	१७४. शुभाषरत्न धख्वा	चाकुपाट
१३९. हीरालानी स्थापित	न्ह्योखा बहा:	१७५. पुष्पराज वज्राचार्य	दौबहा यल:
१४०. शीलदेवी तुलाधर	ठमेल	१७६. अमर सिंह मा. वि.	अमर सिंह चोक, पोखरा
१४१. दानकेशरी शाक्य	क्षेत्रपाटी	१७७. तारा देवी शाक्य	महाबौद्ध, ॐबहाल यल:
१४२. पूर्णदेवी तुलाधर	किसिघ्वाखा	१७८. हरी नारायण मर्हजन	१२/५१२ नघल कवाडो
१४३. बिकाशरत्न वज्राचार्य	म्हेपि, सामाखुसि	१७९. अमृतलक्ष्मी तुलाधर	भोटाहिटी
१४४. पुष्करमान वज्राचार्य	मोहरीया टोल, पोखरा	१८०. शान्तादेवी सिं	तुकंबहा, यें
१४५. नानीमाया शाक्य	नागबहा:, यल	१८१. जुजुरत्न स्थापित	थाय्‌मदु
१४६. बेटीमाया शाक्य	लुंहिटी, यल	१८२. जगतराज शाक्य	तफालोहं, कुमरीपाटी, यल
१४७. दुर्गालक्ष्मी डंगोल	खिचापोखरी	१८३. मिङ्मा दोर्जी शेर्पा	लैनचौर, काठमाडौं
१४८. न्हुछेरत्न शाक्य	दछुटोल, यल	१८४. अ. सुमेधावती	धरान
१४९. बेटी नकर्मि	कुसुमबियालाछि	१८५. जुजुभाई शाक्य	श्रीबहा, ललितपुर
१५०. कीर्तिमैया सिं	न:घल टोल	१८६. चन्द्रमाया महर्जन	त्यौड, कमलाछी
१५१. सानुमैया वज्राचार्य	असन, तक्षबहा:	१८७. स्नेहतारा कंसाकार	लाजिम्पाट
१५२. ज्ञानशोभा वज्राचार्य	चिकंअट	१८८. तारादेवी तुलाधर	वहतिपूखू, नयाँबजार
१५३. सुवर्ण वज्राचार्य	मखनटोल	१८९. कृष्णप्रसाद श्रेष्ठ	बनेपा औषधि पसल, बनेपा
१५४. हर्मन माईन स्कूल	पोखरा	१९०. भक्तिदास श्रेष्ठ	पानी पोखरी, लाजिम्पाट
१५५. नरेशरत्न वज्राचार्य	परोपकार टोल, बुटवल	१९१. रूद्रमाया वज्राचार्य	बु वहाल बनगत, ललितपुर
१५६. वि. डिन्ग्री	पो.ब. ३५८०	१९२. श्री बि. सि. गुरूङ्ग,	लुसाल जनमार्ग, महाराजगञ्ज पो.व.नं. ९२३७ काठमाडौं, नेपाल
१५७. इन्दिरा मानन्धर	लाजिम्पाट		
१५८. तिर्थ मानन्धर	थँहिटी		
१५९. रत्नकाजी तुलाधर	पुतलीबजार, धरान		
१६०. अ. वीर्यवती	धर्मकीर्ति विहार		
१६१. बखतबहादुर चित्रकार	पुतलीसडक		

Downloaded from http://www.dhamma.digital

धर्मकीर्ति विहारको संगठनात्मक स्वरूप

धर्मकीर्ति विहार संरक्षण समिति कार्यकारिणी समिति

- धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी कार्यकारिणी कमिटी
  - धर्मकीर्ति पुस्तकालय सञ्चालन कमिटी
  - धर्मकीर्ति शनिवार कक्षा सञ्चालन कमिटी
- "धर्मकीर्ति" मासिक पत्रिका प्रकाशन कमिटी
- धर्मकीर्ति पुस्तक प्रकाशन कमिटी
- धर्मकीर्ति स्वास्थ्य कमिटी

■

धर्मकीर्ति विहार (धर्मकीर्ति विहार संरक्षण समिति) कार्यकारीणी समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरू

धर्मानुशासक	- भिक्षु अश्वघोष महास्थविर	- २२७१५० २१५०२०
अध्यक्ष	- अ. धम्मवती	- २२०४६६
उपाध्यक्ष	- अ. अनुपमा	- २२०४६६
सचिव	- श्री बरदेश मानन्धर	- २२५१२७
सह-सचिव	- श्री अमृतरत्न ताम्राकार	- २७४७५३
कोषध्यक्ष	- श्री सानुरत्न स्थापित	- २२८५६१
सह-कोषाध्यक्ष	- श्री अगम्यरत्न कंसाकार	- २२४३१६
कार्यकारिणी सदस्यहरू		
	- अ. वीर्यवती	- २२०४६६
	- श्री हिराकाजी शाक्य	- ५२६९२२
	- श्री मोतीकाजी शाक्य	- ५२२५५३
	- श्री लोकदर्शन वज्राचार्य	- २२३००५
	- श्री भिमबहादुर श्रेष्ठ	- २२२९६३
	- श्री प्रकाश वज्राचार्य	- २७१३९१
	- श्री मदनरत्न मानन्धर	- २२९३४९
	- श्री विद्यासागर रंजित	- २२०४६६ (p.p.)

अन्य सदस्यहरू :

अनगारिका मा. गुणवती
अनगारिका रत्नमन्जरी
श्री माणिकरत्न कंसाकार
श्री धनकाजी शाक्य
श्री मानकाजी शाक्य
श्री पूर्णकाजी तुलाधर
श्रीमती दिलमाया
श्रीमती केशरीलक्ष्मी कंसाकार
श्रीमती दानलक्ष्मी कंसाकार
श्रीमती लक्ष्मीप्रभा तुलाधर
श्रीमती पूणदेवी बनिया
श्रीमती हीरादेवी कंसाकार
सुश्री तारादेवी तुलाधर

पदेन सदस्यहरू :

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी : सचिव
धर्मकीर्ति स्वास्थ्य कमिटी :
सयोजक - सुश्री सरीता तुलाधर
धर्मकीर्ति मासिक पत्रिका प्रकाशन कमिटी :
व्यवस्थापक - चिनीकाजी महर्जन

Downloaded from http://www.dhamma.digital

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीका कार्यकारिणी समितिका सदस्यहरू

धर्मानुशासक	:	भिक्षु अश्वघोष महास्थविर	(फोन: २२७१५०/२१५०२०)
सल्लाहकार	:	अनगारिका (भिक्षुणी) मा. गुणवती	(फोन: २२०४६६)
	:	श्री लोकदर्शन वज्राचार्य	(फोन: २२३००५)
	:	श्री सानुरत्न स्थापित	(फोन: २२८५६१)
	:	श्री माणिकरत्न कंसाकार	(फोन: २१७४९४, २२७०१५)
अध्यक्ष	:	अनगारिका (भिक्षुणी) धम्मवती	(फोन: २२०४६६)
उपाध्यक्ष	:	श्री अमृतरत्न ताम्राकार	(फोन: २७८२०८)
सचिव	:	श्री अगम्यरत्न कंसाकार	(फोन: २२४३१६/२३१२३०)
सह-सचिव	:	श्री अरूणसिद्धि तुलाधर	(फोन: २२४३४९)
कोषाध्यक्ष	:	श्री ज्ञानीरत्न तुलाधर	(फोन: २२७४६७)
सह-कोषाध्यक्ष	:	सुश्री रचना शाक्य	(फोन: ४१४३९१)
सदस्य वर्ग	:	श्री सोभियतरत्न तुलाधर	(फोन: २२८९३९/२१७१२७)
	:	श्री स्वयम्भूरत्न तुलाधर	(फोन: २२३०९७)
	:	श्री रोसनकाजी तुलाधर	(फोन: २२७०३७/२२१३३६)
	:	डा. चन्देश तुलाधर	(फोन: २२१३४५)
	:	सुश्री मीनशोभा शाक्य	(फोन: २२३४८५)

पदेन सदस्य वर्ग:

अध्ययन गोष्ठी शनिवार कक्षा संचालन कमिटी मध्येबाट	-	१
धर्मकीर्ति पुस्तकालय् संचालन कमिटी मध्येबाट	-	१
धर्मकीर्ति मासिक पत्रिका प्रकाशन कमिटी मध्येबाट	-	१

"धर्मकीर्ति" मासिक पत्रिका प्रकाशन समितिका सदस्यहरू

१. प्रकाशक - अ. धम्मवती
२. प्रधान सम्पादक - भिक्षु अश्वघोष महास्थविर
३. सम्पादक - अ. वीर्यवती
४. प्रमुख व्यवस्थापक - श्री विद्यासागर रंजित
५. व्यवस्थापक - श्री चिनीकाजी महर्जन
६. सल्लाहकार - श्री सानुरत्न स्थापित
७. धर्मकीर्ति विहार संरक्षण समितिको सचिव वा सह-सचिव १ जना।

धर्मकीर्ति पुस्तक प्रकाशन कमिटी

हाल पुस्तक प्रकाशन सम्वन्धि सम्पूर्ण कार्य अ. धम्मवतीको रेखदेखमा भइरहेको छ।

Downloaded from http://www.dhamma.digital

धर्मकीर्ति स्वास्थ्य कमिटी

संयोजक : सुश्री सरीता तुलाधर (जुनेली)

धर्मकीर्ति पुस्तकालय संचालन कमिटी

१. अध्यक्ष - श्री कमलमुनी शाक्य
२. सचिव - श्री बिकासरत्न तुलाधर
३. कोषाध्यक्ष - श्री इन्द्रमान मर्हजन
४. सदस्य - श्री इन्द्रकुमार नकर्मी
५. सदस्य - श्री अनिलकृष्ण जोशी
६. सदस्य - श्री ध्रुव राजकर्णिकार
७. सदस्य - सुश्री रचना शाक्य
८. सदस्य - श्री चिनीकाजी मर्हजन

धर्मकीर्ति शनिवार कक्षा संचालन कमिटी

संयोजकहरू : १) विकासरत्न तुलाधर
२) अरूणसिद्धि तुलाधर
३) श्री इन्द्रकुमार नकर्मी
४) श्री कमलमुनी शाक्य
५) सुश्री रचना शाक्य ■

We Congratulate !
Dharmakirti Buddhist Study Circle
on Completing 25th Successful Years!

NB Bank
Nepal Bangladesh Bank
नेपाल बङ्गलादेश बैंक लि.
Ram Rukmani Sadan, Ramshah Path
P. O. Box : 9062, Kathmandu, Nepal
Tel : 419297, 419206, 413067, 418707
Tlx : 2816 NB BANK NP, Fax : 977-1-410644
Cable : NB BANK

Downloaded from http://www.dhamma.digital

लुम्बिनीमा अल्पकालिन प्रवज्या र ध्यान शिविर

धमकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीको रजत-जयन्तीको उपलक्ष्यमा लुम्बिनीमा अल्पकालिन प्रब्रज्या र ध्यान शिविरको आयोजना गरियो। बर्माका सयादो उ ञाणिस्सारको उपाध्यायत्वमा १४ जनाले उपसम्पदा र १ जनाले श्रामणेर प्रब्रज्या ग्रहण गर्नु भएको उक्त कार्यक्रममा सहभागी मध्ये ७ जना गोष्ठीका सदस्यहरू हुनुहुन्थ्यो। त्यस्तै सोही कार्यक्रममा अ. धम्मवतीको उपाध्यायत्वमा ९ जना गोष्ठीका सदस्यहरू सहित १९ जना महिलाहरूले ऋषिनी प्रबज्या ग्रहण गर्नुभएको थियो भने एक जनाले अनगारिका प्रबज्या ग्रहण गर्नुभएको थियो। लुम्बिनीमा निर्माणाधीन अन्तर्राष्ट्रिय भिक्षुणी संघको भवनमा २०५२ चैत्र २५ गते देखि २०५३ बैशाख २ गते सम्म आयोजित सो कार्यक्रमका साथमा ध्यान शिविर पनि संचालन गरिएको थियो। सयादो उ ञाणिस्सारको आचार्यत्वमा संचालित उक्त ध्यान शिविरमा प्रबजित ३५ जना र अरू ६ जना गरी जम्मा ४१ जना सहभागी हुनुभएको थियो। ८ दिने सो कार्यक्रममा प्रत्येक दिन सयादो ऊ. ञाणिस्सारबाट बिपश्यना तथा बुद्धधर्मको विविध पक्ष सम्बन्धि दिइएको प्रबचनबाट सो कार्यक्रमको महत्वमा बृद्धि भएको सबै सहभागीहरूले महसूस गरेको थियो। (यस सम्बन्धि बिस्तृत समाचार अर्को अंकमा-सं.) ■

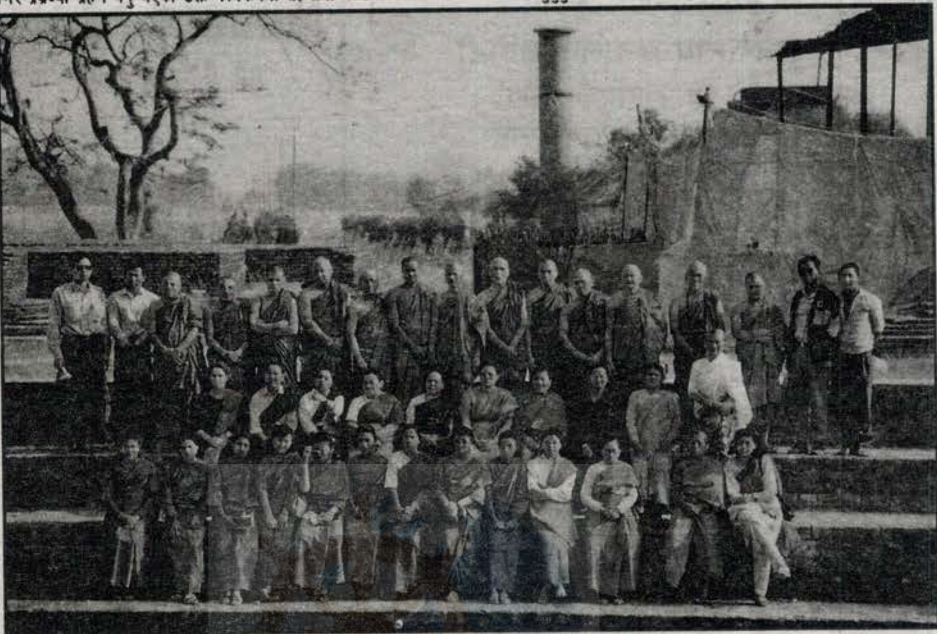

लुम्बिनीमा आयोजित प्रवज्या कार्यक्रममा सहभागीहरू

धर्मकीर्ति पत्रिकाको अर्को अङ्क समाचार विशेषाङ्क हुनेछ। - सं.

Congratulations !

Dharmakirti Buddhist Study Circle

on 25th Anniversary

and

Happy Vaisakh Festival

GROHE

HOME FURNISHERS

2/34 Tripureswor, Kathmandu, Nepal
Phone: 213801

Downloaded from http://www.dhamma.digital

सुमार्गमा लागेको चित्तले आफूलाई जति उपकार गर्दछ त्यति उपकार बाबु, आमा र कुटुम्वले समेत गर्न सक्दैनन् । - धम्मपद

२५४० औं

बैशाख पूर्णिमाको उपलक्ष्यमा शुभकामना साथै धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीको रजत-जयन्तीको उपलक्ष्यमा गोष्ठीको उत्तरोत्तर प्रगतिको लागि हार्दिक कामना गर्दछौं ।

कृष्टल उलन इण्डष्ट्रिज (प्रा) लि.

(बालाजु औद्योगिक क्षेत्र, बालाजु)

कारखाना: फोन नं. २७११७४

बिक्रिकक्ष :

छ·१-९९, ज्याठा टोल, पोष्ट बक्स नं. ६०३, काठमाडौं-३, नेपाल ।

फोन : २२७९३२/२२८५६१, फ्याक्स : ९७७-१-२२८०२८

Downloaded from http://www.dhamma.digital

"प्रमादीहरूमा अप्रमादी, निद्रालुहरूमा अनिद्रालु र वलहीन घोडाहरूमा वल सम्पन्न घोडा अगाडि गए झैं बुद्धिहीन ब्यक्तिहरू मध्ये बुद्धिमान ब्यक्ति पूर्वगामी हुन्छ। -धम्मपद

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीको
२५ औं वार्षिकोत्सव
तथा
२५४० औं बैशाख पूर्णिमा उत्सवको उपलक्ष्यमा
सबैको मङ्गल कामना गर्दछौं।

बालाजु अटोवर्क्स (प्रा.) लि.

रजिष्टर्ड अफिस:
२८ जुद्ध सडक
काठमाडौं, नेपाल।
फोन : २२१४५३

वर्कशप:
बालाजु औद्योगिक क्षेत्र
बालाजु, काठमाडौं
फोन: २७१९९४/२७२६०४

मुद्रक : **नेपाल प्रेस**, शुक्रपथ, काठमाडौं ★ फोन: २२ १० ३२, फ्याक्स: (+९७७-१) २२५ ४५०

Downloaded from http://www.dhamma.digital